

Spis treści

Informacje o postanowieniach zawartych w OWU, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (DZ. U. 2015 r., poz. 1844)	2
ROZDZIAŁ I POSTANOWIENIA OGÓLNE	3
ROZDZIAŁ II DEFINICJE	3
ROZDZIAŁ III UBEZPIECZENIE MIENIA	6
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	6
SUMY UBEZPIECZENIA	8
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	9
OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO	10
USTALENIE ROZMIARU SZKODY I WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA	10
KLAUZULE W UBEZPIECZENIU MIENIA	11
KLAUZULA 01 UBEZPIECZENIE DOMU JEDNORODZINNEGO W BUDOWIE W STANIE SUROWYM ZAMKNIĘTYM	11
KLAUZULA 02 UBEZPIECZENIE OKIEN I DRZWI WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH	12
KLAUZULA 03 UBEZPIECZENIE DOMÓW JEDNORODZINNYCH W BUDOWIE W STANIE NIEZAMKNIĘTYM	13
KLAUZULA 05 UBEZPIECZENIE DOMÓW JEDNORODZINNYCH W BUDOWIE OD DNIA ROZPOCZĘCIA ROBÓT BUDOWLANYCH	14
KLAUZULA 09 UBEZPIECZENIE MIENIA PODRĘCZNEGO POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA	15
ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ OSÓB FIZYCZNYCH W ŻYCIU PRYWATNYM	17
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	17
SUMA GWARANCYJNA	17
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	17
USTALENIE ROZMIARU SZKODY I WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA	18
KLAUZULE W UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM	18
KLAUZULA 06 UBEZPIECZENIE OC ZA SZKODY ZAŁANIOWE POWSTAŁE WSKUTEK PĘKNIĘCIA WĘŻYKA	18
KLAUZULA 07 UBEZPIECZENIE OC WYNAJMUJĄCEGO	19
KLAUZULA 08 UBEZPIECZENIE OC NAJEMCY	19
ROZDZIAŁ V HOME ASSISTANCE	19
PAKIET ASSISTANCE TECHNICZNY W DOMU JEDNORODZINNYM LUB MIESZKANIU	20
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	20
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI W RAMACH PAKIETU ASSISTANCE TECHNICZNY W DOMU	21
PAKIET SAMOCHODOWY W MIEJSCU ZAMIESZKANIA	22
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	22
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI W RAMACH PAKIETU SAMOCHODOWEGO W MIEJSCU ZAMIESZKANIA	22
PAKIET INFOLINII PRAWNEJ	23
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	23
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI W RAMACH PAKIETU INFOLINII PRAWNEJ	23
PAKIET ASSISTANCE MEDYCZNY W DOMU JEDNORODZINNYM LUB MIESZKANIU	23
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	23
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI W RAMACH PAKIETU ASSISTANCE MEDYCZNE	24
POSTĘPOWANIE W RAZIE ZAJSIA ZDARZENIA ASSISTANCE OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO	24
ROZDZIAŁ VI OCHRONA PRAWNA	25
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	25
WARIANTY UBEZPIECZENIA	25
SUMY UBEZPIECZENIA	25
WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	25
PRAWA I OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO	26
USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA	26
ROZDZIAŁ VII UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW	26
DEFINICJE	26
PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	28
WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI	28
SUMY UBEZPIECZENIA I LIMITY ŚWIADCZEŃ	29
OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO	29
USTALENIE ODSZKODOWANIA	29
KLAUZULE DODATKOWE W UBEZPIECZENIU PAKIETU NNW PLUS	30
KLAUZULA 01 ZAWAŁ SERCA I UDAR MÓZGU	30
KLAUZULA 02 DZIENNE ŚWIADCZENIA SZPITALNE	31
KLAUZULA 03 KOSZTY LECZENIA	31
KLAUZULA 04 KOSZTY PRZEDMIOTÓW ORTOPEDYCZNYCH I ŚRODKÓW POMOCNICZYCH	31
KLAUZULA 06 KOSZTY REHABILITACJI	31
KLAUZULA 07 TRWAŁA I CAŁKOWITA NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY	32
KLAUZULA 08 DODATKOWE ŚWIADCZENIE Z TYTUŁU ŚMIERCI WSKUTEK NIESZCZĘŚLIWEGO WYPADKU	32
ROZDZIAŁ VIII POSTANOWIENIA WSPÓLNE	32
UMOWA UBEZPIECZENIA	32
PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY UBEZPIECZENIA	33
ROZWIĄZANIE UMOWY UBEZPIECZENIA	33
POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI	33
SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	34
OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO	34
OBOWIĄZKI TUZ TUW	34
POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SZKODY	35
DOKUMENTY NIEZBĘDNE DO WYPŁATY ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA	36
WYPŁATA ODSZKODOWANIA	36
ROSZCZENIA REGRESOWE	36
REKLAMACJE I SKARGI	37
ROZDZIAŁ IX POSTANOWIENIA KOŃCOWE	37

Informacje o postanowieniach zawartych w OWU, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (DZ. U. 2015 r., poz. 1844)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	Rozdział I Postanowienia ogólne § 1 ust. 2-5 Rozdział II Definicje § 2 ust. 1-77 Rozdział III Ubezpieczenie mienia § 3 - § 7, § 10-§ 11, § 15 ust. 13-18, § 16 ust. 10-14, § 17 ust. 13-19, § 18 ust. 14-16, § 19 ust.15 Rozdział IV Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym § 20 ust. 1, ust. 3-6, § 25 ust. 2-4, § 26 ust. 2-3, § 27 ust. 2-5 Rozdział V Home Assistance § 30-§ 34, § 36-§ 38, § 40, § 43-§ 47, § 49 Rozdział VI Ochrona prawna § 55 Rozdział VII Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków § 63-66, § 67 ust. 5, § 68 ust. 5, § 69 ust. 5-6, § 70 ust. 5-6, § 70 ust. 5-6, § 71 ust. 5-6 § 72 ust. 5-6, § 73 ust. 5 Rozdział VIII Postanowienia wspólne § 74-§ 75, § 84-§ 88
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	Rozdział III Ubezpieczenie mienia § 7-§ 9, § 13-§ 14, § 15 ust. 9-12, ust. 19, § 16 ust. 6-9, ust. 15, § 17 ust. 8-9, ust.11, ust. 17-20, § 18 ust. 9-10, ust. 12-13, ust.17-21, § 19 ust. 6-7 Rozdział IV Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym § 20 ust. 2, § 21 ust. 2-3, § 22 - § 23, § 25 ust. 4-5, § 26 ust. 5, § 27 ust. 6-7 Rozdział V Home Assistance § 28 ust. 5, § 30 ust. 3-5, § 31 ust. 4, §32 - §33, § 35, § 36 ust. 3-7, § 37-§ 39, § 40 ust. 2, § 41, § 44, § 45-§ 48 Rozdział VI Ochrona prawna § 52-54 Rozdział VII Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków § 58-§ 62, § 64-§ 65, § 67 ust. 3-4, § 68 ust. 2-4, § 69 ust. 2-4, § 70 ust. 2-4, § 71 ust. 2-4, § 72 ust. 2-4, § 73 ust. 2-4 Rozdział VIII Postanowienia wspólne § 77-§ 79, § 84-§ 87, § 89 ust. 5

ROZDZIAŁ I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań, zwane dalej OWU mają zastosowanie w umowach ubezpieczenia zawieranych przez TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych zwane dalej TUZ TUW z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej Ubezpieczającymi, użytkującymi dom jednorodzinny lub mieszkanie na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego.
2. OWU mają zastosowanie również do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumienia się na odległość oraz w trybie ofertowym.
3. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek, w takim przypadku postanowienia OWU stosuje się odpowiednio do Ubezpieczonego. Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłacenia składki. Uprawnionym do otrzymania odszkodowania jest Ubezpieczony.
4. Umowa ubezpieczenia zawierana na podstawie niniejszych OWU obejmuje ochroną ubezpieczeniową wyłącznie zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP), z zastrzeżeniem w § 20 ust. 4 niniejszych OWU.
5. Umowa ubezpieczenia może być zawierana na uzgodnionych przez strony warunkach odbiegających od postanowień niniejszych OWU.
6. Warunki odmienne od niniejszych OWU uzgodnione przez strony w trybie określonym w ust. 5 winny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy pod rygorem ich nieważności.
7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, a w szczególności Kodeksu cywilnego i Ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

ROZDZIAŁ II

Definicje

§ 2

Przez użyte w niniejszych OWU pojęcia należy rozumieć:

- 1) **adwokat** – adwokat lub radca prawny zgodnie z odpowiednimi przepisami obowiązującymi w tym zakresie,
- 2) **awaria instalacji** (wodnej, kanalizacyjnej, elektrycznej, alarmowej lub centralnego ogrzewania lub pieca grzewczego) – każdy przypadek nieprawidłowego funkcjonowania, wynikający z przyczyn wewnętrznych pochodzenia mechanicznego, hydraulicznego lub elektrycznego powodujący przerwanie działania instalacji w miejscu zamieszkania w zakresie wykraczającym poza odpowiedzialność administracji budynku lub służb miejskich,
- 3) **awaria pojazdu** – każdy przypadek losowy wynikający z przyczyn wewnętrznych pochodzenia mechanicznego, hydraulicznego, elektronicznego, pneumatycznego bądź elektrycznego powodujący unieruchomienie ubezpieczonego pojazdu; pojęcie awarii pojazdu nie obejmuje awarii akumulatora,
- 4) **awaria sprzętu** – każdy przypadek uszkodzenia sprzętu RTV/AGD znajdującego się w miejscu zamieszkania, wynikający z przyczyn wewnętrznych, a nie z działania lub zaniechania człowieka w związku z normalną eksploatacją lub konserwacją, powodujący nieprawidłowe funkcjonowanie tego sprzętu,
- 5) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą ścian, posiadający fundamenty, dach; do budynku lub jego części zalicza się także: ściany działowe, okna i drzwi zewnętrzne i wewnętrzne (łącznie z oszkleniem i zamknięciami), parapety zewnętrzne i wewnętrzne, tynki wewnętrzne, elewacje, izolacje cieplne, przeciwwodne i dźwiękochłonne, schody, instalację odgromową, rynny, wszelkie instalacje (np. wodno-kanalizacyjna, elektryczna), urządzenia lub części składowe niezbędne do korzystania z budynku; do budynku nie zalicza się anteny satelitarnej oraz wszelkiego rodzaju baterii słonecznych przytwierdzonych do budynku,
- 6) **budynek gospodarczy** – budynek wykorzystywany do celów innych niż mieszkaniowe, położony na terenie tej samej nieruchomości, na której znajduje się ubezpieczony dom jednorodzinny,
- 7) **Centrum Operacyjne Assistance** – podmiot, który w imieniu TUZ TUW organizuje usługi Home Assistance i do którego Ubezpieczony może zgłosić zdarzenie objęte ochroną przez TUZ TUW na numer telefonu (+48) 61 831 99 88,
- 8) **choroba przewlekła** (chroniczna) – choroba o przedłużonym czasie trwania, która może być nieuleczalna, nawracająca lub postępująca, może powodować przedwczesny zgon, albo umożliwiać przeciętne trwanie życia, mimo upośledzenia funkcji biologicznych lub psychicznych,
- 9) **choroba zawodowa** – choroba powstająca w związku z wykonywaniem określonej pracy lub z powodu warunków, w których się ją wykonuje,
- 10) **czynności życia prywatnego** – działanie lub zaniechanie nie związane z pracą zawodową Ubezpieczonego albo osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 11) **czyste straty finansowe** – szkody nie wynikające bezpośrednio ze szkód w mieniu ani szkód na osobie,
- 12) **deszcz nawałny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4; w uzasadnionych przypadkach lub braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie deszczu nawałnego stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie,
- 13) **dewastacja** – nie związane z kradzieżą z włamaniem lub rabunkiem, zniszczenie lub uszkodzenie przedmiotu ubezpieczenia wskutek aktu wandalizmu dokonanego przez osobę trzecią, z wyłączeniem szkód w szybach i elementach szklanych wymienionych w § 6 pkt 1 niniejszych OWU oraz z wyłączeniem graffiti, chyba że ubezpieczenie zostało rozszerzone w tym zakresie,
- 14) **dom jednorodzinny** – samodzielny budynek mieszkalny, a także samodzielna część budynku bliźniaczego lub szeregowego wraz z wbudowanym garażem, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych,
- 15) **dym i sadza** – produkty niepełnego spalania ciał stałych, cieczy lub gazu, które nieprzewidzianie i nagle wydobyły się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń paleniskowych lub grzewczych (eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających) lub wydobyły się poza miejscem ubezpieczenia w wyniku pożaru,
- 16) **franszyza integralna** – kwota do wartości której TUZ TUW nie wypłaca odszkodowania, a jej przekroczenie powoduje wypłatę pełnej kwoty odszkodowania,
- 17) **garaż wolnostojący** – budynek użytkowany na podstawie tytułu prawnego bez względu na jego usytuowanie,
- 18) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu,
- 19) **graffiti** – napisy, rysunki lub symbole zamieszczane w sposób niezgodny z przepisami prawa i wbrew woli ubezpieczonego na elewacji, stałych elementach zewnętrznych domu jednorodzinnego/mieszkania, dachu domu jednorodzinnego, stałych elementów ogrodu,
- 20) **hospitalizacja** – pobyt Ubezpieczonego w szpitalu trwający nieprzerwanie przez okres dłuższy niż 7 (siedem) dni,
- 21) **huragan** – działanie wiatru o prędkości nie mniejszej niż 17,5 m/sek.,

- wyrządzającego masowe szkody; wystąpienie tego zjawiska winno być potwierdzone przez IMiGW, a w przypadku braku możliwości uzyskania takiego potwierdzenia, przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie świadczący o działaniu huraganu; pojedyncze szkody uważa się za powstałe na skutek huraganu tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady huraganu lub też rodzaj i rozmiary szkody świadczą o jego działaniu,
- 22) **koszty ochrony prawnej** – niezbędne koszty pomocy prawnej, w tym koszty sądowe, wynagrodzenie adwokata, koszty opinii biegłych lub rzeczoznawców wydawanych w toku procesu, koszty notarialne, koszty innych dokumentów, stanowiących materiały dowodowe, które Ubezpieczony poniósł w celu obrony lub dochodzenia swoich praw przed sądem oraz koszty sądowe poniesione przez stronę przeciwną, jeżeli zostały one zasądzone od Ubezpieczonego,
- 23) **koszty porady prawnej** – koszty udzielonej pomocy prawnej świadczonej przez adwokata, obejmującej udzielenie porady prawnej, sporządzenie opinii prawnej, opracowywanie projektu umowy lub aktu normatywnego,
- 24) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie dokonania zaboru mienia z pomieszczeń po uprzednim usunięciu siłą zabezpieczenia lub otworzeniu wejścia przy użyciu narzędzi albo klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia zabezpieczonego zgodnie z § 9 niniejszych OWU lub w wyniku rabunku,
- 25) **kradzież** – w ubezpieczeniu stałych elementów ogrodzenia bezprawny zabór przedmiotu ubezpieczenia przy użyciu siły fizycznej lub narzędzi,
- 26) **lawina** – gwałtowne zsuwanie się lub staczanie się mas śniegu, lodu, skał, kamieni, ziemi lub błota ze zboczy górskich bądź falistych,
- 27) **Lekarz Centrum Operacyjnego Assistance** – osoba działająca na zlecenie Centrum Operacyjnego Assistance uprawniona do wykonywania zawodu lekarza zgodnie z polskim prawem,
- 28) **miejsce zamieszkania** – dom jednorodzinny lub mieszkanie wpisane w adres miejsca ubezpieczenia,
- 29) mieszkanie – samodzielny lokal, znajdujący się w domu wielorodzinnym lub bloku mieszkalnym, wydzielony za pomocą przegród budowlanych i wyposażony w niezbędne instalacje wraz z pomieszczeniami gospodarczymi oraz garażem lub miejscem garażowym w hali garażowej znajdujących się w tym samym budynku, którego podstawowym przeznaczeniem jest zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych,
- 30) **nagle zachorowanie** – w ubezpieczeniu Assistance Medyczny powstały w sposób nagły, stan chorobowy zagrażający zdrowiu lub życiu Ubezpieczonego, wymagający natychmiastowej pomocy medycznej, z wyłączeniem wszelkich chorób czy niedyspozycji Ubezpieczonego, które zaistniały przed rozpoczęciem ochrony ubezpieczeniowej udzielanej Ubezpieczonemu przez TUZ TUW zgodnie z niniejszymi OWU, w tym zwłaszcza chorób przewlekłych,
- 31) **napór śniegu** – bezpośrednie działanie nagromadzonego śniegu, którego:
- opad przekroczył 85% wartości charakterystycznej (normowej) obciążenia śniegiem gruntu, właściwej dla strefy, w której znajduje się budynek, określonej według obowiązującej normy polskiej „obciążenie śniegiem”, a jego ciężar spowodował uszkodzenie lub zawalenie się elementów nośnych dachu (za elementy nośne dachu uważa się elementy konstrukcji przenoszące obciążenia obiektu, takie jak: fundamenty, ściany nośne, filary, słupy, kolumny, belkowania, belki, stropy, sklepienia, więzary i więźby dachowe), warunkiem uznania szkody za spowodowaną opadami śniegu jest, aby przynajmniej
- jedna stacja meteorologiczna IMiGW, zlokalizowana na terenie tej samej strefy lub strefy o niższej wartości charakterystycznej obciążenia śniegiem w promieniu 100 km od ubezpieczonego budynku potwierdziła ciężar pokrywy śnieżnej przekraczający 85% wartości charakterystycznej (normowej) właściwej dla miejsca lokalizacji budynku,
  - ciężar spowodował zawalenie się mienia sąsiedniego na przedmiot ubezpieczenia,
- 32) **nieszczęśliwy wypadek** – w ubezpieczeniu Assistance Medyczny nagłe zdarzenie losowe wywołane przyczyną zewnętrzną, w którego następstwie Ubezpieczony, niezależnie od swojej woli, doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia lub zmarł,
- 33) **obiekty małej architektury** – położone na terenie tej samej nieruchomości, na której znajduje się ubezpieczony dom jednorodzinny: ogrodzenie oraz stałe elementy ogrodzenia, altany, tarasy (jeżeli nie są uwzględnione w projekcie), chodniki, kostka brukowa, studnie, korty tenisowe oraz na stałe związane z podłożem: lampy ogrodowe, posągi, wodotryski, mostki, baseny, grille ogrodowe, piaskownice, huśtawki, drabinki,
- 34) **osoby bliskie** - członek najbliższej rodziny Ubezpieczonego tj. współmałżonek, rodzeństwo, wstępni, zstępni, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teść, teściowa, zięć, synowa lub osoby pozostające w stosunku przysposobienia lub konkubinatu
- 35) **osoby trzecie** – osoby pozostające poza stosunkiem ubezpieczeniowym, tzn. inne niż Ubezpieczony lub osoby bliskie,
- 36) **osunięcie się ziemi** – osuwanie się ziemi na stokach nie spowodowane działalnością ludzką,
- 37) **papiery wartościowe** – czek, weksle, obligacje, akcje, konosamenty, akredytywy dokumentowe i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę,
- 38) **pojazd** – samochód osobowy lub ciężarowy, którego dopuszczalna masa całkowita nie przekracza 3,39 tony, nie starszy niż 10 lat, zarejestrowany na terytorium RP stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym, którego właścicielem lub współwłaścicielem jest Ubezpieczony lub który jest użytkowany przez Ubezpieczonego jako pojazd służbowy lub pojazd objęty umową leasingu,
- 39) **pomieszczenie gospodarcze** – należące do wyłącznego użytku Ubezpieczonego: piwnice, strychy, suszarnie, pralnie – zlokalizowane w tym samym budynku co ubezpieczone mieszkanie,
- 40) **powódź** – zalanie wodą, które powstało w następstwie:
- wystąpienia z brzegów wód powierzchniowych (stojących lub płynących),
  - nadmiernych opadów atmosferycznych, tj. zalania, które wystąpiło pomimo prawidłowo zaprojektowanego i sprawnego systemu odprowadzania wody (studzienki, rury odprowadzające, rowy),
  - spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych,
  - topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych, sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych,
- 41) **pożar** – działanie ognia (ciepła lub dymu), który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile,
- 42) **przepięcie** – powstałe z jakiegokolwiek przyczyny krótkotrwałe wzrosty napięcia przekraczające maksymalne dopuszczalne napięcie robocze w sieci i/lub instalacji zasilającej, teleinformatycznej lub instalacji antenowej, powodujące uszkodzenie bądź zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia,
- 43) **rabunek** – zabór mienia przy użyciu lub groźbie natychmiastowego użycia przemocy fizycznej wobec Ubezpieczonego (lub osób bliskich) albo doprowadzeniu Ubezpieczonego (lub osób bliskich) do stanu nieprzytomności lub bezbronności,

- 44) **ruchoomości domowe:**
- urządzenia i przedmioty użytku domowego, zapasy gospodarstwa domowego, odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny i komputerowy oraz instrumenty muzyczne,
  - wartości pieniężne,
  - wózki inwalidzkie nie podlegające rejestracji oraz sprzęt rehabilitacyjny,
  - sprzęt turystyczny i sportowy,
  - narzędzia gospodarcze, kosiarki do trawy, narzędzia do uprawy działki lub ogrodu,
  - części do samochodów, motocykli i motorowerów,
  - rzeczy ruchome czasowo znajdujące się w posiadaniu Ubezpieczonego, jeżeli zostały wypożyczone przez organizację sportową lub społeczną, klub lub inną jednostkę organizacyjną, o ile wypożyczenie zostało udokumentowane; do mienia ruchomego nie są zaliczane pojazdy mechaniczne,
  - wyroby z metali i kamieni szlachetnych i półszlachetnych, biżuteria, monety złote i srebrne,
- 45) **sprzęt przenośny** – sprzęt, który zgodnie z jego przeznaczeniem i założeniem producenta przeznaczony jest do użytkowania także poza pomieszczeniami mieszkalnymi (jak np. odtwarzacz MP3, walkman, discman),
- 46) **sporty wysokiego ryzyka** – alpinizm, paralotniarstwo, szybownictwo oraz pilotowanie jakichkolwiek samolotów silnikowych, rafting lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, nurkowanie przy użyciu aparatu tlenowego, skoki bungee, speleologia, bobsleje, wszelkie odmiany skoków spadochronowych,
- 47) **stałe elementy** – elementy zamontowane lub wbudowane w sposób trwały, tzn. w taki sposób, aby nie można było ich zdemontować bez użycia narzędzi lub spowodowania utraty lub zmniejszenia ich wartości; stałymi elementami są w szczególności: meble wbudowane, antresole, piece i kominki, wyposażenie instalacji wodno-kanalizacyjnej, elektrycznej, gazowej czy grzewczej (np. umywalki, zlewy, krany, piece, podgrzewacze, wkłady kominkowe, klimatyzatory, wanny, brodziki, kabiny prysznicowe, miski ustępowe z urządzeniami splotującymi, bidety, kucharki gazowe, elektryczne, grzejniki gazowe czy elektryczne), wewnętrzne gładzie gipsowe, powłoki malarskie, wszelkiego rodzaju okleiny lub wykładziny sufitów, ścian, schodów i podłóg, zewnętrzne i wewnętrzne kraty, żaluzje i rolety oraz urządzenia i czujniki sygnalizacji alarmowej, punkty świetlne związane na stałe z podłożem; jeżeli umową ubezpieczenia nie jest objęty dom jednorodzinny lub mieszkanie, do elementów stałych zaliczą się również: okna, drzwi zewnętrzne i wewnętrzne (łącznie z oszkleniem i zamknięciami), parapety zewnętrzne i wewnętrzne, ścianki działowe o konstrukcji szkieletowej (np. gipsowo-kartonowe), schody; do elementów stałych nie są zaliczane zewnętrzne elementy anteny satelitarnej oraz wszelkiego rodzaju baterie słoneczne przytwierdzone do budynku,
- 48) **stałe elementy ogrodenia** – bramy wjazdowe, siłowniki i napędy bram, furtki, wideofony, domofony,
- 49) **stałe elementy wykończeniowe domu jednorodzinnego/mieszkania** – zamontowane/zainstalowane na stałe w sposób uniemożliwiający ich odłączenie bez ich uszkodzenia, uszkodzenia substancji domu jednorodzinnego/mieszkania lub bez użycia narzędzi:
- powłoki malarskie,
  - okładziny podłóg, ścian i sufitów, sufity podwieszane,
  - przegrody/ścianki działowe,
  - okna (szyby i ramy) i drzwi wraz z ościeżnicami i zamknięciami,
- rolety, kraty itp.,
  - meble wbudowane (w tym szafy wnękowe),
  - urządzenia stanowiące osprzęt do instalacji (w tym piece wkłady kominkowe, klimatyzatory, urządzenia i czujniki sygnalizacji alarmowej),
  - szyby i inne przedmioty szklane.
- 50) **szkoda na osobie** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, a także utracone korzyści, jakie osoba trzecia mogłaby osiągnąć gdyby nie wyrządzono jej szkody objętej ochroną ubezpieczeniową,
- 51) **szkoda w mieniu** – utrata, zniszczenie bądź ubytek wartości ubezpieczonego mienia spowodowany przez zdarzenie objęte ochroną ubezpieczeniową,
- 52) **szkoda rzeczowa** – w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym uszkodzenie, zniszczenie lub utrata rzeczy, a także utracone korzyści, jakie osoba trzecia mogłaby osiągnąć gdyby nie wyrządzono jej szkody objętej ochroną ubezpieczeniową,
- 53) **terroryzm** (akty terroryzmu) – nielegalne działania lub akcja organizowana z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualna lub grupowa, prowadzona przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz, bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowana przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu mająca na celu wywarcie wpływu na rząd, wprowadzenie chaosu, zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy,
- 54) **trzęsienie ziemi** – naturalny, krótki i gwałtowny wstrząs (lub ich serie) gruntu, powstały pod powierzchnią ziemi i rozchodzący się w postaci fal sejsmicznych od ośrodka (epicentrum), znajdującego się na powierzchni, gdzie drgania są najsilniejsze; przy określaniu siły trzęsienia ziemi używa się skali magnitud (skala Richtera),
- 55) **Ubezpieczający** – osoba, która zawarła umowę ubezpieczenia,
- 56) **Ubezpieczony** – Ubezpieczający (jeżeli jest osobą fizyczną) lub osoba fizyczna, z którą Ubezpieczający pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba fizyczna, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia; w przypadku ubezpieczenia ochrony prawnej Ubezpieczonymi są wyłącznie osoby fizyczne wskazane w umowie ubezpieczenia zamieszkujące w miejscu ubezpieczenia,
- 57) **uderzenie pioruna** – bezpośrednie wyładowanie elektryczności atmosferycznej na przedmiot ubezpieczenia, powodujące przepływ ładunku elektrycznego przez ten przedmiot oraz pozostawiające bezsporne ślady na przedmiocie ubezpieczenia (np. stopienie, osmalenie); za uderzenie pioruna uważa się także pośrednie skutki wyładowania atmosferycznego w anteny satelitarne oraz wszelkiego rodzaju baterie słoneczne na stałe zainstalowane na dachu budynku,
- 58) **uderzenie pojazdu lądowego** – bezpośrednie uderzenie pojazdu mechanicznego w ubezpieczone mienie; definicja nie obejmuje pojazdu kierowanego lub eksploatowanego przez Ubezpieczonego lub osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym,
- 59) **udział własny** – określona procentowo część należnego z umowy ubezpieczenia odszkodowania, które Ubezpieczony pokrywa we własnym zakresie,
- 60) **umowa ubezpieczenia zawarta na odległość** – umowa zawierana z Ubezpieczającym będącym konsumentem bez jednoczesnej fizycznej obecności strony, z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy łącznie,
- 61) **umowa ubezpieczenia zawarta w trybie ofertowym** – umowa zawierana z Ubezpieczającym za pośrednictwem przesłanej przez TUZ

TUW oferty,

- 62) **upadek drzewa lub masztu** – nie będące następstwem działalności ludzkiej przewrócenie się na przedmiot ubezpieczenia rosnących drzew lub postawionych masztów, słupów energetycznych i telefonicznych, latarni oświetleniowych oraz innych konstrukcji masztowych ustawionych zgodnie z obowiązującymi przepisami dla tego typu budowli,
- 63) **upadek statku powietrznego** – katastrofa lub przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego oraz upadek jego części lub przewożonego ładunku, z wyłączeniem zrzutu paliwa,
- 64) **wartości pieniężne** – polskie oraz zagraniczne banknoty i monety oraz monety złote i srebrne,
- 65) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszono, tj. wartość odbudowy lub remontu budynku tego samego rodzaju i tego samego standardu oraz w tym samym miejscu; ubezpieczenie obejmuje także koszty opracowania dokumentacji projektowej, geodezyjnej i usunięcie pozostałości po szkodzie; dla ruchomości domowych i stałych elementów – wartość odpowiadająca kosztom naprawy, zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach,
- 66) **wartość rynkowa nieruchomości** – wartość odzwierciedlająca stan rynku w dniu wyceny i odpowiadająca cenie, którą można by uzyskać przy zawarciu umowy sprzedaży, z wyłączeniem wszelkich opłat oraz podatków, oprócz podatku VAT,
- 67) **wartość rzeczywiista** – wartość odtworzeniowa, pomniejszona o faktyczne zużycie,
- 68) **wybuch** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, cieczy lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników warunkiem uznania zdarzenia za wybuch jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnienia; za wybuch uważa się również implozję polegającą na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym,
- 69) **wyczynowe uprawianie sportu** – uprawianie sportu przez osobę należącą do klubu sportowego, z wyłączeniem szkolnych klubów sportowych, a także profesjonalne uprawianie sportu w celach zarobkowych,
- 70) **wypadek ubezpieczeniowy** – w ubezpieczeniu Ochrony prawnej zdarzenie stanowiące naruszenie przepisów prawnych lub podejrzenie ich naruszenia przez Ubezpieczonego albo przez osobę trzecią, która w ten sposób naruszyła interes Ubezpieczonego, powodującą konieczność ponoszenia kosztów objętych umową ubezpieczenia,
- 71) **zalanie** – nagły, niezamierzony i niekontrolowany wyciek wody, pary lub cieczy:
- a) na skutek awarii lub uszkodzenia rur dopływowych (instalacji wodociągowej) i połączeń giętkich wraz z armaturą,
  - b) na skutek awarii lub uszkodzenia rur odpływowych (instalacji kanalizacyjnej) znajdujących się wewnątrz domu jednorodzinnego lub mieszkania,
  - c) na skutek wydostania się wody z urządzeń domowych, takich jak pralki, wirówki, zmywarki na skutek ich awarii,
  - d) z wodnego/parowego/olejowego układu grzewczego lub klimatyzacji, pomp wodnych, słonecznego układu ogrzewania wody,
  - e) z instalacji tryskaczowej lub gaśniczej,
  - f) na skutek cofnięcia się wody lub ścieków z instalacji kanalizacyjnej,
- znajdującej się wewnątrz mieszkania, domu jednorodzinnego lub budynku gospodarczego,
- g) na skutek nieumyślnego zostawienia otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i grzewczej,
  - h) z akwarium lub łózka wodnego, spowodowany samoistnym ich uszkodzeniem, tj. niezależnym od działań Ubezpieczonego, osób trzecich lub zwierząt domowych,
  - i) na skutek zalania wodą pochodzącą z opadów atmosferycznych w postaci deszczu lub topniejącego śniegu bądź gradu, z zastrzeżeniem zapisów § 8 ust. 3 pkt 6 i 7,
  - j) na skutek zalania wodą lub innym płynem spowodowane przez osoby trzecie,
- 72) **zamek wielozastawkowy** – zamek, do którego klucz posiada w łopatkę więcej niż jedno żłobienie prostopadłe do trzonu,
- 73) **zapadanie się ziemi** – obniżenie poziomu terenu z powodu zaważenia się naturalnych, pustych przestrzeni w gruncie, z wyłączeniem szkód górniczych,
- 74) **zdarzenie losowe** – w ubezpieczeniu Home Assistance deszcz nawalny, dewastacja w miejscu zamieszkania, grad, huragan, kradzież z włamaniem, powódź, pożar, stłuczenie szyb zainstalowanych na stałe w miejscu zamieszkania, uderzenie pioruna, upadek statku powietrznego, wybuch, zalanie, zapadanie lub osuwanie się ziemi,
- 75) **zdarzenie losowe w garażu** – w ubezpieczeniu Home Assistance kradzież z włamaniem, dewastacja, pożar, zalanie, huragan, powódź, wybuch, upadek statku powietrznego, upadku drzew i masztów, powodujące wskutek uszkodzeń mechanicznych lub termicznych unieruchomienie pojazdu,
- 76) **zwierzęta domowe** – zwierzęta zwyczajowo hodowane w warunkach domowych, takie jak psy, koty, itp., z wyłączeniem zwierząt egzotycznych, zwierząt hodowanych w celach handlowych, gospodarczych lub rekreacyjnych (np. konie, bydło, trzoda chlewna, owce, kozy, zwierzęta futerkowe),
- 77) **życie prywatne** – w ubezpieczeniu Ochrony prawnej czynności nie związane z działalnością wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową a także działalnością zawodową.

ROZDZIAŁ III

Ubezpieczenie mienia

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Na wniosek Ubezpieczonego ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte:
  - 1) dom jednorodzinny wraz ze stałymi elementami,
  - 2) mieszkanie jako część budynku wielorodzinnego wraz ze stałymi elementami, z pomieszczeniami gospodarczymi, częściami wspólnymi i pomieszczeniami gospodarczymi oraz garażem lub miejscem garażowym w hali garażowej znajdujących się w tym samym budynku, jeżeli jest użytkowane na podstawie prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu,
  - 3) ruchomości domowe należące do Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie stosownej umowy,
  - 4) stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania,
  - 5) dom jednorodzinny w budowie, przy zastosowaniu klauzuli domu w budowie,
  - 6) garaż wolnostojący,
  - 7) budynki gospodarcze,
  - 8) obiekty małej architektury,
  - 9) szyby i elementy szklane,

- 10) przepięcia,
  - 11) zewnętrzne elementy anteny satelitarnej oraz wszelkiego rodzaju baterie słoneczne przytwierdzone do budynku,
  - 12) koszty poszukiwania przyczyn szkody,
  - 13) mienie podręczne poza miejscem ubezpieczenia.
2. W przypadku mieszkania, które jest częścią budynku wielorodzinnego wraz z pomieszczeniami gospodarczymi i jest użytkowane na innej podstawie niż prawo własności lub spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu (spółdzielcze lokatorskie, kwaterunkowe, służbowe, wynajmowane), ochroną ubezpieczenia mogą być objęte tylko:
- 1) ruchomości domowe należące do Ubezpieczonego lub będące w jego posiadaniu na podstawie stosownej umowy,
  - 2) stałe elementy,
  - 3) przepięcia,
  - 4) zewnętrzne elementy anteny satelitarnej oraz wszelkiego rodzaju baterie słoneczne przytwierdzone do budynku,
  - 5) koszty poszukiwania przyczyn szkody,
  - 6) mienie podręczne poza miejscem ubezpieczenia.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ruchomości i stałe elementy znajdujące się:
- 1) w domu jednorodzinnym lub mieszkaniu wskazanym w umowie ubezpieczenia; z zastrzeżeniem, że w miejscu garażowym w hali garażowej tylko w zakresie ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) w piwnicy, pralni domowej, garażu będącego częścią domu jednorodzinnego, na strychu lub w innych pomieszczeniach gospodarczych znajdujących się w tym samym budynku wielorodzinnym, w którym znajduje się ubezpieczone mieszkanie, jeżeli pomieszczenia te są przeznaczone na wyłączny użytek Ubezpieczonego,
  - 3) w budynku gospodarczym położonym na terenie tej samej nieruchomości, na której znajduje się ubezpieczony dom jednorodzinny, jeżeli pomieszczenia te są przeznaczone na wyłączny użytek Ubezpieczonego,
  - 4) w garażu wolnostojącym.

§ 4

1. W ubezpieczeniu mienia od ognia i innych zdarzeń losowych TUZ TUW obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek:
  - 1) deszczu nawałnego,
  - 2) dymu i sadzy,
  - 3) gradu,
  - 4) huraganu,
  - 5) lawiny,
  - 6) naporu śniegu,
  - 7) osuwanie się ziemi,
  - 8) powodzi,
  - 9) pożaru,
  - 10) uderzenia pioruna,
  - 11) uderzenia pojazdu lądowego,
  - 12) upadku drzewa lub masztu,
  - 13) upadku statku powietrznego,
  - 14) wybuchu,
  - 15) zapadania się ziemi,
  - 16) zalanania,
  - 17) trzęsienia ziemi.
2. W ubezpieczeniu mienia od kradzieży TUZ TUW obejmuje ochroną ubezpieczeniową szkody powstałe wskutek:
  - 1) kradzieży z włamaniem,

- 2) rabunku,
  - 3) kradzieży (dotyczy wyłącznie stałych elementów ogrodzenia)
  - 4) zniszczenia mienia w związku z kradzieżą z włamaniem - ochroną ubezpieczeniową objęte są uszkodzenia substancji lub elementów stałych domu jednorodzinnego lub mieszkania (w szczególności drzwi, okien, zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, ścian, stropów, dachów) oraz ruchomości domowych, powstałe w związku z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania kradzieży z włamaniem.
3. Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenie mienia można rozszerzyć o szkody powstałe wskutek dewastacji oraz dodatkowo wskutek graffiti.
4. Zawarcie umowy ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku lub dewastacji oraz dodatkowo graffiti możliwe jest jedynie pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia danego rodzaju mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.
5. Ubezpieczone mienie objęte jest także ochroną od szkód powstałych wskutek akcji gaśniczej, wyburzenia lub odgruzowania, prowadzonych w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych zakresem ubezpieczenia, jednak nie więcej niż 10% sumy ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania, a w przypadku kiedy ochroną ubezpieczeniową nie jest objęty dom jednorodzinny lub mieszkanie, nie więcej niż 10% sumy ubezpieczenia stałych elementów domu jednorodzinnego lub mieszkania.

§ 5

1. Ochroną ubezpieczeniową TUZ TUW mogą być objęte w zakresie **ognia i innych zdarzeń losowych**:
  - 1) dom jednorodzinny wraz ze stałymi elementami jako budynek,
  - 2) mieszkanie wraz ze stałymi elementami jako część budynku wielorodzinnego,
  - 3) ruchomości domowe,
  - 4) stałe elementy,
  - 5) dom jednorodzinny w budowie przy włączeniu Klauzuli 01, 03 lub 05,
  - 6) garaż wolnostojący jako budynek,
  - 7) budynki gospodarcze, położone na terenie nieruchomości, na której zlokalizowany jest dom jednorodzinny,
  - 8) obiekty małej architektury.
2. Za opłatą dodatkowej składki oraz pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia niżej wskazanych przedmiotów ubezpieczenia w zakresie od ognia i innych zdarzeń losowych, ochroną ubezpieczeniową TUZ TUW mogą zostać objęte dodatkowo:
  - 1) w zakresie **kradzieży z włamaniem i rabunku**:
    - a) ruchomości domowe,
    - b) stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania,
    - c) stałe elementy domu jednorodzinnego w budowie przy włączeniu (Klauzuli 01),
    - d) okna i drzwi domu jednorodzinnego w budowie przy włączeniu (Klauzuli 02),
    - e) mienie podręczne poza miejscem ubezpieczenia.
  - 2) w zakresie **dewastacji**:
    - a) dom jednorodzinny wraz ze stałymi elementami jako budynek,
    - b) mieszkanie wraz ze stałymi elementami jako część budynku wielorodzinnego,
    - c) ruchomości domowe,
    - d) stałe elementy domu jednorodzinnego lub mieszkania,
    - f) stałe elementy domu jednorodzinnego w budowie przy włączeniu (Klauzuli 01),
    - g) okna i drzwi domu jednorodzinnego w budowie przy włączeniu (Klauzuli 02),
    - h) stałe elementy ogrodzenia.
3. Za opłatą dodatkowej składki oraz pod warunkiem jednoczesnego

ubezpieczenia domu jednorodzinnego oraz obiektów małej architektury od ognia i innych zdarzeń losowych ochroną ubezpieczeniową mogą zostać objęte stałe elementy ogrodzenia od kradzieży.

4. Za opłatą dodatkowej składki, z zastrzeżeniem ust. 3 oraz ubezpieczenia dewastacji, ochroną ubezpieczeniową TUZ TUW może zostać dodatkowo objęte ryzyko graffiti.

§ 6

Za opłatą dodatkowej składki oraz pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia domu jednorodzinnego, mieszkania i/ lub ruchomości domowych od ognia i innych zdarzeń losowych ochroną ubezpieczeniową mogą być objęte ryzyka dodatkowe:

1) szyby i elementy szklane:

- a) szyby okienne i drzwiowe, w tym szyby specjalne, tj. szyby antywłamaniowe,
- b) oszklenia ścian i dachów,
- c) przegrody ścienne, osłony balkonów, tarasów, loggi i ogrodów zimowych,
- d) okładziny, wykładziny, blaty szklane, ceramiczne, kamienne i z tworzyw sztucznych,
- e) oszklenia kabin natryskowych, wanien i brodzików,
- f) kuchenne płyty indukcyjne i elektryczne,
- g) lustra przytwierdzone na stałe,

za szkodę uważa się ubytek wartości ubezpieczonych szyb i elementów szklanych spowodowany ich stłuczeniem (rozbiciem, pęknięciem) z wyłączeniem szkód spowodowanych: lawiną, huraganem, pożarem, powodzią, uderzeniem pioruna, uderzeniem pojazdu lądowego, upadkiem statku powietrznego, wybuchem, zalaniem, obsunięciem lub zapadnięciem się ziemi, kradzieżą z włamaniem i rabunkiem; w ramach sumy ubezpieczenia TUZ TUW pokrywa ponadto dodatkowe udokumentowane koszty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z zaistniałym zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia związane z: demontażem, montażem i transportem; ubezpieczeniem nie są objęte: szyby w szklarniach, inspektach, oranżeriach, szkło artystyczne oraz nie wymienione wyżej części składowe stałych elementów lub ruchomości domowych,

2) przepięcia, z wyłączeniem szkód:

- a) spowodowanych przepięciem, jeżeli przyczyną powstania tych zdarzeń jest uderzenie pioruna, a urządzenie nie było podłączone do instalacji elektrycznej posiadającej uziemienie, o ile producent zaleca podłączenie tego urządzenia do takiej instalacji,
- b) w sprzęcie elektronicznym spowodowanych przepięciem, jeżeli sprzęt ten w chwili powstania szkody nie był podłączony do urządzenia stabilizującego napięcie robocze (użytkowe) UPS lub innego urządzenia przeciwprzepięciowego z bezpiecznikiem – wyłączenie to dotyczy szkód w sprzęcie, w którym producent (dostawca) zaleca podłączenie tego sprzętu do instalacji elektrycznej posiadającej uziemienie,

3) zewnętrzne elementy anteny satelitarnej oraz wszelkiego rodzaju baterie słoneczne przytwierdzone do budynku w zakresie ognia i innych zdarzeń losowych lub dewastacji,

4) koszty poszukiwania przyczyny szkody – za które uważa się niezbędne, uzasadnione i udokumentowane koszty odnalezienia:

- a) elementów, których uszkodzenie bądź wada były bezpośrednią przyczyną zalania, pęknięcia rur na skutek mrozu, wraz z kosztami usunięcia tych uszkodzeń bądź wad; również w przypadku, gdy zalanie bądź pęknięcie rur na skutek mrozu wyrządziło szkodę wyłącznie osobie trzeciej, a element którego uszkodzenie lub wada były bezpośrednią ich przyczyną, znajdował się w domu jednorodzinnym lub mieszkaniu

Ubezpieczonego,

- b) wmurowanych w ściany, sufitry i podłogi elementów instalacji dotkniętych skutkami działania pioruna lub przepięcia.
- 5) **mienie podręczne poza miejscem ubezpieczenia** (zgodnie z klauzulą 09) – pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia ruchomości domowych od kradzieży z włamaniem i rabunku .

Sumy ubezpieczenia

§ 7

1. Suma ubezpieczenia w przypadku ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych powinna odpowiadać wartości ubezpieczonego przedmiotu, z zastrzeżeniem postanowień klauzul 01–05 dla domów jednorodzinnych w budowie.
2. Sumy ubezpieczenia dla mienia od ognia i innych zdarzeń losowych oraz dla mienia od kradzieży ustalone są przez Ubezpieczonego odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia zgodnie z postanowieniami niniejszego paragrafu i stanowią górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW.
3. Suma ubezpieczenia dla dewastacji ustalana jest przez Ubezpieczonego, jednak nie może stanowić więcej niż 20% łącznej sumy ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń.
4. Suma ubezpieczenia dla graffiti ustalana jest przez Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia ustalonej w polisie dla dewastacji i jednocześnie nie więcej niż 3.000 zł.
5. Sumę ubezpieczenia dla domu jednorodzinnego oraz budynków gospodarczych, garażu wolnostojącego i obiektów małej architektury Ubezpieczony ustala według wartości odtworzeniowej.
6. Sumy ubezpieczenia dla mieszkania jako części budynku wielorodzinnego Ubezpieczony ustala według wartości rynkowej mieszkania wraz z pomieszczeniami gospodarczymi, z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia.
7. Sumy ubezpieczenia dla ruchomości domowych i stałych elementów, anten satelitarnych wraz z osprzętem oraz wszelkiego rodzaju baterii słonecznych przytwierdzonych do budynku Ubezpieczony ustala według wartości odtworzeniowej.
8. Suma ubezpieczenia dla mienia w zakresie określonym w § 5 ust. 2 pkt 1 ppkt a i b niniejszych OWU nie może być wyższa niż suma ubezpieczenia dla danego rodzaju mienia określonego w § 5 pkt 1 niniejszych OWU.
9. Suma ubezpieczenia dla przepięć ustalana jest przez Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości 50. 000 zł.
10. Suma ubezpieczenia szyb i elementów szklanych musi odpowiadać wartości odtworzeniowej powiększonej o koszt ich demontażu i transportu, ustalana jest przez Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości 30 000 zł.
11. Suma ubezpieczenia dla kosztów poszukiwania przyczyny szkody ustalana jest przez Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości 10 000 zł.
12. Suma ubezpieczenia dla stałych elementów ogrodzenia od kradzieży ustalana jest przez Ubezpieczonego w wysokości do 20% łącznej sumy ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń dla obiektów małej architektury, nie więcej jednak niż 2 000 zł.
13. Suma ubezpieczenia dla mienia podręcznego poza miejscem ubezpieczenia ustalana jest przez Ubezpieczonego, jednak nie więcej niż do wysokości 3 000 zł.
14. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania.
15. W przypadku umów ubezpieczenia zawieranych na okres 36 miesięcy, suma ubezpieczenia określona w polisie ulega odnowieniu w każdym kolejnym roku obowiązywania tej umowy ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności
§ 8

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
  - 1) w domach jednorodzinnych, mieszkaniach, budowlach, garażach stanowiących część budynku, pomieszczeniach gospodarczych i garażach wolnostojących, obiektach małej architektury w trakcie budowy lub przebudowy oraz w znajdującym się w nich mieniu, chyba że rozszerzono odpowiedzialność zgodnie z klauzulą 01 § 15 – ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym,
  - 2) w domach jednorodzinnych, mieszkaniach, budowlach, garażach stanowiących część budynku, pomieszczeniach gospodarczych i garażach wolnostojących, obiektach małej architektury przeznaczonych do rozbiórki oraz w znajdującym się w nich mieniu,
  - 3) w domach jednorodzinnych, mieszkaniach, budowlach, garażach stanowiących część budynku, pomieszczeniach gospodarczych i garażach wolnostojących, oraz w znajdującym się w nich mieniu, jeżeli są wzniesione lub eksploatowane bez wymaganych pozwoleń, nie dotyczy szkód w obiektach nie posiadających pozwolenia na ich użytkowanie a szkoda wystąpiła w przedmiocie ubezpieczenia na skutek awarii instalacji i urządzeń technicznych oraz przewodów kominowych, które posiadały częściowe odbiory techniczne,
  - 4) powstałe w domu jednorodzinny lub w mieszkaniu, które było niezamieszkałe nieprzerwanie dłużej niż 90 dni, przed dniem wystąpienia szkody,
  - 5) powstałe na skutek wady instalacji elektrycznej, nie posiadającej odbioru technicznego potwierdzonego wymaganymi pomiarami instalacji,
  - 6) w mieniu, którego zakup potwierdzony jest fałszywymi dowodami zakupu lub dowodami wystawionymi przez nieistniejące w chwili wystawienia podmioty gospodarcze oraz nielegalnie wprowadzonym na polski obszar celny,
  - 7) w mieniu skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym na mocy prawomocnego orzeczenia lub decyzji organów władzy państwowej albo samorządowej,
  - 8) w wartościach pieniężnych, sprzęcie audiowizualnym, fotograficznym, elektronicznym i komputerowym, futrach i skórkach naturalnych, znajdujących się w pomieszczeniach wymienionych w § 3 ust. 3 pkt 2-4 niniejszych OWU,
  - 9) w zakresie kradzieży z włamaniem i rabunku w ruchomościach domowych oraz stałych elementach, znajdujących się w loggiach, na balkonach, tarasach bądź ogrodach,
  - 10) w szklarniach, namiotach, tunelach foliowych, garażach blaszanych, domkach letniskowych, budynkach i budowlach wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz obiektach o charakterze tymczasowym,
  - 11) w podziemnych instalacjach zewnętrznych.
2. Ponadto ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) uprawy roślinne, drzewa, krzewy, zwierzęta,
  - 2) srebro, złoto, platyna w złomie i sztabach,
  - 3) kamienie szlachetne, półszlachetne, syntetyczne oraz szlachetne substancje organiczne (perły, bursztyny, korale) nie stanowiące wyrobu użytkowego,
  - 4) broń wszelkiego rodzaju oraz trofea myśliwskie,
  - 5) dokumenty, rękopisy, prawa autorskie i inne prawa do dóbr niematerialnych,
  - 6) nagrania i rejestracje dokonane przez Ubezpieczonego na nośnikach dźwiękowych i wizualnych, systemach informatycznych lub sterujących,
  - 7) papiery wartościowe i karty płatnicze wszelkiego rodzaju,
  - 8) pojazdy mechaniczne podlegające obowiązkowi rejestracji,
  - 9) paliwa napędowe,
  - 10) czyste straty finansowe,
  - 11) przedmioty w ilościach wskazujących na ich przeznaczenie handlowe,
  - 12) przedmioty służące działalności handlowej, usługowej lub produkcyjnej,
  - 13) dzieła sztuki, antyki oraz zbiory kolekcjonerskie; dzieła sztuki, antyki oraz zbiory kolekcjonerskie znajdujące się w domu jednorodzinny lub mieszkaniu mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem uprzedniego skatalogowania i wyceny dokonanej przez rzeczoznawców posiadających uprawnienia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ekspertów domów aukcyjnych, historyków sztuki zrzeszonych w Stowarzyszeniu Historyków Sztuki, osoby będące biegłymi sądowymi; wycena jest sporządzana na koszt Ubezpieczonego.
3. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody powstałe wskutek:
  - 1) działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, zamieszek, rozruchów, niepokojów społecznych, strajków i lokautów oraz aktów terroryzmu i sabotażu, a także nacjonalizacji lub przetrzymywania mienia przez władzę uprawnioną lub uzurpowaną,
  - 2) winy umyślnej Ubezpieczonego lub osoby, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 3) stanu nietrzeźwości lub odurzenia: szkody będące następstwem pozostawiania Ubezpieczonego albo osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem narkotyków albo innych środków odurzających,
  - 4) prac zleconych lub bezpośrednio związanych z prowadzeniem (użytkowaniem) domu, gdy osoba je wykonująca nie posiadała wymaganych prawem i obowiązującymi normami uprawnień do ich wykonywania,
  - 5) zawiłgocenia spowodowanego niewłaściwą wentylacją pomieszczeń lub nieszczelnością instalacji wodnej, centralnego ogrzewania, kanalizacyjnej, klimatyzacji, okien, dachu lub urządzeń odprowadzających wodę z dachu, ścian, tarasów i balkonów, jeżeli konserwacja tych instalacji, urządzeń lub elementów budynku należała do obowiązków Ubezpieczonego lub jeżeli wiedząc o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie nie występował pisemnie do właściciela lub administratora budynku z żądaniem ich usunięcia,
  - 6) przedostania się deszczu, gradu, śniegu przez niewłaściwie zamknięte oraz niedomknięte okna, drzwi zewnętrzne i inne otwory, chyba że otwory te powstały w wyniku działania huraganu lub gradu,
  - 7) przesiąkania opadów przez dach lub zawalenia się dachu na skutek błędów w konstrukcji lub braku wymaganej konserwacji dachu, niezachowania ciągłości dachu, w tym przesiąkania lub przelania przez otwory okienne, wentylacyjne i odprowadzające,
  - 8) spiętrzenia wody spowodowanego niedostateczną drożnością kanalizacji zbudowanej niezgodnie z normami budowlanymi lub zaniedbaniami Ubezpieczonego,
  - 9) pęknięcia elementów instalacji wodnych spowodowanych ich przemarzeniem,
  - 10) przesiąkania wody gruntowej,
  - 11) zagrzybienia, pocenia się rur i innych elementów instalacji wodnych,
  - 12) systematycznego działania hałasu, wibracji, ciepła, wody,
  - 13) stopniowego lub długotrwałego oddziaływania temperatury, gazów,

- oparów lub wilgoci, ścieków,
- 14) zapadania się ziemi, gdy są to szkody górnicze, w rozumieniu prawa górniczego lub powstałe w związku z robotami ziemnymi,
  - 15) pęknięcia szklanych, ceramicznych i kamiennych okładzin ściennych na skutek osiadania budynku,
  - 16) działania energii jądrowej lub skażenia radioaktywnego, promieni laserowych i maserowych oraz pola magnetycznego i elektromagnetycznego,
  - 17) graffiti, chyba że ubezpieczenie zostało rozszerzone w tym zakresie za dodatkową składką,
  - 18) upadku drzewa na obiekt ubezpieczenia wskutek błędów pielęgnacyjnych bądź starości drzewa, jeżeli obowiązek pielęgnacji lub usunięcia spoczywa na Ubezpieczonym,
  - 19) upadku masztu na obiekt ubezpieczenia wskutek zaniedbań konserwacyjnych i technicznych, jeżeli obowiązek konserwacji lub kontroli technicznej spoczywa na Ubezpieczonym,
  - 20) wybuchu:
    - a) wywołanego przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych,
    - b) w silniku, gdy wybuch związany jest z jego naturalną funkcją,
  - 21) straty finansowe powstałe na skutek utraty haseł i kodów dostępu do rachunków bankowych oraz usług,
4. TUZ TUW nie odpowiada za szkody, których wartość nie przekracza 100 zł (franszyza integralna).

Obowiązki ubezpieczonego

§ 9

1. Ubezpieczony obowiązany jest do należytego zabezpieczenia mienia przed kradzieżą.
2. Mienie uważa się za należycie zabezpieczone, jeżeli spełnione zostały łącznie niżej wymienione warunki:
  - 1) wszystkie wejścia do domu jednorodzinnego lub mieszkania zabezpieczone są pełnymi drzwiami zewnętrznymi, prawidłowo osadzonymi, które są zamknięte na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe lub jeden posiadający atest Instytutu Mechaniki Precyzyjnej lub innej instytucji uprawnionej do jego wydania,
  - 2) drzwi zewnętrzne domu jednorodzinnego lub mieszkania zawierające w swej konstrukcji elementy szklane muszą być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający wejście do pomieszczeń lub otwarcie w tych drzwiach zamka przez otwór wybity w szybie,
  - 3) wejście do piwnicy, garażu, budynku gospodarczego lub innego pomieszczenia gospodarczego zabezpieczone jest drzwiami, które są zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, kłódkę wielozastawkową lub inny atestowany system zabezpieczenia, o ile nie stanowią drzwi zewnętrznych domu jednorodzinnego lub mieszkania; w przeciwnym razie stosuje się wymogi zawarte w pkt 1; elektroniczny system zamykania drzwi garażowych jest należywym zabezpieczeniem, także w przypadku jeżeli drzwi te stanowią jednocześnie wejście do domu jednorodzinnego,
  - 4) drzwi balkonowe, drzwi tarasowe o konstrukcji drzwi balkonowych oraz okna są prawidłowo osadzone i zamknięte, w sposób uniemożliwiający otwarcie ich przez osoby trzecie bez użycia siły i narzędzi, z zastrzeżeniem postanowień pkt 6,
  - 5) klucze do zamków i kłódek znajdują się w wyłącznym posiadaniu Ubezpieczonego lub osób upoważnionych do ich przechowywania,
  - 6) otwory w ścianach i stropach są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania, a w mieszkaniach w budynkach wielorodzinnych usytuowanych na parterze lub ostatniej kondygnacji otwory mają dodatkowo wbudowane na stałe

zabezpieczenia przeciwwłamaniowe takie jak: kraty, rolety, żaluzje przeciwwłamaniowe, systemy alarmowe itp. (przy braku dodatkowo wymaganych zabezpieczeń stosuje się zwyczaję składki zgodną z taryfą składek); dodatkowe zabezpieczenia wymienione w niniejszym punkcie wymagane są również w przypadku mieszkań gdzie do otworów w ścianach i stropach jest dostęp z dachów, przybudówek, tarasów, schodów lub stałych drabinek.

- 7) silowniki i napęd bramy wjazdowej na teren ubezpieczonej nieruchomości muszą być zamontowane wewnątrz posesji w sposób uniemożliwiający ich kradzież z zewnątrz bez użycia siły fizycznej lub narzędzi.
3. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełnił obowiązków określonych w ust. 2, TUZ TUW może odmówić wypłaty odszkodowania w całości lub w części.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 10

1. Rozmiar szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania:
  - 1) w odniesieniu do domu jednorodzinnego, garażu wolnostojącego, budynku gospodarczego oraz obiektach małej architektury – według wartości kosztów odbudowy w tym samym miejscu lub jego naprawy, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy wraz załączoną specyfikacją lub kalkulacją Ubezpieczonego,
  - 2) w odniesieniu do mieszkania jako części budynku wielorodzinnego oraz pomieszczeń gospodarczych – według wartości kosztów jego naprawy, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy wraz z załączoną specyfikacją lub kalkulacją Ubezpieczonego, bez przekroczenia jego wartości rynkowej,
  - 3) w ruchomościach domowych (z wyjątkiem mienia wymienionego w pkt 4-6), w stałych elementach domu jednorodzinnego lub mieszkania oraz obiektach małej architektury:
    - a) wartość szkody obliczana jest według cen detalicznych przedmiotów tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku albo według kosztów naprawy,
    - b) koszty naprawy powinny być udokumentowane rachunkiem wykonawcy albo kalkulacją Ubezpieczonego, jeżeli szkodę naprawił własnymi siłami,
  - 4) w wyrobach ze złota, srebra, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców – według kosztów wytworzenia lub ceny złomu materiałów, z których zostały zrobione,
  - 5) w monetach złotych i srebrnych – według wartości złomu, chyba że monety te stanowią prawny środek płatniczy, a ich nominalna wartość jest wyższa od wartości złomu; za wysokość szkody przyjmuje się wówczas wartość nominalną tych monet,
  - 6) w pozostałych wartościach pieniężnych nie wymienionych w pkt 5 – według wartości nominalnej (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa NBP, obowiązującego w dniu ustalenia wysokości odszkodowania),
2. Na wniosek Ubezpieczonego wysokość szkody może być obliczona przez TUZTUW.
3. Rozmiar szkody zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży.
4. W przypadku zaniechania odtworzenia, naprawy lub remontu mienia dotkniętego szkodą – domu jednorodzinnego, garażu wolnostojącego, budynku gospodarczego lub obiektu małej architektury, wysokość odszkodowania ustala się według wartości rzeczywiściej.

§ 11

1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody w granicach sumy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 oraz § 12.
2. Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.

§ 12

1. W granicach sumy ubezpieczenia odszkodowanie wypłaca się do wysokości odpowiadającej:
  - 1) 30% sumy ubezpieczenia domu jednorodzinnego lub mieszkania za naprawę/wymianę stałych elementów wykończeniowych domu jednorodzinnego lub mieszkania, uszkodzonych w następstwie ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) 25% sumy ubezpieczenia domu jednorodzinnego za naprawę/wymianę konstrukcji dachu i pokrycia dachu z systemem orynnowania, uszkodzonych w następstwie ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 3) 100% sumy ubezpieczenia za sprzęt audiowizualny, fotograficzny, elektroniczny i komputerowy oraz instrumenty muzyczne,
  - 4) 40% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych za wyroby ze srebra, złota, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i pozostałych metali z grupy platynowców oraz monety złote i srebrne, nie więcej jednak niż do wysokości 10 000 zł,
  - 5) 10% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych za pozostałe wartości pieniężne, nie więcej jednak niż do wysokości 1 500 zł,
  - 6) 10% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych za ruchomości domowe przechowywane w ubezpieczonych pomieszczeniach poza domem jednorodzinnym lub mieszkaniem, nie więcej jednak niż do wysokości 3.500 zł,
  - 7) 100% sumy ubezpieczenia za pozostałe mienie objęte ochroną ubezpieczeniową.
2. Za szkody powstałe na skutek dewastacji odszkodowanie wypłaca się do wysokości ustalonej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do 20% sumy ubezpieczenia danego rodzaju mienia w zakresie ognia i innych zdarzeń losowych.
3. Za szkody powstałe na skutek graffiti odszkodowanie wypłaca się na podstawie dostarczonych oryginałów rachunków do wysokości ustalonej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do wysokości 3.000 zł.
4. Za szkody powstałe na skutek przepięć odszkodowanie wypłaca się do wysokości ustalonej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż suma ubezpieczenia danego mienia w zakresie ognia i innych zdarzeń losowych oraz nie więcej niż do łącznej wysokości 50.000 zł.
5. Za poniesione koszty poszukiwania przyczyny szkody odszkodowanie wypłaca się na podstawie dostarczonych oryginałów rachunków do wysokości ustalonej sumy ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do wysokości 10.000 zł.
6. Za uszkodzenia substancji lub elementów stałych domu jednorodzinnego lub mieszkania (w szczególności drzwi, okien, zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, ścian, stropów, dachów) oraz ruchomości domowych, powstałe w związku z dokonaniem lub usiłowaniem dokonania kradzieży z włamaniem, odszkodowanie wypłaca się w granicach sumy ubezpieczenia w zakresie kradzieży z włamaniem i rabunku danego mienia maksymalnie do wysokości 5.000 zł.

§ 13

Przy ustalaniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się:

- 1) wartości naukowej, pamiątkowej, kolekcjonerskiej lub zabytkowej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2 pkt 13,
- 2) kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów

- potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
- 3) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody lub powietrza oraz rekultywację gruntów,
- 4) podatku od towarów i usług podlegającego odliczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami o VAT.

§ 14

W granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie dla poszczególnych grup mienia odszkodowanie obejmuje:

- 1) utratę, zniszczenie lub uszkodzenie mienia w następstwie zdarzeń losowych wymienionych w umowie ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody,
- 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego mienia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się bezskuteczne,
- 3) udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% wartości rozmiaru szkody.

KLAUZULE W UBEZPIECZENIU MIENIA
KLAUZULA 01
Ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym
§ 15

1. Na postawie OWU domów jednorodzinnych i mieszkań, zwanych dalej OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Niniejsza Klauzula ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy TUZ TUW a osobami fizycznymi realizującymi inwestycję budowlaną w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. Pojęcia odnoszące się do ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie:
  - 1) **franszyza redukcyjna** – wartość określona procentowo lub kwotowo, o którą pomniejsza się każdorazowo ustalone odszkodowanie,
  - 2) **inwestycja budowlana** – budowa domu jednorodzinnego, znajdującego się w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, prowadzona zgodnie z prawem budowlanym, na podstawie ważnego pozwolenia na budowę i przeznaczona wyłącznie do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych,
  - 3) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także jego elementów konstrukcyjnych, wykończeniowych, instalacyjnych, izolacyjnych i stałych,
  - 4) **materiały budowlane** – surowce, półfabrykaty niezbędne do realizacji ubezpieczonej inwestycji budowlanej; materiały budowlane nie obejmują sprzętu budowlanego,
  - 5) **szkoda** – uszkodzenie bądź zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia na skutek zdarzeń wymienionych w treści niniejszej Klauzuli, powstałych w czasie prowadzenia inwestycji budowlanej,
  - 6) **wartość odtworzeniowa końcowa** – wartość inwestycji budowlanej, ustalona zgodnie z deklaracją Ubezpieczającego na podstawie kosztorysu budowlanego; wartość odtworzeniowa końcowa winna odpowiadać łącznej wartości budynku wraz z wartością stałych elementów pomieszczeń w tym budynku, na dzień zakończenia inwestycji (odbior techniczny lub decyzja o zasiedleniu).
4. Ochroną ubezpieczeniową TUZ TUW na podstawie niniejszej Klauzuli może być objęta inwestycja budowlana, łącznie z materiałami budowlanymi,

- polegająca na budowie domu jednorodzinnego zdefiniowanego w § 2 pkt 14 OWU, wraz ze stałymi elementami domu jednorodzinnego zdefiniowanymi w § 2 pkt 47 OWU, jeśli budynek osiągnął stan surowy zamknięty, tj. nastąpiło wyodrębnienie budowanych lokali stropami, ścianami, oknami i drzwiami zewnętrznymi.
5. Ochrona ubezpieczeniowa TUZTUW nie obejmuje ruchomości domowych zdefiniowanych w § 2 pkt 44 OWU.
  6. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia: deszczu nawalnego, dymu i sadzy, gradu, huraganu, lawiny, powodzi, pożaru, śniegu, trzęsienia ziemi, osunięcia się ziemi, zapadania się ziemi a także uderzenia pioruna, uderzenia pojazdu lądowego, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania wskutek działania wody pochodzącej z opadów atmosferycznych
  7. Na wniosek Ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, TUZ TUW może rozszerzyć odpowiedzialność ubezpieczeniową na szkody w stałych elementach wewnątrz inwestycji budowlanej, będące bezpośrednim następstwem zdarzeń: kradzieży z włamaniem i rabunku, zniszczenia w związku z kradzieżą z włamaniem lub dewastacji.
  8. Warunkiem objęcia przez TUZ TUW ochroną ubezpieczeniową zdarzeń wymienionych ust. 7 niniejszej klauzuli jest spełnienie wymogów zabezpieczenia mienia o których mowa w § 9 OWU oraz posiadanie przez Ubezpieczonego czynnej umowy o monitorowanie obiektu elektronicznym systemem antywłamaniowy z podłączeniem do stacji monitoringu z włączeniem do akcji załóg patrolowo-interwencyjnych.
  9. Suma ubezpieczenia dla inwestycji budowlanej jest ustalona przez Ubezpieczającego na podstawie wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w ust. 3 pkt 6 niniejszej Klauzuli.
  10. Sumy ubezpieczenia dla zakresów o których mowa w ust. 6 i 7 niniejszej Klauzuli ustalane są odrębnie i stanowią górną granicę odpowiedzialności TUZTUW.
  11. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania.
  12. Uwzględniając wyłączenia ogólne określone w § 8 OWU, TUZ TUW nie odpowiada ponadto za szkody powstałe:
    - 1) w inwestycji budowlanej realizowanej bez wydanego pozwolenia na budowę,
    - 2) w wyniku błędu w sztuce budowlanej, wad konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu lub wynikające z zastosowanych niewłaściwych wyrobów i materiałów budowlanych,
    - 3) w inwestycji budowlanej przeznaczonej do rozbiórki,
    - 4) w mieniu użytkowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób użytkowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody,
    - 5) w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiami lub wibracjami spowodowanymi przez działanie człowieka,
    - 6) w związku z katastrofą budowlaną w rozumieniu prawa budowlanego,
    - 7) w wyniku opadów atmosferycznych, gradu, śniegu deszczu nawalnego lub huraganu, jeżeli budynek nie był zadaszony lub nie miał zamkniętych otworów okiennych i drzwiowych,
    - 8) wskutek powodzi w mieniu znajdującym się na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, tj. na terenach między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, a także w strefie wybrzeża morskiego lub strefie przepływów wezbrań powodziowych, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    - 9) wskutek działania prądu elektrycznego, chyba, że działanie tego prądu spowodowało równocześnie pożar lub szkoda jest wynikiem uderzenia pioruna bądź przepięcia,
    - 10) wskutek tąpnięcia oraz osiadania gruntu,
    - 11) wskutek uderzenia pojazdu lądowego kierowanego przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
    - 12) wskutek uderzenia pojazdu lądowego używanego w celu realizowania inwestycji,
    - 13) w zakresie, o którym mowa w ust. 7 niniejszej Klauzuli, jeżeli mienie nie zostało zabezpieczone zgodnie z § 9 OWU oraz nie nastąpiło użyczenie (załączenie) w monitorowanym obiekcie systemu alarmowego, oraz jego zadziałanie nie zostało potwierdzone komunikatem (raportem) o zdarzeniu zarejestrowanym w stacji monitoringu.
  13. Wysokość szkody w poszczególnych grupach mienia ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania według wartości kosztów odbudowy, remontu lub naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją sporządzoną przez Ubezpieczonego, która podlega weryfikacji przez TUZ TUW, przy czym do ustalania wysokości szkody:
    - 1) w domach jednorodzinnych – w wartości odtworzeniowej końcowej,
    - 2) w materiałach budowlanych – w wartości rynkowej bez potrącenia zużycia.
  14. Wysokość szkody ustala się w oparciu o roszczenia wniesione przez Ubezpieczonego. Na wniosek Ubezpieczonego wysokość szkody może być obliczona przez TUZ TUW.
  15. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.
  16. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień ust. 19 niniejszej Klauzuli, odszkodowanie obejmuje:
    - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z ust. 13-15 niniejszej Klauzuli,
    - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne,
    - 3) udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% wartości rozmiaru szkody.
  17. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 16 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wartości.
  18. Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.
  19. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 5% wartości szkody, nie mniej niż 500 zł.

KLAUZULA 02

Ubezpieczenie okien i drzwi wewnętrznych i zewnętrznych

§ 16

1. Na postawie OWU domów jednorodzinnych i mieszkań, zwanych dalej OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej na postawie niniejszej Klauzuli możliwe jest wyłącznie do umów ubezpieczenia zawartych wg postanowień § 15 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym.
3. Ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej Klauzuli mogą być objęte okna (bez wartości parapetów wewnętrznych i zewnętrznych), drzwi wewnętrzne i zewnętrzne, zamontowane lub wbudowane w sposób

KLAUZULA 03
**Ubezpieczenie domów jednorodzinnych w budowie w stanie
 niezamkniętym**
§ 17

- trwały – tzn. w taki sposób, aby nie można było ich zdemontować bez użycia narzędzi lub spowodowania utraty lub zmniejszenia ich wartości.
4. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia powstałe na skutek dewastacji lub kradzieży pozostawiającej ślady wymontowania.
  5. Warunkiem objęcia przez TUZ TUW ochroną ubezpieczeniową przedmiotów wymienionych w ust. 3 jest posiadanie przez Ubezpieczonego czynnej umowy o monitorowanie obiektu antywłamaniowym systemem alarmowym z podłączeniem do stacji monitoringu z włączeniem do akcji załóg patrolowo-interwencyjnych.
  6. Rozszerzenie odpowiedzialności ubezpieczeniowej o szkody powstałe na skutek dewastacji lub kradzieży pozostawiającej ślady wymontowania możliwe jest jedynie pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia mienia w zakresie od ognia i innych zdarzeń losowych wymienionym w § 15 ust. 6 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinne w budowie w stanie surowym zamkniętym.
  7. Suma ubezpieczenia dla okien (bez wartości parapetów wewnętrznych i zewnętrznych), drzwi wewnętrznych i zewnętrznych jest ustalona przez Ubezpieczającego na podstawie wartości odtworzeniowej zdefiniowanej w § 2 pkt 65 OWU wraz z kosztami montażu i transportu.
  8. Suma ubezpieczenia w zakresie objętym niniejszą klauzulą nie może być wyższa niż 20 000 zł.
  9. Do niniejszej Klauzuli obowiązują wyłączenia określone w § 8 OWU TUZ TUW oraz § 15 ust. 12 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinne w budowie w stanie surowym zamkniętym.
  10. Wysokość szkody w przedmiotach wymienionych w ust. 3 niniejszej Klauzuli ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania według wartości mienia powiększonej o koszty montażu lub na podstawie kosztów remontu bądź naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych rachunkiem wykonawcy wraz załączoną specyfikacją lub kalkulacją Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem w ust. 8 niniejszej Klauzuli.
  11. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.
  12. Wysokość szkody ustala się w oparciu o roszczenia wniesione przez Ubezpieczonego. Na wniosek Ubezpieczonego wysokość szkody może być obliczona przez TUZ TUW.
  13. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień ust. 15 niniejszej Klauzuli, odszkodowanie obejmuje:
    - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z ust. 10-12 niniejszej Klauzuli,
    - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne,
    - 3) udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% wartości rozmiaru szkody.
  14. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 13 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wartości.
  15. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 5% wartości szkody, nie mniej niż 300 zł.
- 1) Na postawie OWU domów jednorodzinnych i mieszkań, zwanych dalej OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
  - 2) Niniejsza klauzula ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy TUZ TUW a osobami fizycznymi realizującymi inwestycję budowlaną w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.
  - 3) Pojęcia odnoszące się do ubezpieczenia domu jednorodzinne w budowie:
    - 1) **franszyza redukcyjna** – wartość określona procentowo lub kwotowo, o którą pomniejsza się każdorazowo ustalone odszkodowanie,
    - 2) **inwestycja budowlana** – budowa domu jednorodzinne, znajdującego się w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, prowadzona zgodnie z prawem budowlanym, na podstawie ważnego pozwolenia na budowę i przeznaczona wyłącznie do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych,
    - 3) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także jego elementów konstrukcyjnych, wykończeniowych, instalacyjnych, izolacyjnych i stałych,
    - 4) **materiały budowlane** – surowce, półfabrykaty niezbędne do realizacji ubezpieczonej inwestycji budowlanej; materiały budowlane nie obejmują sprzętu budowlanego,
    - 5) **szkoda** – uszkodzenie bądź zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia na skutek zdarzeń wymienionych w treści Klauzuli, powstałych w czasie prowadzenia inwestycji budowlanej,
    - 6) **wartość odtworzeniowa końcowa** – wartość inwestycji budowlanej w ostatnim dniu umowy ubezpieczenia, ustalona zgodnie z deklaracją Ubezpieczającego na podstawie kosztorysu budowlanego.
  4. Ochroną ubezpieczeniową TUZ TUW może być objęta inwestycja budowlana, polegająca na budowie domu jednorodzinne zdefiniowanego w § 2 pkt 14 OWU, jeśli budynek został pokryty dachem.
  5. Ochrona ubezpieczeniowa TUZ TUW nie obejmuje:
    - 1) materiałów budowlanych zdefiniowanych w ust. 3 pkt 4 niniejszej Klauzuli, nie zamontowanych w inwestycji,
    - 2) stałych elementów zdefiniowanych w § 2 pkt 47 OWU,
    - 3) ruchomości domowych zdefiniowanych w § 2 pkt 44 OWU.
  6. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia: deszczu nawalnego, dymu i sadzy, gradu, huraganu, lawiny, powodzi, pożaru, śniegu, trzęsienia ziemi, osunięcia się ziemi, zapadania się ziemi a także uderzenia pioruna, uderzenia pojazdu lądowego, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania wskutek działania wody pochodzącej z opadów atmosferycznych
  7. Inwestycja budowlana od momentu kiedy budynek osiągnie stan surowy zamknięty, tj. nastąpi wyodrębnienie budowanych lokali stropami, ścianami, oknami i drzwiami zewnętrznymi, automatycznie zostaje objęta ochroną ubezpieczeniową w zakresie zgodnym z zapisami § 15 Klauzuli nr 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinne w budowie w stanie surowym zamkniętym.
  8. Suma ubezpieczenia dla inwestycji budowlanej jest ustalona przez Ubezpieczającego na podstawie wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w ust. 3 pkt 6 niniejszej Klauzuli.
  9. Suma ubezpieczenia dla zakresu, o którym mowa w ust. 6 niniejszej Klauzuli stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW.
  10. W przypadku, gdy budynek osiągnie stan surowy zamknięty Ubezpieczający

- powinien doubezpieczyć prowadzoną inwestycję budowlaną do wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w § 15 ust. 3 pkt 6 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym.
11. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.
  12. Uwzględniając wyłączenia ogólne określone w § 8 OWU, TUZ TUW nie odpowiada ponadto za szkody powstałe:
    - 1) w związku z katastrofą budowlaną w rozumieniu prawa budowlanego,
    - 2) w inwestycji budowlanej realizowanej bez wydanego pozwolenia na budowę,
    - 3) w wyniku błędu w sztuce budowlanej, wad konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu lub wynikające z zastosowanych niewłaściwych wyrobów i materiałów budowlanych,
    - 4) w inwestycji budowlanej przeznaczonej do rozbiórkii,
    - 5) w mieniu użytkowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób użytkowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody,
    - 6) w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiami lub wibracjami spowodowanymi przez działanie człowieka,
    - 7) wskutek powodzi w mieniu znajdującym się na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, tj. na terenach między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, a także w strefie wybrzeża morskiego lub strefie przepływów wzebrań powodziowych, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
    - 8) wskutek działania prądu elektrycznego, chyba, że działanie tego prądu spowodowało równocześnie pożar lub szkoda jest wynikiem uderzenia pioruna bądź przepięcia,
    - 9) wskutek tąpnięcia oraz osiadania gruntu,
    - 10) wskutek uderzenia pojazdu lądowego kierowanego przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
    - 11) wskutek uderzenia pojazdu lądowego używanego w celu prowadzenia budowy.
  13. Wysokość szkody w inwestycji budowlanej ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania według wartości kosztów odbudowy, remontu lub naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją sporządzoną przez Ubezpieczonego, która podlega weryfikacji przez TUZ TUW, przy czym przy ustalaniu wysokości przyjmuje się wartość odtworzeniową końcową.
  14. W przypadku gdy budynek osiągnął stan surowy zamknięty a Ubezpieczający nie doubezpieczy prowadzonej inwestycji budowlanej do wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w § 15 ust. 3 pkt 6 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym, ustalenia odszkodowania nastąpi według wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w ust. 3 pkt 6 niniejszej Klauzuli.
  15. Wysokość szkody ustala się w oparciu o roszczenia wniesione przez Ubezpieczonego. Na wniosek Ubezpieczonego wysokość szkody może być obliczona przez TUZ TUW.
  16. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.
  17. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień ust. 20 niniejszej Klauzuli, odszkodowanie obejmuje:
    - 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z ust. 13-16 niniejszej Klauzuli,
    - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne,
    - 3) udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% wartości rozmiaru szkody.
  18. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 17 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wartości.
  19. Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.
  20. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 5% wartości szkody, nie mniej niż 500 zł.

KLAUZULA 05

Ubezpieczenie domów jednorodzinnych w budowie od dnia rozpoczęcia robót budowlanych

§ 18

1. Na postawie OWU domów jednorodzinnych i mieszkań, zwanych dalej OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Niniejsza klauzula ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy TUZ TUW a osobami fizycznymi realizującymi inwestycję budowlaną w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia.
3. Pojęcia odnoszące się do ubezpieczenia domu jednorodzinnego w budowie:
  - 1) **franszyza redukcyjna** – wartość określona procentowo lub kwotowo, o którą pomniejsza się każdorazowo ustalone odszkodowanie,
  - 2) **inwestycja budowlana** – budowa domu jednorodzinnego, znajdującego się w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, prowadzona zgodnie z prawem budowlanym, na podstawie ważnego pozwolenia na budowę i przeznaczona wyłącznie do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych,
  - 3) **katastrofa budowlana** – niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także jego elementów konstrukcyjnych, wykończeniowych, instalacyjnych, izolacyjnych i stałych,
  - 4) **materiały budowlane** – surowce, półfabrykaty niezbędne do realizacji ubezpieczonej inwestycji budowlanej; materiały budowlane nie obejmują sprzętu budowlanego,
  - 5) **szkoda** – uszkodzenie bądź zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia na skutek zdarzeń wymienionych w treści niniejszej Klauzuli, powstałych w czasie prowadzenia inwestycji budowlanej,
  - 6) **wartość odtworzeniowa końcowa** – wartość inwestycji budowlanej w ostatnim dniu umowy ubezpieczenia, ustalona zgodnie z deklaracją Ubezpieczającego na podstawie kosztorysu budowlanego.
4. Ochroną ubezpieczeniową TUZ TUW może być objęta inwestycja budowlana, polegająca na budowie domu jednorodzinnego zdefiniowanego w § 2 pkt 14 OWU.
5. Ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w dniu wydania decyzji administracyjnej „pozwolenie na budowę” i faktycznego rozpoczęcia inwestycji budowlanej, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zawarciu umowy.
6. Ochrona ubezpieczeniowa na podstawie niniejszej Klauzuli nie obejmuje:
  - 1) materiałów budowlanych zdefiniowanych w ust. 3 pkt 4 niniejszej Klauzuli, nie zamontowanych w inwestycji,
  - 2) stałych elementów zdefiniowanych w § 2 pkt 47 OWU,
  - 3) ruchomości domowych zdefiniowanych w § 2 pkt 44 OWU.

7. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność ubezpieczeniową za szkody w przedmiocie ubezpieczenia będące bezpośrednim następstwem działania w miejscu ubezpieczenia: deszczu nawalnego, dymu i sadzy, gradu, huraganu, lawiny, powodzi, pożaru, śniegu, trzęsienia ziemi, osunięcia się ziemi, zapadania się ziemi a także uderzenia pioruna, uderzenia pojazdu lądowego, upadku statku powietrznego, wybuchu, zalania wskutek działania wody pochodzącej z opadów atmosferycznych.
8. Inwestycja budowlana od momentu kiedy budynek osiągnie stan surowy zamknięty, tj. nastąpi wyodrębnienie budowanych lokali stropami, ścianami, oknami i drzwiami zewnętrznymi, automatycznie zostaje objęta ochroną ubezpieczeniową w zakresie zgodnym z zapisami § 15 Klauzuli nr 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym.
9. Suma ubezpieczenia dla inwestycji budowlanej jest ustalona przez Ubezpieczającego na podstawie wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w ust. 3 pkt 6 niniejszej Klauzuli.
10. Suma ubezpieczenia dla zakresu o którym mowa w ust. 7 niniejszej Klauzuli stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW.
11. W przypadku, gdy budynek osiągnie stan surowy zamknięty Ubezpieczający powinien doubezpieczyć prowadzoną inwestycję budowlaną do wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w § 15 ust. 3 pkt 6 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym.
12. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania.
13. Uwzględniając wyłączenia ogólne określone w § 8 OWU, TUZ TUW nie odpowiada ponadto za szkody powstałe:
- 1) w inwestycji budowlanej realizowanej bez wydanego pozwolenia na budowę,
  - 2) w wyniku błędu w sztuce budowlanej, wad konstrukcyjnych, nieprawidłowego montażu lub wynikające z zastosowanych niewłaściwych wyrobów i materiałów budowlanych,
  - 3) w mieniu użytkowanym niezgodnie z wymaganiami producenta lub dostawcy, chyba że sposób użytkowania nie miał wpływu na powstanie lub wysokość szkody,
  - 4) w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi oraz drganiami lub wibracjami spowodowanymi przez działanie człowieka,
  - 5) w związku z katastrofą budowlaną w rozumieniu prawa budowlanego,
  - 6) wskutek powodzi w mieniu znajdującym się na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, tj. na terenach między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, a także w strefie wybrzeża morskiego lub strefie przepływów wezbrań powodziowych, określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - 7) wskutek działania prądu elektrycznego, chyba, że działanie tego prądu spowodowało równocześnie pożar lub szkoda jest wynikiem uderzenia pioruna bądź przepięcia,
  - 8) wskutek tąpnięcia oraz osiadania gruntu,
  - 9) wskutek uderzenia pojazdu lądowego kierowanego przez Ubezpieczonego lub osoby pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym,
  - 10) wskutek uderzenia pojazdu lądowego używanego w celu prowadzenia budowy.
14. Wysokość szkody w inwestycji budowlanej ustala się na podstawie cen z dnia ustalenia odszkodowania według wartości kosztów odbudowy, remontu lub naprawy, w tym samym miejscu oraz z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji i materiałów, potwierdzonych kalkulacją sporządzoną przez Ubezpieczonego, która podlega weryfikacji przez TUZ TUW, przy czym przy ustalaniu wysokości przyjmuje się wartość odtworzeniową końcową.
15. W przypadku, gdy budynek osiągnął stan surowy zamknięty a Ubezpieczający nie doubezpieczy prowadzonej inwestycji budowlanej do wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w § 15 ust. 3 pkt 6 Klauzuli 01 – ubezpieczenie domu jednorodzinnego w budowie w stanie surowym zamkniętym, ustalenia odszkodowania nastąpi według wartości odtworzeniowej końcowej, zdefiniowanej w ust. 3 pkt 6 niniejszej Klauzuli.
16. Wysokość szkody ustala się w oparciu o roszczenia wniesione przez Ubezpieczonego. Na wniosek Ubezpieczonego wysokość szkody może być obliczona przez TUZ TUW.
17. Wysokość szkody zmniejsza się o wartość pozostałości mienia, które może być przeznaczone do dalszego użytku.
18. W granicy sumy ubezpieczenia i z zastrzeżeniem postanowień ust. 21 niniejszej Klauzuli, odszkodowanie obejmuje:
- 1) uszkodzenie, zniszczenie lub utratę przedmiotu ubezpieczenia, w związku z wystąpieniem zdarzeń objętych umową ubezpieczenia, w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, obliczonej zgodnie z ust. 14-17 niniejszej Klauzuli,
  - 2) udokumentowane koszty wynikłe z zastosowania wszelkich dostępnych środków w celu zmniejszenia szkody w przedmiocie ubezpieczenia oraz zabezpieczenia bezpośrednio zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia przed szkodą, jeżeli środki te były właściwe do okoliczności szkody, chociażby okazały się bezskuteczne,
  - 3) udokumentowane koszty usunięcia pozostałości po szkodzie w granicach do 5% wartości rozmiaru szkody.
19. Jeżeli koszty, o których mowa w ust. 18 pkt 2 i 3, dotyczą zarówno przedmiotu ubezpieczenia, jak i mienia nieubezpieczonego, koszty te pokrywane są proporcjonalnie do ich wartości.
20. Zwrot kosztów remontu lub naprawy nie może przekroczyć rzeczywistej wartości przedmiotu.
21. Franszyza redukcyjna w każdej szkodzie wynosi 5% wartości szkody, nie mniej niż 500 zł.

KLAUZULA 09

Ubezpieczenie mienia podręcznego poza miejscem ubezpieczenia § 19

1. Na postawie OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli możliwe jest wyłącznie pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia ruchomości domowych od ognia i innych zdarzeń losowych oraz od kradzieży z włamaniem i rabunku na okres minimum 12 miesięcy.
3. Przedmiot ubezpieczenia stanowi mienie podręczne należące do Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym i znajdujące się pod ich bezpośrednią opieką.
4. Mienie podręczne stanowią następujące przedmioty osobistego użytku:
  - 1) torebka, teczka, neseser lub plecak podręczny,
  - 2) portmonetka lub portfel, etui na dokumenty,
  - 3) dokumenty tj. dowód osobisty, paszport, legitymacja, prawo jazdy, dowód rejestracyjny samochodu osobowego lub motocykla,
  - 4) gotówka,
  - 5) karty płatnicze lub inne krajowe środki płatnicze,
  - 6) bilety okresowe komunikacji publicznej,
  - 7) klucze do miejsca zamieszkania wskazanego w umowie ubezpieczenia,
  - 8) odzież wierzchnia,
  - 9) zegarek,
  - 10) telefon komórkowy,
  - 11) okulary optyczne i słoneczne,
  - 12) parasolka.
5. Z zachowaniem pozostałych postanowień OWU, na wniosek

Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej zostaje rozszerzony o odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek:

- 1) rabunku,
  - 2) kradzieży z włamaniem.
6. Jeżeli mienie podręczne zostało utracone wskutek kradzieży z włamaniem, TUZTUW ponosi odpowiedzialność pod warunkiem, że:
- 1) w przypadku pomieszczenia w miejscu zakwaterowania (z wyłączeniem odpowiedzialności za namiot) - pomieszczenie zostało zamknięte na zamek wielozastawkowy, a okna były prawidłowo osadzone i zamknięte, w sposób uniemożliwiający otwarcie ich przez osoby trzecie bez użycia siły i narzędzi,
  - 2) w przypadku samochodu - pojazd był wyposażony w stały dach (hardtop) oraz odpowiednio zamknięty w sposób uniemożliwiający otwarcie ich przez osoby trzecie bez użycia siły i narzędzi, a mienie podręczne było przechowywane w schowku stanowiącym seryjne wyposażenie samochodu lub bagażnika pojazdu i nie było widoczne z zewnątrz.
7. TUZTUW ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe wskutek kradzieży z włamaniem i rabunku wyłącznie w przypadku udokumentowania zgłoszenia zdarzenia Policji nie później niż w ciągu 24 godzin od wystąpienia zdarzenia, chyba że z przyczyn niezależnych od Ubezpieczonego nie można było tego obowiązku dopełnić, a w takim przypadku Ubezpieczony jest zobowiązany zgłosić zdarzenie niezwłocznie po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jej zgłoszenie.
8. TUZTUW odpowiada za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
9. TUZTUW ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 5-8 niniejszej Klauzuli w granicach sumy ubezpieczenia, nie więcej jednak niż do 3.000 zł zgodnie z postanowieniami § 7 ust.13 OWU.
10. Limit odpowiedzialności TUZTUW za szkody powstałe w poszczególnych składnikach mienia podręcznego stanowi kwota wynosząca w przypadku:
- 1) torebki, teczki, nesesera lub plecaka podręcznego – nie więcej niż 500 zł,
  - 2) portmonetki, portfela lub etui na dokumenty – nie więcej niż 100 zł,
  - 3) kosztów odtworzenia dowodu osobistego, paszportu, legitymacji, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego samochodu osobowego należącego do Ubezpieczonego – nie więcej niż 200 zł,
  - 4) gotówki – nie więcej niż 300 zł,
  - 5) kart płatniczych lub innych krajowych środków płatniczych - nie więcej niż 500 zł,
  - 6) kosztu zakupu okresowego biletu komunikacji publicznej – nie więcej niż 300 zł;
  - 7) kluczy od miejsca zamieszkania – nie więcej niż 500 zł,
  - 8) odzieży wierzchniej – nie więcej niż 500 zł,
  - 9) zegarka nie więcej niż 300 zł
  - 10) telefonu komórkowego – nie więcej niż 500 zł,
  - 11) okularów optycznych lub przeciwsłonecznych – nie więcej niż 400 zł,
  - 12) parasolki – nie więcej niż 50 zł.
11. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania. W takim przypadku umowa ubezpieczenia rozwiązuje się.
12. Przy czym wypłata odszkodowania o wartości równej limitowi ubezpieczenia dla każdego rodzaju mienia podręcznego powoduje rozwiązanie umowy ubezpieczenia dla danego przedmiotu ubezpieczenia.
13. TUZTUW nie ponosi odpowiedzialności za:
- 1) wyroby z metali lub kamieni szlachetnych, np. złote zegarki, papierośnice, okulary (oprawki),
  - 2) nieoprawione kamienie szlachetne, półszlachetne i syntetyczne oraz nieoprawione szlachetne substancje organiczne,
  - 3) złoto, srebro, platynę w złomie lub sztabach,
  - 4) biżuterię,
  - 5) notatniki elektroniczne, kalkulatory, elektroniczny sprzęt audiowizualny, fotograficzny, komputerowy i instrumenty muzyczne, palmtopy,
  - 6) wszelkiego rodzaju urządzenia elektroniczne służące m.in. do sterowania alarmem, lub automatycznego otwierania bram, drzwi i innych urządzeń,
  - 7) przedmioty służące działalności handlowej, usługowej lub produkcyjnej,
  - 8) inne mienie podręczne niż określone w ust. 3-4 niniejszej Klauzuli.
14. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:
- 1) powstałe w wyniku utraty mienia podręcznego wskutek inny niż określony w ust. 5 i 6 niniejszej klauzuli,
  - 2) powstałe z winy umyślnej Ubezpieczonego lub osoby, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 3) powstałe wskutek stanu nietrzeźwości lub odurzenia: szkody będące następstwem pozostawiania Ubezpieczonego albo osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem narkotyków albo innych środków odurzających,
  - 4) powstałe na skutek usiłowania popełnienia lub popełnienia przez Ubezpieczonego lub osoby bliskie przestępstwa albo samobójstwa,
  - 5) spowodowane kradzieżą z włamaniem jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w ust. 6 niniejszej klauzuli,
  - 6) w ubezpieczonym mieniu podręcznym pozostawionym w samochodzie, jeżeli zostało skradzione w godzinach 22:00 – 06:00 (ograniczenie to nie dotyczy przypadku, gdy pojazd został zaparkowany na parkingu strzeżonym i wyposażony był w aktywne urządzenia antywłamaniowe wywołujące alarm lub gdy pojazd znajdował się w zamkniętym garażu; z zastrzeżeniem, że za garaż nie uważa się miejsca garażowego, w którym część miejsc postojowych jest użytkowanych przez osoby trzecie,
  - 7) powstałe wskutek nieuprawnionych transakcji dokonanych utraconą kartą płatniczą przy użyciu kodu PIN, za wyjątkiem transakcji, w których kod PIN został ujawniony przez posiadacza karty na skutek użycia wobec niego przemocy lub groźby użycia przemocy.
15. Wysokość odszkodowania ustala się dla:
- 1) dowodu osobistego, paszportu, legitymacji, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego samochodu osobowego lub motocykla – jako koszt wykonania duplikatów lub nowych dokumentów,
  - 2) biletów komunikacji publicznej – jako cena zakupu biletu,
  - 3) kluczy do miejsca zamieszkania - jako koszt wymiany zamków (zakup nowych, tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku oraz ich montaż), założonych w miejsce tych zamków, do których klucze zostały zrabowane,
  - 4) gotówki - jako wartość nominalną, a w przypadku gotówki w walutach obcych – wartość nominalna, przeliczona na złote polskie według średniego kursu walut obcych ustalonego przez Prezesa NBP, obowiązującego z dnia ustalenia odszkodowania,
  - 5) kart płatniczych lub innych krajowych środków płatniczych - jako wartość pieniężna zrealizowana za ich pomocą – do wysokości limitu, o którym mowa w ust. 10 pkt 5 niniejszej Klauzuli,
  - 6) pozostałego mienia – według ceny zakupu nowego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju.

ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ OSÓB FIZYCZNYCH W ŻYCIU PRYWATNYM

Przedmiot i zakres ubezpieczenia § 20

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego lub osób bliskich, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, za szkody na osobie lub szkody rzeczowe wyrządzone osobom trzecim w następstwie czynu niedozwolonego (OC delikt) w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego lub posiadaniem mieniem służącym do wykonywania czynności życia prywatnego, w granicach określonych przez prawo.
2. W ramach udzielanej ochrony ubezpieczeniowej TUZ TUW odpowiada za straty rzeczywiste oraz utracone korzyści, jakie osoba trzecia mogłaby osiągnąć, gdyby jej szkody nie wyrządzono.
3. Za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z czynnościami życia prywatnego uważa się w szczególności szkody:
  - 1) powstałe w związku z posiadaniem domu jednorodzinnego lub mieszkania, pomieszczeń gospodarczych, budynków gospodarczych, obiektów małej architektury, garażu wolnostojącego, wymienionych w dokumencie ubezpieczenia,
  - 2) powstałe w związku z amatorskim uprawianiem sportu z wyłączeniem sportów niebezpiecznych – tj. wszelkich sportów wspinaczkowych, skałkowych, jaskiniowych (speleologia), lotniczych, spadochronowych, paralotniczych, motorowych, motorowodnych, walki, nurkowań, narciarstwa zjazdowego, skoków bungee,
  - 3) spowodowane przez pomoc domową, zatrudnioną na podstawie umowy, w związku z wykonywaniem zleconych czynności,
  - 4) spowodowane w związku z ustawową opieką Ubezpieczonego nad dziećmi oraz osobami niepełnosprawnymi, zamieszkającymi w ubezpieczonym domu jednorodzinnym lub mieszkaniu,
  - 5) spowodowane przez zwierzęta domowe będące własnością Ubezpieczonego lub osób bliskich, pozostających z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, z zastrzeżeniem § 23 ust. 1 pkt 7.
4. Umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób fizycznych w życiu prywatnym obejmuje zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia na terytorium RP, z zastrzeżeniem ust. 5 pkt 1.
5. Na wniosek Ubezpieczonego oraz za opłatą dodatkowej składki ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona:
  - 1) na zdarzenia zaistniałe w okresie ubezpieczenia na terytorium Unii Europejskiej,
  - 2) o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego lub osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym za szkody w mieniu osób trzecich powstałe wskutek pęknięcia, oderwania lub odłączenia się wężyka doprowadzającego lub odprowadzającego wodę, niezależnie od winy Ubezpieczonego lub osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, na warunkach określonych w **Klauzuli 06 (Ubezpieczenie OC za szkody zalaniowe powstałe wskutek pęknięcia wężyka)**,
  - 3) o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego jako wynajmującego za szkody na osobie lub szkody rzeczowe wyrządzone najemcy, z którym Ubezpieczony zawarł pisemną umowę najmu nieruchomości na warunkach określonych w **Klauzuli 07 (Ubezpieczenie OC wynajmującego)**,
  - 4) o odpowiedzialność cywilną najemcy za szkody rzeczowe w mieniu stanowiącym własność wynajmującego, z którego Ubezpieczony korzysta na podstawie umowy najmu w celu zaspokojenia swoich

potrzeb mieszkaniowych, na warunkach określonych w **Klauzuli 08 (Ubezpieczenie OC najemcy)**.

6. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym możliwe jest jedynie pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Suma gwarancyjna § 21

1. Sumę gwarancyjną dla ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na jedno i wszystkie zdarzenia ustala Ubezpieczony.
2. Ustalona przez Ubezpieczonego suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW.
3. Po wypłacie odszkodowania lub świadczeń dodatkowych suma gwarancyjna zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania, aż do jej całkowitego wyczerpania.

Wyłączenia odpowiedzialności § 22

Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte szkody:

- 1) w przypadku, gdy miejsce ubezpieczenia lub rzecz objęta ochroną ubezpieczeniową jest związana z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zarobkowej nawet bez rejestracji lub zezwolenia,
- 2) wyrządzone przez rzeczy dostarczone lub wytworzone przez osoby objęte ubezpieczeniem albo prace lub usługi przez nie wykonane,
- 3) związane z ruchem pojazdów mechanicznych lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych,
- 4) powstałe wskutek uchybień w wykonywaniu czynności zawodowych przez osoby objęte ubezpieczeniem,
- 5) związane z posiadaniem lub użytkowaniem jakichkolwiek statków powietrznych lub wodnych, oraz pojazdów w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych; wyłączenie nie dotyczy: rowerów, wózków rowerowych, wózków inwalidzkich napędzanych siłą mięśni,
- 6) wyrządzonych w związku z posiadaniem psiek.

§ 23

1. Zakres ubezpieczenia nie obejmuje odpowiedzialności cywilnej za szkody:
  - 1) powstałe z winy umyślnej Ubezpieczonego lub osoby, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym; w razie rażącego niedbalstwa odszkodowanie się nie należy, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - 2) powstałe w związku z posiadaniem lub użytkowaniem domu jednorodzinnego lub mieszkania, pomieszczeń gospodarczych, budynków gospodarczych, obiektów małej architektury, garażu wolnostojącego, nie wymienionych w dokumencie ubezpieczenia,
  - 3) za które osoba objęta ubezpieczeniem jest odpowiedzialna wskutek umownego przejęcia odpowiedzialności cywilnej osoby trzeciej, albo wskutek rozszerzenia zakresu własnej odpowiedzialności cywilnej wynikającej z ustawy,
  - 4) związane z wykonywaniem prac społecznych oraz w związku z pełnieniem różnego rodzaju funkcji z tego tytułu,
  - 5) wyrządzone osobom bliskim wobec osób objętych ubezpieczeniem albo osobom przez nie zatrudnionym, bez względu na podstawę prawną zatrudnienia,
  - 6) wyrządzone przez pomoc domową czynnościami nie mieszczącymi się

w zakresie jej obowiązków,

- 7) wyrządzone przez psy o widocznych cechach ras psów wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 28 kwietnia 2003 r. w sprawie wykazu ras psów uznawanych za agresywne (Dz.U. z 2003 r. Nr 77, poz. 687), a w przypadku utraty mocy przez inny akt prawny zastępujący ww. rozporządzenie, bez względu na posiadanie przez psa rodowodu lub metryki, lub psy, które w momencie zdarzenia nie posiadały aktualnych i obowiązujących szczepień przeciw wściekliznie,
  - 8) wynikłe z przeniesienia jakichkolwiek chorób,
  - 9) wyrządzone spożycia alkoholu, narkotyków, leków psychotropowych lub innych środków odurzających ograniczających zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania swoim postępowaniem, chyba że nie miało to wpływu na powstanie szkody,
  - 10) powstałe wskutek zaburzeń psychicznych Ubezpieczonego lub osoby za którą Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność,
  - 11) w związku z uczestnictwem w bójkach (wzajemne starcie osób połączone z naruszeniem nieetykalności cielesnej),
  - 12) związane z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przestępstwa,
  - 13) w mieniu przywłaszczonym w wyniku zabronionej samowoli lub będącym przedmiotem odrębnej umowy przechowania,
  - 14) związane z naruszeniem praw autorskich, patentów, znaków towarowych i oznaczeń przedsiębiorstw itp.,
  - 15) związane z wyczynowym uprawianiem sportów lub sportów wysokiego ryzyka,
  - 16) wynikłe z użycia lub przechowywania broni oraz uczestnictwa w polowaniach,
  - 17) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu lub utracie środków płatniczych, papierów wartościowych, dokumentów, nośników danych, planów, biżuterii, metali szlachetnych, zbiorów i kolekcji, dzieł sztuki, a także wszelkich kart płatniczych wydawanych przez banki lub inne instytucje,
  - 18) powstałe wskutek stopniowego lub długotrwałego oddziaływania temperatury, gazów, oparów lub wilgoci, ścieków, zagrzybienia,
  - 19) wyrządzone w środowisku przez jego skażenie lub zanieczyszczenie oraz w drzewostanie lasów i parków,
  - 20) powstałe w wyniku wycinki drzew dokonywanej przez Ubezpieczonego, osoby bliskie, pomoc domową bez stosownych zezwoleń i uprawnień,
  - 21) związane z dostępem i korzystaniem z sieci komputerowych i Internetu,
  - 22) polegające na wystąpieniu czystych strat finansowych,
  - 23) wyrządzone wskutek naruszenia dóbr osobistych innych niż życie lub zdrowie,
  - 24) powstałe w związku z posiadaniem mienia wraz z posesją, znajdującego się poza terenem RP,
  - 25) powstałe w związku z prowadzeniem budowy, chyba że zawarto ubezpieczenie na podstawie Klauzul 01-05 zawartych w § 15-18 Rozdziału III niniejszych OWU,
  - 26) spowodowane utratą mienia niewynikającą z jego zniszczenia lub uszkodzenia,
  - 27) których wartość nie przekracza 100 zł (franszyza integralna).
2. Ponadto, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony, TUZ TUW nie odpowiada za szkody:
- 1) w mieniu osób trzecich wskutek pęknięcia, oderwania lub odłączenia się wężyka doprowadzającego lub odprowadzającego wodę, powstałe nie z winy Ubezpieczonego lub osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia został rozszerzony o Klauzulę 06 (Ubezpieczenie OC za szkody zalaniowe powstałe wskutek pęknięcia wężyka),

- 2) powodujące roszczenia z tytułu odpowiedzialności cywilnej wynajmującego w związku z wynajmem przez Ubezpieczonego nieruchomości, chyba że za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia został rozszerzony o Klauzulę 07 (Ubezpieczenie OC wynajmującego),
  - 3) powstałe w mieniu stanowiącym własność wynajmującego, z którego Ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, chyba że za opłatą dodatkowej składki zakres ubezpieczenia został rozszerzony o Klauzulę 08 (Ubezpieczenie OC najemcy),
3. Szkody wymienione w ust. 2 zostają objęte ubezpieczeniem tylko w takim zakresie, w jakim zostało to ustalone w treści Klauzuli.
4. Ubezpieczenie nie pokrywa kar pieniężnych, kar umownych, grzywn i kar administracyjnych lub sądowych oraz innych kar o charakterze pieniężnym, zadatków i roszczeń z tytułu odstąpienia od umowy, roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umowy, odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zapłacenia których zobowiązani są Ubezpieczony lub osoby bliskie.

Ustalenie rozmiaru szkody i wysokości odszkodowania

§ 24

1. TUZ TUW wypłaca Poszkodowanemu należne odszkodowanie ustalone według zasad odpowiedzialności cywilnej osoby objętej umową ubezpieczenia.
2. TUZ TUW pokrywa także:
  - 1) koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z TUZ TUW w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody,
  - 2) niezbędne koszty obrony sądowej w sporze prowadzonym na polecenie TUZ TUW lub za jego zgodą,
  - 3) koszty postępowania pojednawczego prowadzonego za pisemną zgodą TUZ TUW w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi,
  - 4) niezbędne koszty działań podjętych przez Ubezpieczonego po wystąpieniu wypadku w celu zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były właściwe, chociażby okazały się bezskuteczne.
3. Koszty, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3, pokrywane są łącznie do 30% w granicach sumy gwarancyjnej, natomiast koszty o których mowa w ust. 2 pkt 4 do wysokości sumy gwarancyjnej.

KLAUZULE W UBEZPIECZENIU ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

KLAUZULA 06

Ubezpieczenie OC za szkody zalaniowe powstałe wskutek pęknięcia wężyka

§ 25

1. Na podstawie OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli możliwe jest wyłącznie pod warunkiem jednoczesnego zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
3. Z zachowaniem pozostałych postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia OC w życiu prywatnym zostaje rozszerzony o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego lub osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym za szkody w mieniu osób trzecich powstałe wskutek pęknięcia, oderwania lub odłączenia się wężyka doprowadzającego lub

odprowadzającego wodę, niezależnie od winy Ubezpieczonego lub osób, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.

4. Przez użyte w niniejszej Klauzuli pojęcie „wężyk” należy rozumieć wąż zasilający lub odprowadzający wodę lub inne przyłącze giętkie i elastyczne, zamontowany na stałe w miejscu ubezpieczenia, doprowadzający lub odprowadzający wodę z urządzeń gospodarstwa domowego (np. pralki, wirówki, zmywarki] lub instalacji wodno-kanalizacyjnej [np. umywalki, zlewy, krany, miski ustępowe z urządzeniami splukującymi, bidety).
5. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 3 niniejszej Klauzuli w granicach sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż do 10.000 zł (limit odpowiedzialności).

KLAUZULA 07

Ubezpieczenie OC wynajmującego

§ 26

1. Na podstawie OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli możliwe jest wyłącznie pod warunkiem jednoczesnego zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
3. Z zachowaniem pozostałych postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia OC w życiu prywatnym zostaje rozszerzony o odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego za szkody na osobie lub szkody rzeczowe wyrządzone najemcy, z którym Ubezpieczony jako wynajmujący nieruchomości zawarł pisemną umowę najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu nieruchomości lub inną umowę o podobnym charakterze.
4. Uwzględniając wyłączenia ogólne określone w § 22 i 23 OWU TUZ TUW nie odpowiada ponadto za szkody:
  - 1) powstałe w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
  - 2) powstałe wskutek nie wykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczającego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów,
  - 3) w przypadku, gdy przedmiot najmu przeznaczony jest na prowadzenie działalności gospodarczej lub zarobkowej.
5. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 3 niniejszej klauzuli w granicach sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż do 20.000 zł (limit odpowiedzialności).

KLAUZULA 08

Ubezpieczenie OC najemcy

§ 27

1. Na podstawie OWU, wprowadza się do umowy ubezpieczenia postanowienia niniejszej Klauzuli.
2. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w ramach niniejszej Klauzuli możliwe jest wyłącznie pod warunkiem jednoczesnego zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
3. Z zachowaniem pozostałych postanowień OWU, na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres udzielonej ochrony ubezpieczeniowej w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym zostaje rozszerzony o odpowiedzialność cywilną najemcy za szkody rzeczowe:
  - 1) w nieruchomości (domu/mieszkanie) stanowiącej własność osoby trzeciej będącej wynajmującym, z której Ubezpieczony korzysta

na podstawie umowy najmu w celu zaspokojenia swoich potrzeb mieszkaniowych,

- 2) w stałych elementach i ruchomościach domowych stanowiących własność osoby trzeciej będącej wynajmującym, stanowiących wyposażeniem nieruchomości, o której mowa w pkt 1.
4. Ochrona ubezpieczenia, obejmuje również odpowiedzialność cywilną osób pozostających z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie domowym, jeżeli wraz z Ubezpieczonym jako najemcy korzystają z mienia, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 i 2 niniejszej Klauzuli.
5. TUZ TUW obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną najemcy, o której mowa w ust. 3 i 4 niniejszej Klauzuli, wyłącznie z tytułu umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, zawartej w formie pisemnej.
6. Uwzględniając wyłączenia ogólne określone w § 22 i 23 OWU TUZ TUW nie odpowiada ponadto za szkody:
  - 1) spowodowane normalnym zużyciem mienia w trakcie jego używania lub nadmiernym jego obciążeniem oraz niezgodnie z jego przeznaczeniem,
  - 2) wynikające z podnajmowania nieruchomości w całości lub w części,
  - 3) wynikające ze zmian w użytkowanych pomieszczeniach wykonanym wbrew umowie najmu albo przeznaczeniu pomieszczeń,
  - 4) powstałe w najmowanej nieruchomości, w tym w stałych elementach i ruchomościach domowych używanej przez Ubezpieczającego lub osoby pozostające z ubezpieczającym we wspólnym gospodarstwie domowym, w innych celach niż mieszkaniowe.
  - 5) w wyrobach ze szkła lub ceramiki,
  - 6) powstałe w pojazdach mechanicznych, ich wyposażeniu oraz w rzeczach w nich pozostawionych,
  - 7) powstałe wskutek nie wykonania lub nienależytego wykonania przez Ubezpieczającego bieżących napraw, przeglądów lub konserwacji, do których był zobowiązany w myśl obowiązujących przepisów,
  - 8) w przypadku, gdy przedmiot najmu przeznaczony jest na prowadzenie działalności gospodarczej lub zarobkowej.
7. TUZ TUW ponosi odpowiedzialność za szkody, o których mowa w ust. 3-5 niniejszej Klauzuli w granicach sumy gwarancyjnej ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym określonej w umowie ubezpieczenia, nie więcej jednak niż do 20.000 zł (limit odpowiedzialności).

ROZDZIAŁ V

HOME ASSISTANCE

§ 28

1. Umowa ubezpieczenia Home Assistance zawarta zostaje obligatoryjnie (za wyjątkiem ubezpieczenia zawartego w ramach Klauzul Rozdziału III 01, 02, 03, 05 oraz opcji ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych domów jednorodzinnych/mieszkań bez stałych elementów przy ubezpieczeniu pod cesję) w zakresie Pakietu Assistance Techniczny w domu jednorodzinny lub mieszkaniu oraz Pakietu Infolinii Prawnej.
2. Za opłatą dodatkowej składki w zakresie Home Assistance mogą być objęte także:
  - 1) Pakiet Samochodowy w miejscu zamieszkania,
  - 2) Pakiet Assistance Medyczny w domu jednorodzinny lub mieszkaniu.
3. TUZ TUW udziela ochrony ubezpieczeniowej do wysokości określonej sumami ubezpieczenia lub limitami ilości świadczeń, dla każdego okresu ubezpieczenia, zgodnie z postanowieniami OWU.
4. W przypadku, gdy ostateczny (rzeczywisty) koszt realizacji świadczenia przewyższa limit kosztów wskazanych w niniejszych OWU, Ubezpieczony zobowiązany jest dopłacić usługodawcy kwotę należną za wykonanie usługi, przewyższającą wysokość limitu świadczenia.
5. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełni obowiązku określonego w ust. 4,

TUZ TUW ma prawo do odmowy lub odpowiedniego zmniejszenia wysokości świadczenia assistance. W przypadku gdy Ubezpieczony co najmniej dwukrotnie nie dopełni tego obowiązku wówczas ochrona ubezpieczeniowa wygasa.

6. Centrum Operacyjne Assistance organizuje realizację świadczeń assistance w terminie i miejscu uzgodnionym z Ubezpieczonym. Jeśli Ubezpieczony:
    - 1) odrzuci więcej niż 3 terminy zaproponowane przez Operatora Centrum Operacyjne Assistance lub
    - 2) będzie nieobecny w umówionym terminie w miejscu zamieszkania, wówczas Ubezpieczający traci prawo do świadczenia.
- W sytuacji wskazanej w pkt 2 Ubezpieczony nie traci prawa do świadczenia, jeśli wyznaczy inną osobę dorosłą, której dane uprzednio poda telefonicznie Centrum Operacyjnemu Assistance i która okaże przed realizacją świadczenia pisemne upoważnienie od Ubezpieczającego do udostępnienia miejsca zamieszkania i przyjęcia wykonania świadczenia assistance w imieniu Ubezpieczonego.
7. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności i jest zwolniony z obowiązku zwrotu wszelkich kosztów poniesionych bez porozumienia z Centrum Operacyjnym Assistance, nawet jeśli mieszczą się one w granicach i sumach ubezpieczenia określonych w niniejszych OWU, chyba że powiadomienia Centrum Operacyjnego Assistance nie dokonano z powodu siły wyższej.
  8. TUZTUW i Centrum Operacyjne Assistance nie ponoszą odpowiedzialności za niewykonanie usługi assistance określonej w niniejszych OWU z powodu zadziałania siły wyższej, pod pojęciem której rozumie się w szczególności: trzęsienie ziemi, powódź, huragan, pożar lasu, awarię lub niedostępność urządzeń telekomunikacyjnych oraz nie ponoszą odpowiedzialności za ewentualne opóźnienia zaistniałe z przyczyn zewnętrznych niezależnych od Centrum Operacyjnego Assistance (w tym zjawisk meteorologicznych, ograniczeń w poruszaniu się wprowadzonych decyzjami władz administracyjnych), mogących powodować niedyspozycyjność usługodawców realizujących dane świadczenia.
  9. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia wg niniejszych OWU na okres dłuższy niż 12 miesięcy, limity podane w poniższych pakietach odnowią się w rocznicę wystawienia polisy i będą obowiązywać na 12 miesięcy.

PAKIET ASSISTANCE TECHNICZNY W DOMU JEDNORODZINNYM LUB MIESZKANIU

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 29

Odpowiedzialność TUZ TUW polega na spełnieniu na rzecz Ubezpieczonego jednego lub kilku niżej wymienionych świadczeń assistance, szczegółowo uregulowanych w opisie poszczególnych świadczeń:

- 1) interwencja specjalisty domowego,
- 2) organizacja interwencji specjalisty w zakresie napraw sprzętu AGD/RTV,
- 3) świadczenia w przypadku, gdy dom jednorodzinny lub mieszkanie nie nadaje się do zamieszkania,
- 4) opieka po hospitalizacji,
- 5) pomoc informacyjna.

Interwencja specjalisty domowego

§ 30

1. W przypadku zdarzenia losowego albo awarii instalacji w miejscu zamieszkania, w następstwie których powstała szkoda w mieniu, Centrum Operacyjne Assistance na wniosek Ubezpieczonego zorganizuje i pokryje koszty dojazdu wraz z kosztami robocizny usługodawcy-specjalisty mogącego wykonać naprawę zaistniałych uszkodzeń następujących specjalności: ślusarza, elektryka, hydraulika, murarza, malarza, szklarza,

dekarza, specjalisty od systemów alarmowych, technika urządzeń grzewczych.

2. W przypadku utraty kluczy do drzwi wejściowych w miejscu zamieszkania w następstwie kradzieży z włamaniem do miejsca zamieszkania albo rabunku na osobie Ubezpieczonego, Centrum Operacyjne Assistance na wniosek Ubezpieczonego zorganizuje i pokryje koszty dojazdu wraz z kosztami robocizny ślusarza. W zakres usługi wchodzi otwarcie drzwi wejściowych miejsca zamieszkania oraz wymiana zamków drzwi.
3. Realizacja świadczenia, o którym mowa w ust. 2 nastąpi wyłącznie w przypadku, gdy uszkodzone drzwi stanowią jedyne drzwi przez które Ubezpieczony może się dostać do miejsca zamieszkania.
4. Realizacja świadczeń, o których mowa w ust. 1-2 przysługuje Ubezpieczonemu wyłącznie dwa razy w okresie ubezpieczenia – jednak nie więcej niż do łącznej wysokości 450 zł na każde zdarzenie.
5. W ramach realizacji świadczeń, o których mowa w ust. 1-2 TUZ TUW nie pokrywa kosztu części zamiennych ani materiałów niezbędnych dla wykonania naprawy.

Interwencja specjalisty w zakresie napraw sprzętu AGD/RTV

§ 31

1. W przypadku awarii sprzętu AGD/RTV zaistniałej w miejscu zamieszkania Centrum Operacyjne Assistance na wniosek Ubezpieczonego zorganizuje i pokryje koszty dojazdu wraz z kosztami robocizny specjalisty odpowiedniego ze względu na rodzaj awarii o specjalności uzgodnionej z Ubezpieczonym.
2. Realizacja tego świadczenia przysługuje w odniesieniu do sprzętu AGD (dotyczy wszelkiego sprzętu zabudowanego powszechnego użytku oraz wolnostojących pralek, lodówek, zamrażarek, zmywarek, kuchni gazowych, elektrycznych, kuchenek mikrofalowych) oraz RTV.
3. Ubezpieczony ponosi koszty części zamiennych i materiałów użytych w celu naprawy zaistniałych uszkodzeń.
4. Realizacja świadczeń, o których mowa w ust. 1-2 przysługuje Ubezpieczonemu wyłącznie dwa razy w okresie ubezpieczenia – jednak nie więcej niż do łącznej wysokości 450 zł na każde zdarzenie.
5. W przypadku zdarzeń wskazanych w ust. 1 oraz § 30 ust. 1 i 2 niniejszych OWU, Centrum Operacyjne Assistance na wniosek Ubezpieczonego może zorganizować konferencyjne połączenie telefoniczne Ubezpieczonego z usługodawcą, który przekaże rady jak samodzielnie można usunąć awarię, o ile nie stanowi to dodatkowego kosztu dla Ubezpieczonego. W przypadku skutecznego wykorzystania rady usługodawcy przez Ubezpieczonego, realizacja świadczenia wymienionego w ust. 1 nie jest kontynuowana. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności za działania Ubezpieczonego w tym zakresie.

Świadczenia w przypadku gdy dom jednorodzinny lub mieszkanie nie nadaje się do zamieszkania

§ 32

Z zastrzeżeniem postanowień poniższych, w przypadku zajścia zdarzenia losowego albo awarii instalacji, w następstwie których miejsce zamieszkania nie nadaje się do zamieszkania, Centrum Operacyjne Assistance na wniosek Ubezpieczonego zorganizuje i pokryje koszty jednego lub więcej z wymienionych poniżej świadczeń:

- 1) **zakwaterowanie zastępcze Ubezpieczonego** – transport Ubezpieczonego z miejsca zamieszkania wraz z podręcznym bagażem do miejsca zakwaterowania na terytorium RP oraz rezerwacja i zakwaterowanie w wybranym przez Centrum Operacyjne Assistance hotelu przez okres maksymalnie 3 dni do łącznej wysokości 450 zł na jedno zdarzenie; skorzystanie z tego świadczenia wyklucza możliwość skorzystania ze świadczenia pomocy w przewiezieniu mienia, o którym

mowa w pkt 2,

- 2) **pomoc w przewiezieniu mienia** – transport rzeczy ruchomych Ubezpieczonego, w celu jego zabezpieczenia, pojazdem o ładowności do 3,5 tony z miejsca zamieszkania do miejsca wyznaczonego przez Ubezpieczonego na terytorium RP, położonego w promieniu maksymalnie 100 km od miejsca zamieszkania – do łącznej wysokości 450 zł na jedno zdarzenie; świadczenie to obejmuje jedynie transport, a nie obejmuje załadunku, rozładunku przewożonego mienia; skorzystanie z niniejszego świadczenia, wyklucza możliwość skorzystania ze świadczenia zakwaterowania, o którym mowa w pkt 1,
- 3) **dozór miejsca zamieszkania** – organizacja i pokrycie kosztów dozoru miejsca zamieszkania przez okres max. 24 godzin dla jednego zdarzenia przez wyspecjalizowane podmioty, które świadczą tego typu usługi – do łącznej wysokości 450 zł na jedno zdarzenie; jeżeli roszczenie o spełnienie niniejszego świadczenia zgłaszane jest w następstwie kradzieży z włamaniem, warunkiem jego spełnienia jest potwierdzenie przez Ubezpieczonego zgłoszenia zdarzenia na Policji, poprzez przesłanie na numer faksu lub na adres e-mail wskazany przez Centrum Operacyjne Assistance kopii lub odpowiednio zeskanowanego oryginału dokumentu potwierdzającego zgłoszenie zdarzenia na Policji; Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie dozoru mienia jedynie dwa razy w okresie ubezpieczenia,
- 4) **opieka nad zwierzętami** – obejmuje organizację i pokrycie kosztów pobytu psa lub kota w hotelu lub pensjonacie dla zwierząt przez czas nie dłuższy niż 3 dni do maksymalnej kwoty 300 zł na zdarzenie; Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie opieki nad zwierzętami jedynie dwa razy w okresie ubezpieczenia; świadczenie przysługuje pod warunkiem, że Ubezpieczony lub inna osoba wskazana przez Ubezpieczonego przedstawi osobie sprawującej opiekę dokument potwierdzający, że wymagane szczepienia zwierząt zostały przeprowadzone; świadczenie przysługuje pod warunkiem, że dana rasa lub gatunek nie są uznane za niebezpieczne, w szczególności, gdy nie są uznane przez akty prawne za rasy agresywne bądź niebezpieczne; Centrum Operacyjne Assistance pokrywa jedynie koszt hotelu w ramach limitu wskazanego w zdaniu pierwszym pkt 4; pozostałe koszty pobytu zwierzęcia w hotelu, w tym w szczególności: koszty karmy dla zwierząt, koszty opieki weterynaryjnej (w tym leczenia oraz szczepień) pokrywa w całości Ubezpieczony.

Opieka po hospitalizacji

§ 33

1. W przypadku powrotu Ubezpieczonego do domu po hospitalizacji, na jego żądanie Centrum Operacyjne Assistance zorganizuje świadczenie na rzecz Ubezpieczonego pomocy domowej w następującym zakresie:
  - 1) utrzymania czystości w domu, tj.: sprzątnięciu podłóg na sucho i na mokro, ścieraniu kurzy z mebli i parapetów, odkurzaniu dywanów lub wykładzin, czyszczeniu ceramiki łazienkowej, czyszczeniu wanny lub kabiny prysznicowej wraz z brodzikiem, zmywaniu naczyń, czyszczeniu zlewu, czyszczeniu płyty kuchennej,
  - 2) przygotowania posiłków (również na rzecz dzieci Ubezpieczonego w wieku poniżej 15 roku życia zamieszkujących z Ubezpieczonym we wspólnym gospodarstwie),
  - 3) robienia zakupów niezbędnych do realizacji czynności określonych w pkt 1 i 2,
  - 4) podlewania kwiatów, przy użyciu środków lub sprzętów udostępnionych przez Ubezpieczonego.
2. Zakupy, o których mowa w ust. 1 pkt 3 realizowane są w miejscach wskazanych przez Ubezpieczonego, o ile odległość do niego nie będzie większa niż 5 km.

3. Pomoc w prowadzeniu domu organizowana jest przez Centrum Operacyjne Assistance, które w ramach limitów określonych w ust. 4 pokryje koszty dojazdu i honorarium osób pomagających w prowadzeniu domu w kwocie nie wyższej niż 300 zł na jedno zdarzenie.
4. Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie opieki po hospitalizacji przez okres 5 dni do czterech godzin dziennie, z zastrzeżeniem limitu wskazanego w ust. 3.
5. Świadczenie jest organizowane i realizowane wyłącznie w przypadku, gdy w domu nie ma osoby, która mogłaby takie świadczenie zapewnić.
6. Świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów zakupów. Koszty zakupów pokrywa Ubezpieczony.
7. Świadczenie przysługuje dwa razy w okresie ubezpieczenia i jest organizowane przez Centrum Operacyjne Assistance oraz realizowane przez współpracujące z nim profesjonalne podmioty w godzinach 8:00 – 16:00.

Pomoc informacyjna

§ 34

1. W ramach pomocy informacyjnej Centrum Operacyjne Assistance udzieli na wniosek Ubezpieczonego i w oparciu o ogólnodostępne bazy danych, informacji o numerach telefonów podmiotów działających w pobliżu miejsca zamieszkania, świadczących następujące usługi:
  - 1) ślusarskie,
  - 2) hydrauliczne,
  - 3) dotyczące urządzeń i instalacji grzewczych,
  - 4) elektryczne,
  - 5) dekarские,
  - 6) szklarskie,
  - 7) murarskie,
  - 8) malarskie,
  - 9) glazurnicze,
  - 10) stolarskie,
  - 11) parkieciarskie.
2. Na wniosek Ubezpieczonego Centrum Operacyjne Assistance może zorganizować usługi specjalistów świadczących usługi, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem, iż wszelkie koszty, w tym koszty dojazdu, robocizny specjalisty oraz części zamiennych użytych w celu naprawy zaistniałych uszkodzeń ponosi Ubezpieczony.

Wyłączenia odpowiedzialności w ramach pakietu assistance techniczny w domu

§ 35

1. Z zakresu odpowiedzialności TUZ TUW wyłączone są:
  - 1) usługi związane z uszkodzeniami, za których naprawę odpowiadają wyłącznie właściwe służby administracyjne lub właściwe służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno– kanalizacyjnego czy gazowego, np. awarie:
    - a) pionów instalacji ciepłej i zimnej wody,
    - b) pionów kanalizacyjnych,
    - c) instalacji gazowej,
    - d) przyłączy do budynku,
  - 2) usługi związane z konserwacją urządzeń,
  - 3) usługi związane z naprawą szkód w mieniu lub związane z awarią sprzętu AGD/RTV, jeśli szkody te miały miejsce przed objęciem ochroną ubezpieczeniową.
2. Z zakresu usługi interwencji specjalisty AGD/RTV wyłączony jest przenośny sprzęt RTV.
3. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności, jeśli awaria nastąpiła z powodu używania sprzętu niezgodnie z instrukcją obsługi czy jego przeznaczeniem

lub w następstwie szkód wyrządzonych Ubezpieczonemu przez osoby bliskie z winy umyślnej lub w wyniku rażącego niedbalstwa, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

PAKIET SAMOCHODOWY W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 36

- Przedmiotem ubezpieczenia w ramach Pakietu Samochodowego jest organizacja albo organizacja i pokrycie kosztów usług assistance określonych poniżej, świadczonych na rzecz Ubezpieczonego za pośrednictwem Centrum Operacyjnego Assistance w przypadku wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową w czasie trwania odpowiedzialności TUZ TUW.
- Zdarzeniami objętymi ochroną ubezpieczeniową, które uzasadniają świadczenie usług assistance, mogą być:
  - awaria pojazdu,
  - zdarzenie losowe w garażu
 pod warunkiem, że w momencie stwierdzenia unieruchomienia pojazdu, pojazd:
  - jest zaparkowany w garażu należącym do Ubezpieczonego lub użytkowanym przez Ubezpieczonego na podstawie odpowiedniego tytułu prawnego, znajdującym się w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego, lub
  - jest zaparkowany w pobliżu miejsca zamieszkania nie więcej niż 500 m od miejsca zamieszkania.
- Odpowiedzialność TUZ TUW polega na spełnieniu na rzecz Ubezpieczonego jednego lub obydwu niżej wymienionych świadczeń assistance szczegółowo uregulowanych w opisie poszczególnych świadczeń:
  - naprawa pojazdu na miejscu wystąpienia zdarzenia,
  - holowanie pojazdu.
- Świadczenie assistance nie obejmuje bezpośrednio wykonania usług wymienionych powyżej, lecz zorganizowanie lub zorganizowanie i pokrycie kosztów tych usług przez Centrum Operacyjne Assistance.
- Ochrona ubezpieczeniowa w ramach Pakietu Samochodowego udzielana jednemu Ubezpieczonemu, obejmuje wyłącznie jeden pojazd. Pojazdem ubezpieczonym (tj. pojazdem, którego awaria lub zdarzenie losowe w garażu uprawnia do żądania świadczenia usług assistance) jest wyłącznie pierwszy pojazd, w odniesieniu do którego zrealizowane zostało świadczenie assistance zgodnie z OWU.
- Zasada określona w ust. 5 obowiązuje przez cały okres ubezpieczenia danego Ubezpieczonego z wyłączeniem sytuacji, w której Ubezpieczony wyrejestrował swój pojazd (pojazd, którego Ubezpieczony był właścicielem) lub definitywnie zaprzestał użytkowania pojazdu służbowego lub pojazdu leasingowanego, w odniesieniu do którego uprzednio wykonane było świadczenie assistance zgodnie z OWU, a zawiadomił o tym fakcie Centrum Operacyjne Assistance w terminie do 10 dni od zaistnienia tego faktu. W takiej sytuacji Ubezpieczony może zgłosić żądanie spełnienia świadczenia Assistance w odniesieniu do innego pojazdu.
- Ubezpieczonemu w rocznym okresie ochrony przysługują dwa świadczenia, o których mowa w § 37 i 38 niniejszych OWU.

Naprawa pojazdu na miejscu wystąpienia zdarzenia

§ 37

W razie wystąpienia awarii pojazdu lub zdarzenia losowego w garażu Centrum Operacyjne Assistance zorganizuje i pokryje koszty (z wyłączeniem kosztów części zamiennych) naprawy unieruchomionego pojazdu, polegającej na usunięciu uszkodzenia pojazdu na miejscu zdarzenia w zakresie w jakim

uszkodzenie może być usunięte bez konieczności holowania go do warsztatu. O braku konieczności holowania pojazdu do warsztatu decyduje Centrum Operacyjne Assistance.

Holowanie pojazdu

§ 38

- W przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek awarii pojazdu lub zdarzenia losowego w garażu, gdy nie ma możliwości naprawy pojazdu na miejscu zdarzenia, Centrum Operacyjne Assistance zorganizuje i pokryje koszty holowania unieruchomionego pojazdu, do najbliższego warsztatu autoryzowanego danej marki znajdującego się jednak nie dalej niż 25 km, mogącego dokonać prowizorycznej lub ostatecznej jego naprawy. Gdy zdarzenie zaszło poza godziny pracy warsztatu odholowanie pojazdu nastąpi w godzinach jego pracy.
- W szczególnych sytuacjach, kiedy holowanie będzie wymagało użycia dodatkowych środków (np. dźwig) lub szczególnych sposobów (np. z uwagi na miejsce lub sposób położenia pojazdu), Ubezpieczony przed wykonaniem usługi zostanie poinformowany o zagrożeniach z tego wynikających.
- W sytuacji, o której mowa w ust. 2 usługa zostanie wykonana tylko wówczas, gdy Ubezpieczony podpisze oświadczenie, iż został poinformowany o ewentualnych następstwach wykonania takiej usługi i wyraża zgodę na jej wykonanie w sposób wskazany przez obecnego na miejscu przedstawiciela Centrum Operacyjnego Assistance.
- W sytuacji, o której mowa w ust. 2 Przedstawiciel Centrum Operacyjnego Assistance wykona dokumentację fotograficzną pojazdu przed i po wykonaniu usługi.
- Konieczność zastosowania szczególnych środków czy sposobów, o których mowa w ust. 2, nie zmienia limitu świadczeń przewidzianych w OWU.

Wyłączenia odpowiedzialności

W ramach pakietu samochodowego w miejscu zamieszkania

§ 39

- TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności i jest zwolniony z obowiązku zwrotu wszelkich kosztów napraw w warsztatach lub ich skutków w szczególności w postaci utraconych korzyści.
- Niezależnie od ograniczeń określonych w niniejszych OWU odpowiedzialność TUZ TUW jest wyłączona jeżeli unieruchomienie pojazdu było następstwem:
  - dewastacji,
  - promieniowania radioaktywnego lub katastrofy nuklearnej,
  - wydarzeń wojennych, rozruchów, niepokojów społecznych, strajku, aktów terroryzmu lub sabotażu, udziału Ubezpieczonego w zakładach, przestępstwach, bójkach, z wyjątkiem wypadków powstałych podczas obrony własnej lub udzielenia pomocy osobom znajdującym się w niebezpieczeństwie,
  - umyślnego lub rażąco niedbałego działania kierowcy lub pasażera, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
- Nie podlega ubezpieczeniu utrata lub uszkodzenie bagażu lub przedmiotów osobistych spowodowane unieruchomieniem pojazdu.
- Odpowiedzialnością TUZ TUW nie są objęte pojazdy:
  - znajdujące się w miejscach, do których Ubezpieczony nie może zapewnić dostępu Centrum Operacyjnemu Assistance (w tym: na ogrodzonych terenach zakładów pracy, jednostek wojskowych lub Policji),
  - wynajmowane lub odpłatnie udostępniane w jakiegokolwiek inny sposób w celu przewozu nimi osób lub towarów,
  - pojazdy należące do Policji, Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego,

- pojazdy używane do nauki jazdy lub do jazd próbnych,
 4) wprowadzone na polski obszar celny nielegalnie lub na podstawie sfałszowanych dokumentów.

PAKIET INFOLINII PRAWNEJ
Przedmiot i zakres ubezpieczenia
§ 40

1. W ramach świadczeń Pakietu Infolinii Prawnej Centrum Operacyjne Assistance na wniosek Ubezpieczonego udostępni z posiadanej bazy akty prawne oraz wzory typowych umów cywilno-prawnych, drogą elektroniczną na adres e-mail wskazany przez Ubezpieczonego lub na wskazaniu przez Centrum Operacyjne Assistance strony WWW pod adresem, której Ubezpieczony może uzyskać potrzebny dokument tekstu aktu prawnego obowiązującego w polskim systemie prawnym (ustawy lub rozporządzenia) lub wzorca umowy sprzedaży, zamiany, użyczenia, najmu, dzierżawy, pożyczki, darowizny, umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, testamentu.
2. Realizacja usługi przysługuje Ubezpieczonemu dwa razy w okresie ubezpieczenia.

Wyłączenia odpowiedzialności w ramach pakietu infolinii prawnej
§ 41

1. TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności za skutki, które poniósł Ubezpieczony w związku z wykorzystaniem udostępnionego aktu prawnego lub wzorca umowy, o której mowa w § 40 niniejszych OWU. Ubezpieczonemu nie przysługują żadne roszczenia w związku z skutkami zastosowania otrzymanych aktów prawnych lub wzorców umów.
2. Z zakresu ubezpieczenia wyłączone są wszelkie sprawy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, zawodowej lub zarobkowej; niniejsze wyłączenie nie dotyczy prawa pracy dla pracownika.

PAKIET ASSISTANCE MEDYCZNY W DOMU JEDNORODZINNYM
LUB MIESZKANIU
Przedmiot i zakres ubezpieczenia
§ 42

Odpowiedzialność TUZ TUW polega na spełnieniu na rzecz Ubezpieczonego jednego lub kilku niżej wymienionych świadczeń assistance:

- 1) medyczna informacja telefoniczna,
- 2) wizyta lekarska,
- 3) wizyta pielęgniarki,
- 4) dostawa leków i sprzętu rehabilitacyjnego,
- 5) organizacja wizyty u lekarza specjalisty (na koszt Ubezpieczonego).

Medyczna informacja telefoniczna
§ 43

1. W razie nieszczęśliwego wypadku albo nagłego zachorowania Ubezpieczonego, Centrum Operacyjne Assistance zapewni telefoniczną informację medyczną udzielaną przez lekarza Centrum Operacyjnego Assistance w oparciu o informacje otrzymane tą drogą od Ubezpieczonego.
2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1 polega na udzieleniu przez lekarza Centrum Operacyjnego Assistance, na podstawie podanych przez Ubezpieczonego danych, informacji o działaniach, jakie standardowo wskazane jest podjąć w sytuacji opisanej przez Ubezpieczonego.
3. Medyczna informacja telefoniczna nie może być traktowana jak konsultacja medyczna i nie zastępuje jej.

Wizyta lekarska
§ 44

1. W razie nieszczęśliwego wypadku albo nagłego zachorowania

Ubezpieczonego rodzających konieczność pomocy lekarskiej Centrum Operacyjne Assistance zorganizuje pod warunkiem, że:

- 1) stan zdrowia Ubezpieczonego nie wymaga interwencji pogotowia ratunkowego,
  - 2) stan zdrowia uniemożliwia Ubezpieczonemu udanie się do lekarza, wizytę lekarza pierwszego kontaktu w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego oraz pokryje do łącznej wysokości 300 zł koszty dojazdu i honorarium lekarza.
2. O zasadności organizacji i pokrycia kosztów świadczenia decyduje lekarz Centrum Operacyjnego Assistance.
  3. Świadczenie przysługuje Ubezpieczającemu jeden raz w okresie ubezpieczenia.

Wizyta pielęgniarki
§ 45

1. W razie nieszczęśliwego wypadku albo nagłego zachorowania Ubezpieczonego, Centrum Operacyjne Assistance zorganizuje wizytę pielęgniarki w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego oraz pokryje koszty wizyt pielęgniarki rozumiane, jako koszty dojazdu i honorarium pielęgniarki, tj.: zorganizuje:
  - 1) jedną wizytę pielęgniarki, pod warunkiem, że została ona zalecona wcześniej przez lekarza, którego wizytę organizowało Centrum Operacyjne Assistance (w zakresie określonym w § 44 niniejszych OWU), oraz
  - 2) jedną wizytę pielęgniarki, pod warunkiem, że została ona zalecona wcześniej przez lekarza, którego wizytę Ubezpieczony zorganizował sobie sam.
2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1 przysługuje Ubezpieczonemu maksymalnie dwa razy w okresie ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do łącznej wysokości 300 zł.
3. Świadczenie na rzecz Ubezpieczonego obejmuje:
  - 1) wykonywanie czynności związanych z utrzymaniem higieny,
  - 2) wykonywanie zabiegów leczniczych takich jak: okłady, opatrunki, rehabilitacja oddechowa, podawanie leków itp.; zgodnie z zaleceniami lekarza prowadzącego Ubezpieczonego,
  - 3) wykonywanie czynności diagnostycznych takich jak: pomiar ciśnienia i tętna, ważenie, itp.; zgodnie z zaleceniami lekarza prowadzącego Ubezpieczonego,
  - 4) wykonywanie czynności pomagających w odżywianiu się.
4. Świadczenie nie obejmuje pokrycia kosztów materiałów lub lekarstw używanych przy wykonywaniu czynności, o których mowa w ust. 3. Koszty tych materiałów lub lekarstw pokrywa Ubezpieczony.

Dostawa leków lub sprzętu rehabilitacyjnego
§ 46

1. Jeżeli Ubezpieczony w następstwie nieszczęśliwego wypadku albo nagłego zachorowania musi zgodnie z dokumentem zwolnienia lekarskiego wydanym przez lekarza leżeć przez co najmniej 5 dni, Centrum Operacyjne Assistance zorganizuje i pokryje koszty dostarczenia niezbędnych leków i sprzętu rehabilitacyjnego, zaleconych wcześniej przez lekarza, którego wizytę organizowało Centrum Operacyjne Assistance (w zakresie określonym w § 44 niniejszych OWU) do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego. Ubezpieczonemu przysługuje organizacja i pokrycie kosztów jednej dostawy leków lub sprzętu rehabilitacyjnego w okresie danego zwolnienia, wyłącznie w przypadku, gdy w czasie trwania zwolnienia w miejscu zamieszkania Ubezpieczonego nie ma osoby, która mogłaby takie świadczenie zapewnić.
2. O zasadności dostarczenia leków lub sprzętu rehabilitacyjnego do miejsca zamieszkania Ubezpieczonego decyduje lekarz Centrum Operacyjnego

Assistance.

3. Ubezpieczenie nie obejmuje wartości leków ani sprzętu rehabilitacyjnego. Koszty nabycia leków lub sprzętu rehabilitacyjnego pokrywa Ubezpieczony.
4. Realizacja świadczenia, o którym mowa w ust. 1, przysługuje Ubezpieczonemu wyłącznie dwa razy w rocznym okresie ubezpieczenia, jednak nie więcej niż do łącznej wysokości 200 zł.

Organizacja wizyty u lekarza specjalisty

§ 47

1. W przypadku, gdy w wyniku nieszczęśliwego wypadku albo nagłego zachorowania Ubezpieczonego, Ubezpieczony potrzebuje pomocy lekarza specjalisty, Centrum Operacyjne Assistance na wniosek i koszt Ubezpieczonego zorganizuje wizytę u odpowiedniego lekarza specjalisty.
2. Koszty wizyty u lekarza specjalisty, o którym mowa w ust. 1 pokrywa Ubezpieczony.
3. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1 polega na skontaktowaniu się z placówką medyczną, która znajduje się w miarę możliwości najbliższej miejsca zamieszkania, i która świadczy usługi właściwego specjalisty oraz umówienie wizyty Ubezpieczonego w tej placówce.

Wyłączenia odpowiedzialności

W ramach pakietu assistance medyczne

§ 48

1. Z zakresu odpowiedzialności TUZ TUW wyłączone są zdarzenia i skutki zdarzeń związanych z zagrożeniem życia wymagających natychmiastowej interwencji pogotowia ratunkowego; w przypadku otrzymania przez Centrum Operacyjne Assistance zgłoszenia zdarzenia związanego z zagrożeniem życia Ubezpieczającego, TUZ TUW może odmówić realizacji świadczeń, przy czym TUZ TUW nie ponosi odpowiedzialności za kwalifikację danego zdarzenia (na podstawie informacji przekazanych przez zgłaszającego) jako zagrażającego życiu oraz za skutki takiej kwalifikacji.
2. Ochrona ubezpieczeniowa udzielana przez TUZ TUW nie obejmuje zdarzeń powstałych z tytułu lub w następstwie:
  - 1) leczenia Ubezpieczonego nie związanego z pomocą medyczną udzieloną w przypadku nieszczęśliwego lub wypadku nagłego zachorowania,
  - 2) chorób przewlekłych, psychicznych lub depresji Ubezpieczonego,
  - 3) chorób, z którymi związana była hospitalizacja Ubezpieczonego w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przed objęciem go ubezpieczeniem,
  - 4) fizykoterapii, helioterapii, zabiegów ze wskazań estetycznych, którym poddał się Ubezpieczony,
  - 5) chorób Ubezpieczonego przenoszonych drogą płciową, chorób wenerycznych, AIDS i wirusa HIV,
  - 6) przerywania ciąży, sztucznego zapłodnienia lub każdego innego leczenia bezpłodności oraz kosztów środków antykoncepcyjnych,
  - 7) alkoholizmu lub przebywania pod wpływem alkoholu, używania narkotyków i środków odurzających nie przepisanych przez lekarza lub przepisanych przez lekarza, ale stosowanych niezgodnie z jego zaleceniem,
  - 8) epidemii, o których władze kraju przeznaczenia poinformowały w środkach masowego przekazu, skażeń oraz katastrof naturalnych,
  - 9) promieniowania radioaktywnego i jonizującego,
  - 10) wydarzeń, związanych z wojnami domowymi lub o zasięgu międzynarodowym, rozruchami i niepokojami społecznymi, aktami sabotażu oraz zamachami,
  - 11) wypadków wynikających z brania udziału przez Ubezpieczonego w zakładach, przestępstwach i bójkach, za wyjątkiem działania w obronie koniecznej i w stanie wyższej konieczności,

- 12) leczenia przez lekarza będącego członkiem rodziny Ubezpieczonego,
  - 13) szczeni, a także leczenia dentystrycznego, urazów nie wymagających udzielenia pomocy medycznej,
  - 14) wypadków wynikających z wyczynowego uprawiania sportów lub sportów wysokiego ryzyka,
  - 15) wypadków wynikających z zabiegów lub leczenia nie uznanego w sposób naukowy i medyczny,
  - 16) niezastosowania się Ubezpieczonego do zaleceń lekarza prowadzącego lub lekarza Centrum Operacyjnego Assistance,
  - 17) wykonywania przez Ubezpieczonego pracy zawodowej lub w ramach działalności gospodarczej, w tym zwłaszcza prac: budowlanych, związanych z montażem, demontażem, konserwacją, dozorowaniem mienia i osób, przewozem mienia i osób, wydobywaniem i przetwórstwem surowców naturalnych, prac leśnych i w rolnictwie, zawodowo wykonywanych czynności ratowniczych dotyczących osób i mienia, itp.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte następstwa zdarzeń powstałych przed rozpoczęciem okresu ubezpieczenia.

Postępowanie w razie zajścia zdarzenia assistance

Obowiązki ubezpieczonego

§ 49

1. W celu umożliwienia Centrum Operacyjnemu Assistance spełnienia świadczenia assistance, Ubezpieczony lub każda inna osoba działająca w jego imieniu zobowiązany/a jest zawiadomić Centrum Operacyjne Assistance o zdarzeniu objętym ochroną ubezpieczeniową niezwłocznie, nie dalej niż w ciągu 24 (dwudziestu czterech) godzin od zaistnienia zdarzenia, telefonując pod numer (+48) 61 831 99 88, dedykowany do obsługi (linia dostępna 24 godziny na dobę) i podając następujące informacje:
  - 1) Imię i nazwisko Ubezpieczonego,
  - 2) Imię i nazwisko zgłaszającego zdarzenie,
  - 3) adres miejsca zamieszkania,
  - 4) numer polisy (nr identyfikacyjny Ubezpieczonego),
  - 5) w zależności od okoliczności następujące dane:
    - a) numer telefonu, pod którym można się skontaktować z Ubezpieczonym/każdą inną osobą działającą w jego imieniu,
    - b) miejsce oraz okoliczności zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową oraz miejsce, w którym aktualnie znajduje się Ubezpieczony,
    - c) wszelkie inne okoliczności, których ustalenie lub znajomość są niezbędne do prawidłowej i rzetelnej realizacji przez Centrum Operacyjne Assistance na rzecz Ubezpieczonego świadczeń assistance określonych w niniejszych OWU i na zasadach w nich określonych.
2. W przypadku zaistnienia wątpliwości odnośnie uprawnień zgłaszającego do korzystania ze świadczeń assistance lub w przypadku gdy podane telefonicznie dane są w całości lub w części niezgodne z informacjami posiadanymi przez Centrum Operacyjne Assistance, operator Centrum Operacyjnego Assistance informuje zgłaszającego o obowiązku okazania, na żądanie przedstawiciela Centrum Operacyjnego Assistance ważnego dokumentu tożsamości pod rygorem utraty prawa do otrzymania świadczeń lub dochodzenia przez Centrum Operacyjne Assistance zwrotu kosztów zorganizowanych na rzecz zgłaszającego świadczeń assistance.
3. W przypadku ustalenia przez Centrum Operacyjne Assistance, że zgłaszający jest Ubezpieczonym oraz po stwierdzeniu, iż zdarzenie jest objęte ubezpieczeniem assistance, Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) określić rodzaj niezbędnej pomocy wynikającej z przyczyny szkody,
  - 2) niezwłocznie powiadomić miejscową jednostkę Policji, jeżeli przyczyną szkody była kradzież z włamaniem lub rabunek na osobie

Ubezpieczonego,

- 3) zabezpieczyć w miarę posiadanych możliwości dowody zaistnienia szkody oraz uszkodzone mienie w celu umożliwienia dokonania ich oględzin przez Przedstawiciela Centrum Operacyjnego Assistance,
  - 4) użyć wszelkich środków jakimi dysponuje, aby ograniczyć zwiększenie się skutków szkody,
  - 5) umożliwić dostęp Przedstawiciela Centrum Operacyjnego Assistance do miejsca realizacji świadczenia.
4. Ubezpieczony zobowiązany jest do stosowania się do wskazówek przekazanych przez Centrum Operacyjne Assistance.
5. Jeżeli Ubezpieczony nie dopełni któregośkolwiek z obowiązków określonych w ust. 1-4, a miało to wpływ na zakres odpowiedzialności TUZ TUW, TUZ TUW ma prawo do odmowy lub odpowiedniego zmniejszenia wysokości świadczenia assistance.

ROZDZIAŁ VI OCHRONA PRAWNA

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 50

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest pokrycie kosztów pomocy prawnej Ubezpieczonemu, powstałych w następstwie wypadku ubezpieczeniowego, pozostającego w związku z ich życiem prywatnym, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia zgodnie z wybranym wariantem określonym w § 51 niniejszych OWU.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty poniesione w postępowaniu wszczętym w okresie odpowiedzialności TUZ TUW, w wyniku apelacji lub wniesienia innego środka zaskarżenia albo wznowienia postępowania, o ile dotyczy postępowania prowadzonego przed rozpoczęciem okresu odpowiedzialności TUZ TUW, lub koszty pomocy prawnej, za które zobowiązana jest zapłacić osoba trzecia.
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte również koszty poniesione w postępowaniu wszczętym w związku:
  - 1) z wykonywaniem zawodu lub chorobami zawodowymi,
  - 2) z prowadzeniem działalności,
  - 3) z układami zbiorowymi pracy i porozumieniami zbiorowymi,
  - 4) z wykonywaniem prac społecznych oraz w związku z pełnieniem różnego rodzaju funkcji z tego tytułu,
  - 5) z naruszeniem praw autorskich, licencji, znaków towarowych, własności intelektualnej,
  - 6) ze zbyciem i nabyciem funduszy inwestycyjnych, papierów wartościowych, udziałów lub akcji, których Ubezpieczony był właścicielem lub został właścicielem,
  - 7) z roszczeniami Ubezpieczonego, jako wynajmującego lub wydzierżawiającego przeciwko najemcy, dzierżawcy lub osobie korzystającej z nieruchomości Ubezpieczonego na podstawie innego stosunku prawnego,
  - 8) umowami kredytowymi,
  - 9) z grą i zakładem oraz transakcjami terminowymi i spekulacyjnymi.

WARIANTY UBEZPIECZENIA

§ 51

1. Umowa ubezpieczenia zawarta zostaje obligatoryjnie (za wyjątkiem ubezpieczenia zawartego w ramach Klauzuli 01, 02, 03, 05 oraz opcji ubezpieczenia od ognia i innych zdarzeń losowych domów jednorodzinnych/mieszkań bez stałych elementów przy ubezpieczeniu pod cesję) w jednym z następujących wariantów:
  - 1) **Wariantcie Podstawowym** – obejmującym koszty porady prawnej udzielonej w okresie trwania umowy ubezpieczenia, z dziedziny prawa

pracy, prawa karnego, prawa opiekuńczego,

- 2) **Wariantcie Pełnym** – obejmującym koszty porady prawnej oraz koszty ochrony prawnej w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, wszczętym w okresie trwania umowy ubezpieczenia wraz z kosztami dojazdu Ubezpieczonego na rozprawę.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są roszczenia zgłaszane na podstawie przepisów prawa polskiego.
3. W jednym postępowaniu sądowym lub administracyjnym TUZ TUW pokrywa koszty jednego pełnomocnika lub obrońcy.
4. Udział własny ponoszony przez Ubezpieczonego w każdym wypadku ubezpieczeniowym wynosi 5%.

Sumy ubezpieczenia

§ 52

1. Suma ubezpieczenia dla Wariantu Podstawowego wynosi 500 zł.
2. Suma ubezpieczenia dla Wariantu Pełnego wynosi 10 000 zł.
3. Suma ubezpieczenia dla wybranego wariantu stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW dla wszystkich wypadków ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia.
4. Po wypłacie odszkodowania suma ubezpieczenia ustalona dla wszystkich wypadków ubezpieczeniowych w okresie ubezpieczenia zmniejsza się o kwotę wypłaconego odszkodowania.
5. W razie wyczerpania sumy ubezpieczenia umowa ubezpieczenia wygasa.

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 53

Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty:

- 1) powstałe na skutek czynu zabronionego lub wyrządzenia szkody umyślnie przez Ubezpieczonego,
- 2) obsługi prawnej, wykonywanej przez osoby nie będące adwokatami ani radcami prawnymi,
- 3) w sprawach, w których Ubezpieczony świadomie udzielił nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji, albo dostarczył sfałszowane lub wadliwe pod względem formalno-prawnym dokumenty,
- 4) w sprawach, w których Ubezpieczony świadomie zataił informacje lub dokumenty mogące mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej albo przebieg postępowania,
- 5) w sprawach o dochodzenie roszczeń z tytułu wierzytelności, które zostały scedowane na rzecz Ubezpieczonego lub przez niego przejęte,
- 6) w sprawach z zakresu prawa prasowego, ochrony danych osobowych lub naruszenia dóbr osobistych; niniejsze wyłączenie nie dotyczy szkód na osobie,
- 7) poniesione przez Ubezpieczonego w związku z obroną przed roszczeniem osób bliskich,
- 8) związane z udziałem Ubezpieczonego w ruchu drogowym,
- 9) pokrywane przez inny zakład ubezpieczeń z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej przez Ubezpieczonego,
- 10) ochrony prawnej ponoszone przez Ubezpieczonego w każdej sprawie prowadzonej przeciwko TUZ TUW,
- 11) związane z pokryciem kar lub środków karnych zasądzonych w postępowaniach sądowych lub administracyjnych nałożonych na Ubezpieczonego albo na osoby świadczące na jego rzecz pomoc prawną, poręczeń majątkowych oraz podatków i innych podobnych opłat oraz danin natury publicznoprawnej,
- 12) stanowiące równowartość wynagrodzenia utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie,
- 13) dojazdu pełnomocnika Ubezpieczonego na rozprawę,
- 14) dojazdu Ubezpieczonego na rozprawę, jeżeli stawiennictwo jest

nieobowiązkowe.

Prawa i obowiązki ubezpieczonego

§ 54

1. Ubezpieczony ma prawo swobodnego wyboru adwokata w zakresie obrony, reprezentowania lub wspierania jego interesów w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.
2. Ubezpieczony ma obowiązki:
  - 1) zgłosić wypadek ubezpieczeniowy pod numer telefonu 22 327 60 60 lub na adres e-mail szkody@tuz.pl, z podaniem wszelkich okoliczności stanu faktycznego oraz poinformowania TUZ TUW o dokonany wybór obsługi prawnej, niezwłocznie, najpóźniej w terminie 7 dni od dnia dokonania wyboru,
  - 2) przekazać wszelkie dokumenty, dotyczące zgłoszonego wypadku ubezpieczeniowego oraz wskazać dowody na okoliczności uzasadniające wysokość kosztów ochrony prawnej i celowości ich poniesienia,
  - 3) uzyskać pisemną zgodę TUZ TUW na ustanowienie pełnomocnika (adwokata),
  - 4) uzgadniać z TUZ TUW w formie pisemnej rodzaj i zakres wszelkich czynności mogących powodować powstanie kosztów objętych ubezpieczeniem,
  - 5) nie zawierać ugody bez pisemnej zgody TUZ TUW,
  - 6) na wezwanie TUZ TUW informować o stanie sprawy, bez zbędnej zwłoki,
  - 7) przedłożyć TUZ TUW bez zbędnej zwłoki wszelkie rachunki, faktury i pokwitowania otrzymane od adwokatów, biegłych oraz sądów,
  - 8) podjąć aktywną współpracę z TUZ TUW w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności mogących mieć wpływ na odpowiedzialność TUZ TUW.
3. TUZ TUW w terminie 7 dni roboczych od dnia przedstawienia przewidywanych kosztów pomocy prawnej potwierdza ochronę ubezpieczeniową lub w przypadku odmowy lub ograniczenia zakresu pomocy prawnej, przekazuje Ubezpieczonemu stosowną decyzję.
4. Potwierdzenie pomocy prawnej przez TUZ TUW w terminie, o którym mowa w ust. 3 jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na pokrycie kosztów pomocy prawnej niezwłocznie po otrzymaniu dokumentu zobowiązującego do zapłaty (np. wezwanie sądu, faktura), z zastrzeżeniem § 88 niniejszych OWU.
5. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 2 TUZ TUW może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUZ TUW ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.

Ustalenie wysokości odszkodowania

§ 55

1. TUZ TUW wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia Uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustalenia stanu faktycznego dokonanego w trakcie postępowania dotyczącego zbadania zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
2. TUZ TUW wypłaca i ustala zasadność i wysokość odszkodowania na podstawie:
  - 1) oryginalnych rachunków za usługę adwokata, biegłych, notariuszy, tłumaczy,
  - 2) wezwań sądowych do zapłaty,
  - 3) oryginalnych rachunków za dojazd,
  - 4) orzeczeń sądów,
  - 5) innych dokumentów potwierdzających zasadność i wysokość

poniesionych kosztów.

3. Koszty, o których mowa w § 51 ust. 1 niniejszych OWU, TUZ TUW pokrywa w następujący sposób:
  - 1) w postępowaniu przedsądowym w sprawie, gdzie wystąpiono z roszczeniami przeciwko Ubezpieczonemu, TUZ TUW pokrywa koszty jednej porady prawnej udzielonej Ubezpieczonemu do wysokości 500 zł,
  - 2) koszty zastępstwa procesowego pokrywane są tylko na rzecz jednego adwokata – do wysokości kwoty nie przekraczającej minimalnych stawek dla danego rodzaju spraw określonych w przepisach w sprawie opłat za czynności adwokackie i czynności radców prawnych,
  - 3) koszty dojazdu Ubezpieczonego na rozprawę, z zastrzeżeniem § 53 pkt 14 niniejszych OWU:
    - a) do wysokości ceny biletu kolejowego na przejazd II klasą,
    - b) w przypadku, gdy dojazd możliwy jest tylko komunikacją autobusową, do wysokości ceny biletu w tego typu środkach komunikacji,
    - c) w przypadku, gdy TUZ TUW wyrazi zgodę na przejazd samochodem osobowym, Ubezpieczonemu przysługuje zwrot kosztów przejazdu w wysokości stanowiącej iloczyn przejechanych kilometrów przez stawkę za jeden kilometr przebiegu, ustaloną na podstawie przepisów dotyczących zwrotu kosztów używania pojazdów nie będących własnością pracodawcy do celów służbowych,
    - d) w przypadku gdy odległość między miejscem zamieszkania Ubezpieczonego a miejscem rozprawy wynosi ponad 600 km, do wysokości ceny biletu samolotowego w klasie ekonomicznej,
  - 4) koszty tłumaczeń,
  - 5) w postępowaniu karnym lub w sprawach o wykroczenia koszty orzeczone od Ubezpieczonego na rzecz Skarbu Państwa, koszty procesu zasądzone od Ubezpieczonego na rzecz powodów cywilnych, oskarżycieli posiłkowych i prywatnych oraz innych uczestników postępowania,
  - 6) w postępowaniu cywilnym koszty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz na rzecz drugiej strony procesu, zasądzone od Ubezpieczonego oraz koszty sądowe poniesione przez Ubezpieczonego w tym koszty wpisu sądowego w sprawach cywilnych gdzie Ubezpieczony występuje jako powód.
4. Jeżeli w postępowaniu sądowym nastąpi zbieg roszczeń, dla których ubezpieczenie obejmuje zwrot kosztów ochrony prawnej i takich, gdzie z ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są koszty ochrony prawnej, TUZ TUW zobowiązana jest do zwrotu kosztów ochrony prawnej tylko w części, która jest objęta ochroną ubezpieczeniową na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia.
5. Jeżeli z okoliczności wypadku wynika, że nie ma możliwości ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW bez wyjaśnienia kwestii winy Ubezpieczonego, TUZ TUW może podjąć decyzję o odpowiedzialności za zdarzenie w oparciu o wynik postępowania przygotowawczego lub prawomocne orzeczenie sądu.

ROZDZIAŁ VII

UBEZPIECZENIE NASTĘPSTW NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW

Definicje

§ 56

Przez użyte w treści niniejszych OWU określenia rozumie się:

- 1) **choroba** – schorzenie, które powoduje zaburzenia w funkcjonowaniu narządów ciała Ubezpieczonego, niezależnie od woli Ubezpieczonego, wywołujące stan odmienny w funkcjonowaniu organizmu Ubezpieczonego, co do którego lekarz może postawić diagnozę,

- 2) **choroba przewlekła** (chroniczna) – chorobę o przedłużonym czasie trwania, wymagającą długotrwałej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej, która może być nieuleczalna, nawracająca lub postępująca, może powodować przedwczesny zgon albo umożliwiać przeciętne trwanie życia, mimo upośledzenia funkcji biologicznych lub psychicznych (np. przewlekła niewydolność nerek, astma oskrzelowa, padaczka, cukrzyca itp.),
- 3) **choroba psychiczna** – choroba klasyfikowana jako zaburzenie zachowania lub zaburzenie psychiczne pod numerami od F00 do F99 według kodów Międzynarodowej Statystycznej Kasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD 10),
- 4) **choroba tropikalna** – choroba powstająca przez organizmy patogenne, których występowanie jest charakterystyczne dla stref równikowych i podzwrotnikowych,
- 5) **dzienne świadczenia szpitalne** – kwota świadczenia wypłacana za każdy dzień pobytu w szpitalu spowodowanego przez nieszczęśliwy wypadek, zawał serca lub wylew krwi do mózgu, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszych OWU,
- 6) **hospitalizacja** – pobyt Ubezpieczonego w szpitalu, na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju Unii Europejskiej, spowodowany następstwem wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, uzasadniony stanem zdrowia i niezbędny z medycznego punktu widzenia, związany z leczeniem, którego celem jest zachowanie, przywracanie lub poprawa stanu zdrowia Ubezpieczonego; za dzień pobytu w szpitalu uważa się również dzień przyjęcia do szpitala i dzień wypisu ze szpitala,
- 7) **koszty leczenia** – poniesione przez Ubezpieczonego w wyniku następstw nieszczęśliwych wypadków, niezbędne z medycznego punktu widzenia koszty: opieki medycznej, pobytu w szpitalu, operacji i zabiegów ambulatoryjnych, wizyt i badań lekarskich, nabycia środków opatrunkowych i leczniczych przepisanych przez lekarza, przewiezienia Ubezpieczonego z miejsca wypadku do szpitala,
- 8) **lekarz** – osoba posiadająca odpowiednie, formalnie potwierdzone kwalifikacje do leczenia, wykonująca zawód lekarza zgodnie z polskim prawem w zakresie swoich uprawnień i kwalifikacji, nie będąca Ubezpieczonym lub osobą bliską dla Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego,
- 9) **lekarz zaufania** – lekarza medycyny, z którym TUZTUW zawarło umowę o współpracy w zakresie oceny stanu zdrowia i podjętego leczenia, nie będący Ubezpieczonym lub osobą bliską dla Ubezpieczonego/ Ubezpieczającego,
- 10) **nieszczęśliwy wypadek** - zdarzenie nagle i nieoczekiwane, wywołane przyczyną zewnętrzną, niezależnie od woli Ubezpieczonego, w następstwie którego Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, rozstroju zdrowia lub zmarł; za nieszczęśliwy wypadek nie uważa się chorób, nawet występujących nagle (nie dotyczy zawału serca i udaru mózgu w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o zapis o Klauzulę 01 § 67),
- 11) **osoby bliskie** - małżonka, dzieci, rodzeństwo, matka, ojciec, ojczym, macocha, pasierb, pasierbica, teściowie, zięciowie, synowie, przysposabiający, przysposobieni Ubezpieczonego, opiekunowie ustanowieni przez sąd opiekuńczy,
- 12) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** - niezbędne z medycznego punktu widzenia wyroby medyczne zastępujące utracone narządy (organy) lub wspomagające utraconą funkcję narządów (organów), przepisane przez lekarza prowadzącego,
- 13) **przyczyna zewnętrzna** - zdarzenie pochodzące spoza organizmu Ubezpieczonego, które było wyłączną przyczyną powodującą wystąpienie obrażeń ciała u Ubezpieczonego i polegające na oddziaływaniu na ciało Ubezpieczonego:
  - a) energii kinetycznej - czynników mechanicznych powodujących obrażenia w postaci urazów, uderzeń oraz czynników grawitacyjnych powodujących obrażenia ciała w wyniku upadków,
  - b) energii termicznej, elektrycznej - powodujących obrażenia w postaci oparzeń,
  - c) czynników chemicznych - powodujących obrażenia w postaci oparzeń i zatruc,
  - d) czynników akustycznych - powodujących obrażenia w postaci urazów z nich wynikających,
- 14) **rekreacyjne uprawianie sportu** – forma aktywności fizycznej człowieka w celu wypoczynku i rozrywki, wykonywana w czasie wolnym, bez uzyskiwania z tego tytułu jakiegokolwiek dochodu,
- 15) **rehabilitacja** - niezbędne z medycznego punktu widzenia, zalecone przez lekarza leczenie usprawniające następstwa wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową, mające na celu uzyskanie optymalnego poziomu funkcjonowania utraconych czynności uszkodzonego narządu lub narządów, wykonywane przez uprawnione osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- 16) **sporty wysokiego ryzyka** – alpinizm i inne odmiany wspinaczki, speleologia, wszelkie odmiany sportów spadochronowych, baloniarstwo, lotniarstwo, paralotniarstwo, motolotniarstwo, szybownictwo oraz pilotowanie jakichkolwiek samolotów silnikowych, sporty motorowe i motorowodne, jazda konna, myślistwo, rafting lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, nurkowanie przy użyciu aparatu tlenowego, skoki do wody i skoki bungee, jazda na nartach wodnych, sporty walki z używaniem jakiegokolwiek rodzaju broni, narciarstwo ekstremalne poza oznakowanymi trasami zjazdowymi (skialpinizm, freestyle, snowboarding wysokogórski, freeride itp.), surwiwal, wyprawy lub ekspedycje do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi (bieguny, pustynia, dżungla itp.) oraz inne nie wymienione, a powszechnie uważane za sporty ekstremalne lub za sporty wysokiego ryzyka,
- 17) **szpital** – działający zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa publiczny lub niepubliczny zamknięty zakład opieki zdrowotnej, którego zadaniem jest całodobowa opieka nad chorymi i ich leczenie w warunkach stałych i specjalnie do tych celów przystosowanych, dysponujący odpowiednim zapleczem diagnostycznym i leczniczym oraz zatrudniający personel medyczny w pełnym wymiarze godzin; w rozumieniu niniejszych OWU za szpital nie uważa się domu opieki, sanatorium, uzdrowisk, hospicjów, ośrodka dla nerwowo i psychicznie chorych, oddziałów dziennych, ośrodków rehabilitacyjnych, a także placówki, której zadaniem jest leczenie alkoholizmu i innych uzależnień,
- 18) **trwała i całkowita niezdolność do pracy** – całkowita i trwała utrata zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy zawodowej lub innej działalności przynoszącej dochód lub wynagrodzenie, orzeczona na okres nie krótszy niż 12 miesięcy, na podstawie decyzji wydanej przez lekarza orzecznika działającego przy właściwym organie emerytalno-rentowym (ZUS, KRUS lub inny organ uprawniony do orzekania w przedmiotowym zakresie),
- 19) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – naruszenie sprawności organizmu polegające na trwałym uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia powodujące upośledzenie czynności organizmu nie rokujące poprawy, będące następstwem nieszczęśliwego wypadku; z wyłączeniem zawału serca i udaru mózgu,
- 20) **udar mózgu** – trwałe uszkodzenie tkanki mózgowej powstałe w następstwie niedokrwienia lub zawału tkanki mózgowej, zatoru, zakrzepu lub krwotoku wewnątrz czaszkowego, powodujące zmiany

neurologiczne utrzymujące się ponad 24 godziny,

- 21) **Uprawniony** - osobę lub podmiot imiennie wskazane przez Ubezpieczonego jako upoważnione do otrzymania świadczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego; w sytuacji braku takiej osoby do odbioru świadczenia upoważnieni są według następującej kolejności: małżonek, dzieci, rodzice, inni spadkobiercy ustawowi,
- 22) **wyczynowe lub zawodowe uprawianie sportu** – forma działalności człowieka, podejmowana dobrowolnie dla uzyskania w drodze rywalizacji maksymalnych wyników sportowych, polegająca na regularnym uczestniczeniu w treningach, obozach kondycyjnych i udziale w zawodach, obejmuje również profesjonalne, zawodowe uprawianie sportu połączone z czerpaniem dochodu z uprawianej dyscypliny sportu; z wyłączeniem dzieci i młodzieży do lat 15, zrzeszonych w ramach amatorskich szkolnych klubów sportowych,
- 23) **zawał serca** – martwica fragmentu tkanek mięśnia sercowego, powstająca na skutek nagłego niedokrwienia tego obszaru.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 57

1. Przedmiotem ubezpieczenia są następstwa nieszczęśliwych wypadków, którym uległ Ubezpieczony w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. Umową ubezpieczenia mogą zostać objęte osoby, które w dniu jej zawierania nie ukończyły 70 roku życia, jeżeli nie umówiono się inaczej, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w pozostałych postanowieniach OWU lub klauzulach dodatkowych; ograniczenie wieku ma zastosowanie również w przypadku kontynuacji umowy ubezpieczenia.
3. TUZ TUW odpowiada za zdarzenia objęte ubezpieczeniem powstałe na terenie RP i poza granicami kraju, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w pozostałych postanowieniach OWU lub klauzulach dodatkowych.
4. Ubezpieczenie zawarte jest pełnym w zakresie czasowym – 24 godziny na dobę.
5. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w następującym zakresie:
  - 1) **Wariantie podstawowym** - obejmującym świadczenia powstałe w następstwie ryzyka nieszczęśliwych wypadków w postaci:
    - a) trwałego uszczerbku na zdrowiu,
    - b) śmierci.
  - 2) **Pakiecie NNW Plus** - obejmującym świadczenia, o którym mowa w pkt 1 oraz klauzule dodatkowe:
    - a) Klauzula 02 (dzienne świadczenia szpitalne),
    - b) Klauzula 03 (koszty leczenia),
 oraz dowolnie wybrane przez Ubezpieczającego i określone w umowie ubezpieczenia klauzule dodatkowe:
    - a) Klauzula 01 (zawał serca i udar mózgu),
    - b) Klauzula 04 (koszty nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych),
    - c) Klauzula 06 (koszty rehabilitacji),
    - d) Klauzula 07 (trwała i całkowita niezdolność do pracy),
    - e) Klauzula 08 (świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku).
6. Umową ubezpieczenia może zostać objętych maksymalnie 5 osób (osoby bliskie zgodnie z definicją § 56 pkt 11 OWU) deklarujących stałe miejsce zamieszkania pod adresem wskazanym przez Ubezpieczającego, zgodnie z wykazem osób objętych ubezpieczeniem wyszczególnionym w polisie.
7. Ubezpieczenie określone w ust. 5 może zostać zawarte pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.

Wyłączenia i ograniczenia odpowiedzialności

§ 58

1. TUZ TUW nie odpowiada za następstwa nieszczęśliwych wypadków lub choroby powstałe wskutek:
  - 1) usiłowania lub popełnienia samobójstwa, samookaleczenia lub przestępstwa przez Ubezpieczonego,
  - 2) wypadków będących wynikiem działania Ubezpieczonego pod wpływem spożycia alkoholu, użycia narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych substancji toksycznych o podobnym działaniu, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 3) zatrucia spowodowanego spożyciem alkoholu, nikotyny, użyciem narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych substancji toksycznych o podobnym działaniu, leków nieprzepisanych przez lekarza lub użytych niezgodnie z zaleceniami lekarza bądź niezgodnie ze wskazaniami ich użycia,
  - 4) nieuzasadnionego nieskorzystania przez Ubezpieczonego z pomocy lekarskiej lub nieprzestrzegania wskazanym zaleceń lekarza,
  - 5) chorób i zaburzeń psychicznych, chorób układu nerwowego, wad wrodzonych, chorób zawodowych, przewlekłych, chronicznych lub tropikalnych, a także AIDS lub zakażenia wirusem HIV,
  - 6) konsekwencji zaistniałych wypadków w postaci chorób psychicznych lub nerwic,
  - 7) wszelkich chorób lub stanów chorobowych nawet takich, które występują nagle (nie dotyczy zawału serca i udaru mózgu w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o dodatkową Klauzulę 01),
  - 8) uszkodzenia ciała spowodowanego leczeniem lub zabiegami leczniczymi, bez względu na to przez kogo były wykonywane, chyba że leczenie było spowodowane bezpośrednimi następstwami nieszczęśliwych wypadków objętych ochroną ubezpieczeniową,
  - 9) błędów w sztuce lekarskiej,
  - 10) wyczynowego lub zawodowego uprawiania sportu, o ile umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej,
  - 11) uprawiania sportów wysokiego ryzyka, o ile umowa ubezpieczenia nie stanowi inaczej,
  - 12) prowadzenia pojazdów mechanicznych przez Ubezpieczonego bez wymaganych uprawnień, prowadzenie pojazdu niedopuszczonego do ruchu, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 13) wypadku lotniczego; nie dotyczy skutków wypadku zaistniałego w czasie przebywania Ubezpieczonego na pokładzie samolotu pasażerskiego licencjonowanych linii lotniczych,
  - 14) wykonywania pracy zarobkowej poza granicami kraju bez wymaganego pozwolenia na pracę,
  - 15) zdiagnozowanych chorób, stanów chorobowych i wypadków związanych z wszelkimi uszkodzeniami ciała istniejącymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia lub przystąpieniem do umowy ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia,
  - 16) powstałe wskutek posiadania i posługiwania się środkami pirotechnicznymi (wszelkiego rodzaju petardami, sztucznymi ogniami i innymi podobnymi środkami).
2. Z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są szkody powstałe wskutek:
  - 1) zdarzeń spowodowanych umyślnie przez Ubezpieczonego lub wynikających z jego rażącego niedbalstwa, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
  - 2) działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego zamachów terrorystycznych, uczestniczenia w rozruchach, sabotażach, strajkach,

- zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg,
 3) uczestniczenia w porachunkach, zakładach, bójkach (z wyjątkiem działania w obronie koniecznej),
 4) pośredniego i bezpośredniego działania materiałów radioaktywnych.

§ 59

Odpowiedzialność TUZ TUW nie obejmuje:

- 1) strat materialnych związanych z nieszczęśliwym wypadkiem z tytułu utraty, uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy osobistych lub wszelkiego mienia,
- 2) czystych strat finansowych poniesionych w związku z nieszczęśliwym wypadkiem,
- 3) zadośćuczynienia za odniesiony ból i cierpienie fizyczne i moralne.

Sumy ubezpieczenia i limity świadczeń

§ 60

1. Określona w dokumencie ubezpieczenia przez TUZ TUW, w uzgodnieniu z Ubezpieczającym suma ubezpieczenia oraz limity wysokości poszczególnych rodzajów świadczeń stanowią górną granicę odpowiedzialności TUZ TUW z tytułu wszystkich roszczeń powstałych w związku z wypadkiem objętym ochroną ubezpieczeniową i mającym miejsce o okresie ubezpieczenia.
2. Sumy ubezpieczenia, ulegają zmniejszeniu o wypłacone świadczenie, aż do ich całkowitego wyczerpania.

§ 61

W zakresie wybranego przez Ubezpieczającego wariantu ubezpieczenia i klauzul dodatkowych, Ubezpieczonemu przysługują następujące świadczenia:

- 1) z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu - w wysokości odpowiedniej do stopnia (procentu) trwałego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia; w przypadku 100% inwalidztwa – w pełnej wysokości sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia,
- 2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku - w wysokości 50% sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia, oraz z tytułu wybranej klauzuli:
- 3) Klauzula 01 (zawał serca i udar mózgu) – w wysokościach określonych zgodnie z pkt 1 i 2,
- 4) Klauzula 02 (dziennie świadczenia szpitalne) - w wysokości 0,2% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej niż 100 zł za dzień, z zastrzeżeniem zapisów ust. 3 Klauzuli 02,
- 5) Klauzula 03 (koszty leczenia) - do wysokości 20% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej niż do kwoty 10.000 zł,
- 6) Klauzula 04 (koszty nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych) - do wysokości 15% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej niż do kwoty 7.500 zł,
- 7) Klauzula 06 (koszty rehabilitacji) - do wysokości 5% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej niż do kwoty 2.500 zł,
- 8) Klauzula 07 (trwała i całkowita niezdolność do pracy) - w wysokości 25% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, nie więcej niż kwota 12.500 zł,
- 9) Klauzula 08 (świadczenie dodatkowe z tytułu śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku) - w wysokości 50% sumy ubezpieczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego

§ 62

1. W razie zajścia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony zobowiązany jest niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni, zawiadomić TUZ TUW pod numer telefonu, faxu lub e-mail wskazany w dokumencie ubezpieczenia o wystąpieniu wypadku, a gdyby zachowanie tego terminu było niemożliwe, w ciągu 7 dni od daty ustania przyczyny uniemożliwiającej zawiadomienie w terminie.
2. W razie wystąpienia zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową Ubezpieczony zobowiązany jest:
  - 1) starać się złagodzić skutki wypadku przez niezwłoczne zgłoszenie się do lekarza, poddać się opiece, zaleceniom i zabiegom lekarskim,
  - 2) zgłosić szkodę na wymaganym przez TUZ TUW druku zgłoszenia szkody (niezależnie od dokonania powiadomienia o szkodzie, o którym mowa w ust. 1) wraz z wymaganymi załącznikami,
  - 3) umożliwić TUZ TUW dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW, okoliczności powstania wypadku lub wysokości świadczenia oraz udzielić w tym celu pomocy i wyjaśnień,
  - 4) zwolnić lekarzy, u których Ubezpieczony leczył się przed zaistnieniem zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową lub którzy sprawowali i nadal sprawują opiekę po wypadku, z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej oraz wyrazić zgodę na udostępnienie dokumentacji z leczenia,
  - 5) na zlecenie TUZ TUW poddać się badaniom lekarskim (przez lekarzy zaufania wskazanych przez TUZ TUW) mającym ustalić istnienie i stopień trwałego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a w razie konieczności, poddać się w tym celu obserwacji lekarskiej,
  - 6) poinformowania o zakończeniu leczenia lub terminie jego zakończenia.
3. Ubezpieczony zobowiązany jest dostarczyć TUZ TUW w ciągu 7 dni od daty zakończenia leczenia dokumenty, niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę świadczenia, w tym w szczególności:
  - 1) dokumentację lekarską i inne dokumenty stwierdzające przyczyny wypadku i zakres udzielonej pomocy medycznej,
  - 2) oryginały rachunków i dowody ich zapłaty za opłaconą pomoc medyczną lub dotyczące innych kosztów objętych zakresem ubezpieczenia.
4. Ubezpieczony na wniosek TUZ TUW ma obowiązek udostępnić inne dokumenty niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania związanego z likwidacją szkody.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 3 i 4 (w razie wypadku powstałego poza granicami RP przetłumaczone na język polski) Ubezpieczony zobowiązany jest przygotować i przekazać TUZ TUW na koszt własny.
6. W przypadku naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 2-5, a miało to wpływ na zwiększenie rozmiarów szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków wypadku, TUZ TUW może odmówić wypłaty odszkodowania lub odpowiednio zmniejszyć jego wysokość, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
7. W przypadku, gdy sytuacja wymieniona w ust. 6 dotyczy tylko części świadczenia, TUZ TUW ma prawo do odmowy lub zmniejszenia wypłaty tej części, natomiast bezsporna część zostanie wypłacona.
8. Skutki braku zawiadomienia TUZ TUW o szkodzie nie następują, jeżeli TUZ TUW w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

Ustalenie odszkodowania

§ 63

1. TUZ TUW jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania tylko i wyłącznie

wtedy, gdy zostanie ustalony normalny związek przyczynowy między zaistniałym nieszczęśliwym wypadkiem a trwałym uszczerbkiem na zdrowiu, rozstrojem zdrowia lub śmiercią, za które TUZ TUW ponosi odpowiedzialność.

2. Ubezpieczony obowiązany jest do dostarczenia dokumentów niezbędnych do ustalenia związku przyczynowego, o których mowa w ust. 1 oraz rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania, w tym w szczególności określonych w § 62 ust. 3 i 4.
3. TUZ TUW zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpieczonego rachunków i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody oraz zasięgnięcia opinii specjalistów.
4. Odszkodowanie wypłaca się do wysokości ustalonej w umowie sumy ubezpieczenia i z uwzględnieniem postanowień niniejszych OWU.
5. Odszkodowanie wypłacane jest w złotych polskich niezależnie od miejsca wystąpienia wypadku Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu.
6. Ubezpieczający, Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia ma prawo wglądu do akt szkodowych i sporządzenia na własny koszt kserokopii lub odpisów akt szkodowych.

§ 64

1. **W przypadku trwałego uszczerbku na zdrowiu** - ustalenie stopnia trwałego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia następuje niezwłocznie po zakończeniu leczenia. W razie dłuższego leczenia stopień trwałego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia określa się najpóźniej w 12 miesiącu od daty wypadku.
2. Przy ustalaniu stopnia (procentu) trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę czynności zawodowych wykonywanych przez Ubezpieczonego.
3. Ustalenie stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu następuje niezwłocznie po zakończeniu leczenia, na podstawie zgłoszenia roszczenia i dostarczonej dokumentacji medycznej sporządzonej przez lekarza, który udzielił pierwszej pomocy oraz wszelkiej dokumentacji z przebiegu leczenia.
4. Procent uszczerbku na zdrowiu ustalany jest zaocznie (bez powoływania poszkodowanego na komisję lekarską) na podstawie tabeli norm uszczerbku na zdrowiu obowiązującej w TUZ TUW dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
5. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu lub układu, którego funkcje przed wypadkiem były już upośledzone wskutek samej choroby lub trwałego inwalidztwa, stopień (procent) trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem trwałego uszczerbku właściwego dla stanu danego organu, narządu lub układu po wypadku, a stopniem trwałego uszczerbku istniejącego bezpośrednio przed wypadkiem.
6. W zależności od wybranej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia TUZ TUW wypłaca poszkodowanemu, który w wyniku wypadku doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 1% sumy ubezpieczenia za każdy 1% trwałego uszczerbku na zdrowiu.
7. Jeżeli wypłacono świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie poszkodowany zmarł wskutek tego samego wypadku, świadczenie z tytułu śmierci wypłaca się tylko wówczas, gdy jest ono wyższe od świadczenia wypłaconego poszkodowanemu, przy czym potrąca się wypłaconą uprzednio kwotę.
8. Jeżeli przed śmiercią Ubezpieczonego, która nie pozostaje w związku przyczynowym z wypadkiem, nie został ustalony procent trwałego uszczerbku na zdrowiu, świadczenie ustala się na podstawie dokumentacji lekarskiej.

§ 65

1. **W przypadku śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku** - TUZ TUW wypłaci należne odszkodowanie z tytułu śmierci, jeżeli nastąpi ona przed upływem 12 miesięcy od daty wypadku, ale nie wcześniej niż 14 dni od daty zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Wypłata świadczenia następuje w wysokości określonej w § 61 pkt 2, a w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o Klauzulę 08 § 73 dodatkowo w wysokości określonej w § 61 pkt 9 maksymalnie jednak do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia.
3. W przypadku śmierci Ubezpieczonego, Uprawniony do świadczenia jest zobowiązany do dostarczenia aktu zgonu, karty statystycznej zgonu lub zaświadczenia lekarskiego o przyczynie zgonu i wszystkich innych dokumentów niezbędnych do ustalenia zasadności roszczenia.

§ 66

W przypadku klauzul dodatkowych - TUZ TUW wypłaci należne odszkodowanie z tytułu rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o wybrane przez Ubezpieczającego klauzule dodatkowe zgodnie z zasadami określonymi w stosownych klauzulach.

KLAUZULE DODATKOWE W UBEZPIECZENIU PAKIETU NNN PLUS

KLAUZULA 01 Zawał serca i udar mózgu

§ 67

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o ryzyko wystąpienia zawału serca lub udaru mózgu, którego doznał Ubezpieczony w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. W razie wystąpienia zdarzeń, o których mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Ubezpieczonemu przysługują następujące świadczenia:
  - 1) z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu powstałego w wyniku zawału serca lub udaru mózgu - w wysokości odpowiedniej do stopnia (procentu) trwałego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia; w przypadku 100% inwalidztwa - w pełnej wysokości sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia,
  - 2) z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek zawału serca lub udaru mózgu - w wysokości 50% sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia.
4. TUZ TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych w § 58 i 59 OWU oraz w przypadku:
  - 1) trwałego uszczerbku na zdrowiu, jeżeli nastąpi on po upływie 180 dni od daty zdarzenia,
  - 2) śmierci Ubezpieczonego, jeżeli nastąpi ona po upływie 90 dni od daty zdarzenia,
  - 3) ukończenia przez Ubezpieczonego 65 roku życia.
5. Ustalenie i wypłata odszkodowania w przypadku świadczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 1 następuje zgodnie z zasadami określonymi w § 64 ust. 1-6 i ust. 8 oraz § 88 OWU.
6. W przypadku śmierci Ubezpieczonego, Uprawniony do świadczenia jest zobowiązany do dostarczenia TUZ TUW dokumentów, o których mowa w § 65 ust. 3 OWU, a wypłata odszkodowania następuje zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
7. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.

KLAUZULA 02 Dienne świadczenia szpitalne
§ 68

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o świadczenie z tytułu hospitalizacji Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, którego doznał w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. W razie wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości określonej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitu świadczenia określonego w § 61 pkt 4 oraz ust. 3 niniejszej klauzuli.
3. Ubezpieczonemu przysługujeienne świadczenie szpitalne za okres minimum 3 dni nieprzerwanej hospitalizacji Ubezpieczonego, o której mowa w § 56 pkt 6 OWU, jednak nie dłużej niż za okres 90 dni od daty wystąpienia nieszczęśliwego wypadku; dotyczy wyłącznie pierwszej hospitalizacji, następującej po wystąpieniu danego zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
4. TUW TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych w § 58 i 59 OWU oraz w przypadku pobytu w szpitalu:
  - 1) w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, jeżeli zakres ubezpieczenia nie został rozszerzony o Klauzulę 01 § 67, z zastrzeżeniem wyłączenia odpowiedzialności TUZ TUW w przypadku ukończenia przez Ubezpieczonego 65 roku życia,
  - 2) w wyniku operacji plastycznych; nie dotyczy leczenia oszpeceń będących następstwem nieszczęśliwego wypadku,
  - 3) jeżeli nastąpi on po upływie 30 dni od daty zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
5. Wypłata świadczenia następuje na podstawie przedstawionego TUZ TUW oryginału wypisu ze szpitala (karty informacyjnej leczenia szpitalnego) oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
6. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.

KLAUZULA 03 Koszty leczenia
§ 69

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o świadczenie z tytułu zwrotu kosztów leczenia poniesionych przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, którego doznał w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. W razie wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości określonej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitu świadczenia określonego w § 61 pkt 5 OWU.
3. W rozumieniu niniejszej Klauzuli kosztami leczenia są koszty określone w § 56 pkt 7 OWU, które zostały poniesione na terenie RP.
4. TUW TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych w § 58 i 59 OWU oraz w przypadku kosztów leczenia:
  - 1) powstałych w następstwie zawału serca lub udaru mózgu jeżeli zakres ubezpieczenia nie został rozszerzony o Klauzulę 01 § 67, z zastrzeżeniem wyłączenia odpowiedzialności TUZ TUW w przypadku ukończenia przez Ubezpieczonego 65 roku życia,
  - 2) w wyniku operacji plastycznych; nie dotyczy leczenia oszpeceń będących następstwem nieszczęśliwego wypadku,
  - 3) stomatologicznego, nie dotyczy leczenia będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku,
  - 4) jeżeli zostaną one poniesione po upływie 365 dni od daty zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,

5) zakwalifikowanych lub podlegających refundacji z ubezpieczenia społecznego lub pokrywanych z innej umowy ubezpieczenia obejmującej taki sam zakres ubezpieczenia.

5. Wypłata świadczenia następuje do wysokości faktycznie poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów na podstawie przedstawionych TUZ TUW oryginałów imiennych rachunków lub faktur oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
6. TUZ TUW może odstąpić od zwrotu takich kosztów leczenia, które zostaną uznane przez lekarza zaufania za bezzasadne.
7. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.

KLAUZULA 04 Koszty przedmiotów ortopedycznych i środków
pomocniczych
§ 70

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o świadczenie z tytułu zwrotu kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych wspierających proces leczenia (zwane dalej kosztami nabycia), poniesionych przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, którego doznał w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. W razie wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości określonej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitu świadczenia określonego w § 61 pkt 6 OWU.
3. W rozumieniu niniejszej Klauzuli kosztami nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, o których mowa w § 56 pkt 12 OWU, są wydatki na ich zakup, wypożyczenie lub naprawę, które zostały poniesione przez Ubezpieczonego na terenie RP.
4. TUW TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych w § 58 i 59 OWU oraz w przypadku kosztów nabycia:
  - 1) środków wykorzystywanych do leczenia stomatologicznego, nie dotyczy leczenia będącego następstwem nieszczęśliwego wypadku,
  - 2) jeżeli zostaną one poniesione po upływie 730 dni od daty zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową,
  - 3) gdy są zakwalifikowane lub podlegają refundacji z ubezpieczenia społecznego lub będą pokryte z innej umowy ubezpieczenia obejmującej taki sam zakres ubezpieczenia,
5. Wypłata świadczenia następuje do wysokości faktycznie poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów na podstawie przedstawionych TUZ TUW oryginałów imiennych rachunków lub faktur oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
6. TUZ TUW może odstąpić od zwrotu takich kosztów nabycia, które zostaną uznane przez lekarza zaufania za bezzasadne.
7. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.

KLAUZULA 06 Koszty rehabilitacji
§ 71

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o świadczenie z tytułu zwrotu kosztów rehabilitacji poniesionych przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, którego doznał Ubezpieczony w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. W razie wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości określonej w dokumencie

- ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitu świadczenia określonego w § 61 pkt 7 OWU.
3. W rozumieniu niniejszej Klauzuli kosztami rehabilitacji, o której mowa w § 56 pkt 15 OWU, są wydatki, które zostały poniesione przez Ubezpieczonego na terenie RP.
  4. TUW TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych § 58 i 59 OWU oraz w przypadku kosztów rehabilitacji:
    - 1) powstałych w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, jeżeli zakres ubezpieczenia nie został rozszerzony o Klauzulę 01 § 67, z zastrzeżeniem wyłączenia odpowiedzialności TUZ TUW w przypadku ukończenia przez Ubezpieczonego 65 roku życia,
    - 2) jeżeli zostaną one poniesione po upływie 365 dni od daty zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
  5. Wypłata świadczenia następuje do wysokości faktycznie poniesionych przez Ubezpieczonego kosztów na podstawie przedstawionych TUZ TUW oryginałów imiennych rachunków lub faktur oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
  6. TUZ TUW może odstąpić od zwrotu takich kosztów rehabilitacji, które zostaną uznane przez lekarza zaufania za bezzasadne.
  7. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.
2. W razie wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości określonej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 3 niniejszej klauzuli.
  3. Ubezpieczonemu przysługuje świadczenie w wysokości 50% sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia.
  4. TUW TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych w § 58 i 59 OWU oraz w przypadku:
    - 1) śmierci Ubezpieczonego, jeżeli nastąpi ona po upływie 90 dni od daty zdarzenia,
    - 2) ukończenia przez Ubezpieczonego 65 roku życia; dotyczy zdarzenia, z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek zawału serca lub udaru mózgu,
  5. W przypadku śmierci Ubezpieczonego, Uprawniony do świadczenia jest zobowiązany do dostarczenia TUZ TUW dokumentów, o których mowa w § 65 ust. 3 OWU, a wypłata odszkodowania następuje zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
  6. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.

ROZDZIAŁ VIII POSTANOWIENIA WSPÓLNE

KLAUZULA 07 Trwała i całkowita niezdolność do pracy § 72

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o świadczenie z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności do pracy przez Ubezpieczonego w następstwie nieszczęśliwego wypadku, którego doznał w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.
2. W razie wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, odpowiedzialność TUZ TUW ograniczona jest do wysokości określonej w dokumencie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem limitu świadczenia określonego w § 61 pkt 8 OWU.
3. W rozumieniu niniejszej Klauzuli trwała i całkowita niezdolność do pracy zarobkowej została zdefiniowana w § 56 pkt 18 OWU.
4. TUW TUZ nie ponosi odpowiedzialności w przypadkach określonych w § 58 i 59 OWU oraz w przypadku:
  - 1) zdarzeń powstałych w następstwie zawału serca lub udaru mózgu, jeżeli zakres ubezpieczenia nie został rozszerzony o Klauzulę 01 § 67,
  - 2) ukończenia przez Ubezpieczonego 65 roku życia,
  - 3) orzeczenia trwałej i całkowitej niezdolności do pracy po upływie 180 dni od daty zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową.
5. Za datę zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową przyjmuje się datę wskazaną w decyzji wydanej przez lekarza orzecznika, o której mowa w § 56 pkt 18 OWU.
6. Wypłata świadczenia następuje do wysokości kwoty określonej w ust. 2 oraz zgodnie z zasadami określonymi w § 88 OWU.
7. Za rozszerzenie zakresu ubezpieczenia w sposób określony w ust. 1 Ubezpieczający opłaci dodatkową składkę w wysokości ustalonej w dokumencie ubezpieczenia.

KLAUZULA 08 Dodatkowe świadczenie z tytułu śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku § 73

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych niniejszą klauzulą, postanowień OWU strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia z tytułu śmierci Ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku, którego doznał Ubezpieczony w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej.

Umowa ubezpieczenia § 74

1. Do zawarcia umowy ubezpieczenia niezbędne jest złożenie pisemnych oświadczeń w treści i formie wymaganej przez TUZ TUW dla prawidłowej oceny ryzyka oraz wypełnienie i podpisanie przez strony polisy i wniosku oraz jeżeli są, to wraz z załącznikami.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest podać przed zawarciem ubezpieczenia co najmniej następujące dane:
  - 1) nazwę i adres Ubezpieczającego,
  - 2) nazwę i adres Ubezpieczonego,
  - 3) miejsce ubezpieczenia,
  - 4) okres ubezpieczenia,
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia,
  - 6) proponowaną sumę ubezpieczenia mienia i sumę gwarancyjną ubezpieczenia OC w życiu prywatnym,
  - 7) wybrany wariant w zakresie ochrony prawnej,
  - 8) posiadane zabezpieczenia przeciwpożarowe i przeciwkradzieżowe,
  - 9) liczbę szkód oraz roszczeń szkodowych w okresie ostatniego roku.
3. TUZ TUW może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania dodatkowych informacji związanych z umową.
4. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek Ubezpieczający powinien umożliwić Ubezpieczonemu zapoznanie się z informacjami wynikającymi z umowy ubezpieczenia dotyczącymi przesłanek wypłaty odszkodowania i innych świadczeń oraz ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności TUZ TUW uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.
5. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania do umów zawieranych na odległość oraz w trybie ofertowym.
6. Postanowienia ust. 2 nie mają zastosowania do umów zawieranych w trybie ofertowym.
7. Umowę ubezpieczenia w trybie ofertowym uważa się za zawartą z dniem zapłaty składki lub jej pierwszej raty z tytułu umowy ubezpieczenia, z zachowaniem terminu wskazanego w przesłanej ofercie zawarcia umowy ubezpieczenia.

§ 75

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, oznaczony w umowie ubezpieczenia.
2. Umowy ubezpieczenia nie można zawrzeć wcześniej niż na 30 dni przed rozpoczęciem terminu ubezpieczenia.
3. Zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ TUW potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

§ 76

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy TUZ TUW nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość, Ubezpieczający będący konsumentem może odstąpić od umowy ubezpieczenia bez podania przyczyny, składając oświadczenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy lub od dnia doręczenia mu informacji, które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.
3. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, z zachowaniem formy pisemnej, w każdym czasie z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia umowy w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim TUZ TUW udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
4. Ubezpieczający, jak i TUZ TUW może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od otrzymania od drugiej strony żądania zmiany wysokości składki na skutek ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa powstania szkody.
5. Za porozumieniem stron możliwe jest rozwiązanie umowy ubezpieczenia przed końcem okresu ubezpieczenia, jeżeli rozwiązanie tej umowy ma na celu zawarcie z TUZ TUW kolejnych umów ubezpieczenia na ten sam okres ubezpieczenia i na bazie tych samych OWU (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).

Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia
§ 77

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody TUZ TUW.
2. W razie przeniesienia praw, o których mowa w ust. 1, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą TUZ TUW umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa, o których mowa w ust. 1, nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.

4. Postanowienia ust. 1–3 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

Rozwiązanie umowy ubezpieczenia
§ 78

Umowa ubezpieczenia rozwiązuje się:

- 1) z upływem ostatniego dnia okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta,
- 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia lub jej wypowiedzenia,
- 3) z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w § 76 ust. 5 niniejszych OWU,
- 4) z dniem określonym w wypowiedzeniu umowy, o którym mowa w § 76 ust. 3 i § 79 ust. 2 niniejszych OWU,
- 5) w przypadku niezapłacenia kolejnej raty składki w wyznaczonym terminie – z upływem 7 dni, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania od TUZ TUW do zapłacenia zaległej raty składki z zagrożeniem ustania odpowiedzialności (rozwiązania umowy ubezpieczenia),
- 6) z chwilą przejścia prawa własności na nowego właściciela, chyba że prawa z umowy ubezpieczenia zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia za zgodą TUZ TUW.

Początek i koniec odpowiedzialności
§ 79

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność TUZ TUW rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli TUZ TUW ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, TUZ TUW może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.
3. W razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może powodować ustanie odpowiedzialności TUZ TUW, tylko wtedy, gdy skutek taki przewidywała umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia, a TUZ TUW po upływie terminu wezwał Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
4. W przypadku podwyższenia lub uzupełnienia sumy ubezpieczenia, o którym mowa w § 80 ust. 7-8 niniejszych OWU, zmiana umowy jest ważna od dnia wskazanego jako początek okresu obowiązywania zmian w umowie ubezpieczenia, ale nie wcześniej niż od dnia następującego po dniu opłacenia składki dodatkowej. Zmiana umowy jest ważna do końca okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia.
5. W przypadku ryzyka powodzi ochrona ubezpieczeniowa TUZ TUW rozpoczyna się po upływie 30 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, jednakże nie wcześniej niż od dnia następnego po opłaceniu składki (karencja). Karencji nie stosuje się w przypadku nieprzerwanej kontynuacji umowy ubezpieczenia w TUZ TUW.
6. Odpowiedzialność TUZ TUW kończy się z chwilą rozwiązania umowy ubezpieczenia.
7. W umowie ubezpieczenia zawartej na odległość oraz w trybie ofertowym odpowiedzialność TUZ TUW rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia, jako początek okresu ubezpieczenia.

Składka ubezpieczeniowa
§ 80

1. Składkę oblicza się za okres odpowiedzialności TUZ TUW. Wysokość składki za ubezpieczenie określa się w polisie i na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. Termin zapłaty składki określa się w polisie.
2. Składka może być rozłożona na raty. Termin zapłaty pierwszej i kolejnych rat oraz ich wysokość określa się w polisie. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wynikającej z polisy.
3. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.
4. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej w trybie ofertowym płatność składki lub jej pierwszej raty ustala się najpóźniej na ostatni dzień poprzedzający rozpoczęcie się okresu ubezpieczenia wskazanego w umowie ubezpieczenia.
5. W przypadku opłacania składki lub raty składki przelewem bankowym lub przekazem pocztowym za datę zapłaty składki lub raty składki uznaje się datę przyjęcia przez bank polecenia przelewu lub datę stempla pocztowego na przekazie pocztowym lub dowodzie wpłaty.
6. Jeżeli toczy się jeszcze proces likwidacji szkody, na Ubezpieczającym nadal ciąży obowiązek zapłaty składki lub jej rat w terminie oznaczonym w polisie.
7. W razie ujawnienia okoliczności pociągającej za sobą istotne zwiększenie prawdopodobieństwa powstania szkody, TUZ TUW może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUZ TUW wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki, w terminie wskazanym w § 76 ust. 4 niniejszych OWU.
8. Jeżeli w okresie objętym umową ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może zgłosić ten fakt do TUZ TUW i dokonać podwyższenia sumy ubezpieczenia opłacając dodatkową składkę na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
9. Za opłatą dodatkowej składki po wypłacie odszkodowania Ubezpieczający może uzupełnić sumę ubezpieczenia/gwarancyjną. Składka jest naliczana na podstawie taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.

§ 81

1. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego od obowiązku zapłaty składki za okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej ponoszonej przez TUZ TUW.
2. W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu ubezpieczenia, składka za nie wykorzystany okres odpowiedzialności ubezpieczeniowej podlega zwrotowi, o ile nie zaistniała szkoda objęta odpowiedzialnością ubezpieczeniową, która spowodowała bądź spowoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia/gwarancyjnej, tj. za którą TUZ TUW wypłaciło odszkodowanie/świadczenie równe sumie ubezpieczenia/gwarancyjnej lub za którą jest zobowiązane do wypłaty odszkodowania/świadczenia równego sumie ubezpieczenia/gwarancyjnej (tzw. konsumpcja sumy ubezpieczenia/gwarancyjnej).
3. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako pełny.

Obowiązki ubezpieczonego
§ 82

Ubezpieczony obowiązany jest do:

- 1) zgłaszania zmian okoliczności, o których Ubezpieczający informował

TUZ TUW przed zawarciem umowy ubezpieczenia, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości,

- 2) przestrzegania zaleceń wydanych przez TUZ TUW oraz usunięcia w wyznaczonym terminie szczególnego zagrożenia, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go TUZ TUW (zalecenia); za szczególne zagrożenie uważa się takie, które spowodowało szkodę w terminie wcześniejszym,
- 3) przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów prawa budowlanego, o ochronie przeciwpożarowej, a także dotyczących normalizacji, certyfikacji, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami, jak również zaleceń producenta w zakresie montażu, warunków eksploatacji i sposobu użytkowania maszyn i urządzeń,
- 4) konserwowania i dbania o przewody i urządzenia doprowadzające i odprowadzające wodę, parę wodną lub inne ciecze oraz zastosować w terminie odpowiednie środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń narażonych na jego działanie, o ile należało to do obowiązków Ubezpieczonego, w ubezpieczeniu obejmującym swym zakresem szkody zalaniowe,
- 5) umożliwienia Przedstawicielowi TUZ TUW podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy oględzinach miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowej likwidacji szkody,
- 6) utrzymywania w pomieszczeniach temperaturę uniemożliwiającą zamrażanie instalacji wodnych lub zamknięć zawory i usunąć wodę z instalacji,
- 7) utrzymywania budynku lub mieszkania w należyтым stanie technicznym, przez co rozumiane jest bezzwłoczne likwidowanie awarii lub uszkodzeń; dotyczy to zwłaszcza dachów oraz instalacji doprowadzającej i odprowadzającej wodę deszczową

Obowiązki TUZ TUW
§ 83

1. TUZ TUW udostępni Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości odszkodowania lub świadczenia. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez TUZ TUW udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez TUZ TUW.
2. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1, TUZ TUW udostępni na żądanie, w postaci elektronicznej.
3. Sposób:
  - a) udostępniania informacji i dokumentów, o których mowa w ust.1,
  - b) zapewniania możliwości pisemnego potwierdzenia udostępnianych zgodnie z ust.1 informacji,
  - c) zapewniania możliwości sporządzania kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem zgodnie z ust.1
 nie może wiązać się z nadmiernymi utrudnieniami dla osób, o których mowa w ust.1.
4. Koszty sporządzenia kserokopii oraz udostępniania informacji i dokumentów w postaci elektronicznej, ponoszone przez osoby, o których mowa w ust.1 nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.
5. TUZ TUW przechowuje informacje i dokumenty, o których mowa w ust.1,

do czasu upływu terminu przedawnienia roszczeń z umowy ubezpieczenia.

Postępowanie w przypadku szkody

§ 84

1. W razie zajścia szkody Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. Jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1, TUZ TUW jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy ust. 1-2 stosuje się również do Ubezpieczonego.

§ 85

1. W razie powstania szkody mogącej powodować odpowiedzialność ubezpieczeniową TUZ TUW, Ubezpieczający ponadto obowiązany jest do:
  - 1) natychmiastowego powiadomienia Straży Pożarnej, Policji i innych służb, jeżeli okoliczności lub rodzaj szkody wymagają obecności tych jednostek w miejscu jej powstania (np. podejrzenie o popełnieniu przestępstwa, pożar, wypadek środka transportu),
  - 2) powiadomienia administratora zarządzającego obiektem o powstaniu szkody, nie później niż następnego dnia roboczego od jej powstania lub uzyskania o niej informacji, w celu spisania protokołu określającego okoliczności i rozmiar szkody,
  - 3) powiadomienia TUZ TUW:
    - a) **w przypadku szkód innych niż z tytułu ubezpieczenia Home Assistance i ochrony prawnej** niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 3 dni roboczych od powstania szkody lub uzyskania o niej informacji, pod numer telefonu **22 327 60 60** lub na stronie internetowej **www.tuz.pl**,
    - b) **w przypadku szkód z tytułu ubezpieczenia ochrony prawnej** niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 7 dni roboczych od powstania szkody pod numer telefonu **22 327 60 60** lub na stronie internetowej **www.tuz.pl**,
z podaniem w zgłoszeniu jej przyczyny, przedmiotu, zakresu, szacunkowej wysokości oraz miejsca jej powstania,
    - c) **w przypadku szkód z tytułu ubezpieczenia Home Assistance** niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 3 dni roboczych od powstania szkody lub uzyskania o niej informacji, pod numer telefonu **61 831 99 88**, z podaniem w zgłoszeniu informacji wskazanych w § 49 ust. 1.
  - 4) w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek zapisy ust. 1 pkt 3 stosuje się również do Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
  - 5) niezmienniania stanu faktycznego w miejscu szkody, w tym zachowania uszkodzonego mienia i udostępnienia go przedstawicielowi TUZ TUW w celu przeprowadzenia oględzin, chyba że podjęto niezbędne działania mające na celu zabezpieczenie mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenie rozmiaru szkody; postanowienie to nie obowiązuje, jeżeli TUZ TUW nie podjęło czynności związanych z likwidacją szkody w ciągu 3 dni roboczych od daty jej pisemnego zgłoszenia do TUZ TUW,
  - 6) zezwolenia TUZ TUW na dokonywanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiaru oraz udzielenia w tym celu pomocy i wiarygodnych wyjaśnień, a także okazania i przekazania dowodów i dokumentów odpowiednich do stanu rzeczy,
  - 7) przygotowania na własny koszt zestawienia poniesionych strat i przekazania go do TUZ TUW.
2. Po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania

tego zawiadomienia, TUZ TUW informuje o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem, na piśmie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności TUZ TUW lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

3. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia.
4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się do zdarzeń objętych ochroną ubezpieczeniową na podstawie umów ubezpieczenia świadczeń pomocy Assistance, jeżeli świadczenie jest spełnione bezpośrednio po zgłoszeniu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową lub bez przeprowadzania postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia.
5. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, obowiązkiem Ubezpieczonego jest podanie TUZ TUW wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób.
6. Jeżeli przeciwko sprawcy szkody wszczęte zostało postępowanie karne, cywilne lub dyscyplinarne, Ubezpieczony obowiązany jest powiadomić TUZ TUW niezwłocznie po uzyskaniu o tym wiadomości.
7. Ubezpieczony obowiązany jest dostarczyć do TUZ TUW postanowienie o umorzeniu dochodzenia wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku sądowego w terminie umożliwiającym TUZ TUW zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnego dalszego postępowania.
8. Jeżeli zdarzenie, w wyniku którego powstała szkoda jest objęte zakresem ubezpieczenia również na podstawie umowy zawartej u innego Ubezpieczyciela, Ubezpieczony obowiązany jest do natychmiastowego pisemnego poinformowania tego Ubezpieczyciela o powstaniu szkody i uzyskania potwierdzenia odebrania tej wiadomości oraz do zawiadomienia TUZ TUW o przekazaniu takiej informacji (dostarczenie kopii pisma).

§ 86

1. Niedopełnienie przez Ubezpieczonego obowiązku wymienionego w § 85 ust. 1 pkt 1, traktowane jest jako rażące niedbalstwo i skutkuje odmową przyznania odszkodowania przez TUZ TUW, chyba że zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. Niedopełnienie przez Ubezpieczonego któregokolwiek z obowiązków wymienionych w § 85 ust. 1 pkt 2, 4-7 oraz ust. 5-7, TUZ TUW odmawia przyznania odszkodowania w tej części, w jakiej niedopełnienie tego obowiązku miało wpływ na powstanie, przebieg lub rozmiar szkody lub uniemożliwiło ustalenie przyczyny, okoliczności, przebiegu lub rozmiaru szkody, bądź dochodzenia roszczeń regresowych, chyba że niedopełnienie obowiązków nie miało wpływu na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiarów lub wynikało z okoliczności za które Ubezpieczony nie odpowiada.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w § 85 ust. 1 pkt 3 TUZ TUW może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUZ TUW ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
4. Skutki braku zawiadomienia TUZ TUW o wypadku nie następują, jeżeli TUZ

TUW w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania lub świadczenia

§ 87

- Ubezpieczony obowiązany jest do dostarczenia dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania, w tym w szczególności:
  - oryginałów rachunków dotyczących kosztów objętych ubezpieczeniem,
  - wykazu utraconych lub zniszczonych przedmiotów, z podaniem ich liczby oraz wartości; wykaz taki Ubezpieczony sporządza na własny koszt.
- Ubezpieczony ma obowiązek udostępnić inne dokumenty, które TUZ TUW uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
- TUZ TUW zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych przez Ubezpiezonego rachunków, kosztorysów i innych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody oraz zasięgnięcia opinii specjalistów. Ponadto TUZ TUW ma prawo wglądu do ksiąg i dokumentów Ubezpiezonego związanych z realizacją umowy ubezpieczenia oraz sporządzania z nich kopii. Jednocześnie TUZ TUW zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskało od Ubezpiezonego.
- TUZ TUW ma prawo wyznaczenia niezależnego eksperta w celu określenia przyczyny, wartości szkody i należnego odszkodowania oraz w celu udzielenia Ubezpiezonemu instrukcji i wskazówek dotyczących postępowania zmierzającego do złagodzenia skutków wypadku lub zminimalizowania wartości szkody.
- Ubezpieczony jest obowiązany dostarczyć TUZ TUW lub wyznaczonemu przez niego ekspertowi wszystkie dokumenty, które TUZ TUW lub wyznaczony ekspert uważa za niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
- W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w zakresie Home Assistance Ubezpieczony wyraża zgodę na zasięgnięcie przez Centrum Operacyjne Assistance informacji od lekarza rodzinnego o stanie zdrowia Ubezpiezonego.

Wypłata odszkodowania

§ 88

- TUZ TUW wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia Uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, zawartej z Uprawnionym ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
- Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
- Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUZ TUW lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 2 okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.
- Jeżeli w terminach określonych w ustawie lub w umowie ubezpieczenia TUZ TUW nie wypłaci odszkodowania lub świadczenia, zawiadamia na piśmie:
  - osobę zgłaszającą roszczenie oraz
  - Ubezpiezonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub

w części, a także wypłaca bezsporną część świadczenia.

- Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, TUZ TUW informuje o tym na piśmie:
  - osobę występującą z roszczeniem oraz
  - Ubezpiezonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
- Jeżeli Ubezpieczony lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się z odmową zaspokojenia roszczeń lub ustaloną wysokością odszkodowania, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Centralę TUZ TUW z siedzibą w Warszawie.
- Ubezpiezonemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed właściwym sądem, niezależnie od prawa żądania ponownego rozpatrzenia sprawy przez Centralę TUZ TUW.
- Odzyskanie utraconych przedmiotów po wypłacie odszkodowania zobowiązuje Ubezpiezonego do zwrotu odszkodowania wypłaconego za te przedmioty albo zrzeczenia się praw do nich na rzecz TUZ TUW.

Roszczenia regresowe

§ 89

- Z chwilą wypłaty odszkodowania roszczenia Ubezpiezonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na TUZ TUW do wysokości wypłaconego odszkodowania. Jeżeli TUZ TUW pokryło tylko część szkody, Ubezpiezonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń.
- Z dniem zapłaty kosztów ochrony prawnej, przechodzą na TUZ TUW roszczenia Ubezpiezonego wobec strony przeciwnej procesu dotyczące zwrotu kosztów sądowych lub innych kosztów, do wysokości kwot zapłaconych kosztów przez TUZ TUW.
- Jeżeli koszty ochrony prawnej zapłacone przez TUZ TUW zostaną następnie zwrócone Ubezpiezonemu przez sąd lub drugą stronę sporu, to Ubezpieczony jest zobowiązany do przekazania ich TUZ TUW do wysokości kwoty zapłaconych kosztów.
- Nie przechodzą na TUZ TUW roszczenia Ubezpiezonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, z zastrzeżeniem ust. 2.
- TUZ TUW może odmówić przyznania odszkodowania/świadczenia lub je odpowiednio ograniczyć, jeżeli Ubezpieczony bez zgody TUZ TUW zrzekł się roszczeń w stosunku do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub w inny sposób uniemożliwił TUZ TUW dochodzenie roszczeń regresowych. Jeżeli zrzeczenie się roszczeń lub uniemożliwienie TUZ TUW dochodzenia roszczeń regresowych zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania/świadczenia, TUZ TUW przysługuje prawo dochodzenia od Ubezpiezonego zwrotu całości lub odpowiedniej części wypłaconego odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia wypłaty odszkodowania.
- Jeżeli postępowanie przeciwko Ubezpiezonemu zostało zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu stwierdzającym jego winę umyślną, TUZ TUW przysługuje roszczenie do Ubezpiezonego o zwrot uprzednio wypłaconego odszkodowania.

REKLAMACJE I SKARGI

§ 90

Użyte w niniejszym rozdziale REKLAMACJE I SKARGI pojęcia oznaczają:

- 1) **Klient** – osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której obowiązujące przepisy przyznają zdolność prawną, która korzysta lub korzystała lub zamierza skorzystać z usług świadczonych przez TUZ TUW,
- 2) **Reklamacja** – wystąpienie skierowane do TUZ TUW przez jego Klienta, będącego osobą fizyczną (Ubezpieczającego, Ubezpieczonego, Uposażonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia), w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUZ TUW,
- 3) **Skarga** – wystąpienie skierowane przez Klienta, z wyłączeniem spraw objętych zakresem podmiotowym i przedmiotowym zarezerwowanym dla reklamacji, dotyczące zaniedbań, uchybień czy też nienależytego wykonania obowiązków przez jednostki organizacyjne TUZ TUW, pracowników TUZ TUW lub agentów ubezpieczeniowych, z którymi współpracuje TUZ TUW.

Miejsce składania reklamacji i skarg

§ 91

Reklamacja albo skarga może być złożona w każdej jednostce organizacyjnej TUZ TUW obsługującej Klienta.

Formy składania reklamacji i skarg

§ 92

1. Klienci mogą złożyć reklamację albo skargę w następujących formach:
  - 1) pisemnej:
    - a) osobiście w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta albo
    - b) przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres siedziby TUZ TUW (Centrali) lub każdej jednostki terenowej TUZ TUW,
  - 2) ustnie:
    - a) telefonicznie na numer (+48) 22 441 57 57 albo
    - b) osobiście do protokołu podczas wizyty Klienta w jednostce organizacyjnej TUZ TUW zajmującej się obsługą Klienta,
  - 3) pocztą elektroniczną na adres e-mail: reklamacje@tuz.pl.
2. Wykaz wszystkich jednostek organizacyjnych (Centrali oraz jednostek terenowych TUZ TUW) wraz z danymi kontaktowymi dostępny jest na stronie internetowej: www.tuz.pl.

Zasady składania reklamacji i skarg

§ 93

1. Złożenie reklamacji albo skargi niezwłocznie po powzięciu przez Klienta zastrzeżeń dotyczących usług świadczonych przez TUZ TUW może ułatwić i przyspieszyć jej rzetelne rozpatrzenie, chyba, że okoliczność ta nie ma wpływu na sposób procedowania z reklamacją albo skargą.
2. W celu sprawnego przeprowadzenia procesu rozpatrywania reklamacji albo skargi, reklamacja albo skarga powinna zawierać w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko (nazwa) Klienta,
  - 2) adres zamieszkania (siedziby) Klienta lub adres do korespondencji oraz numer telefonu kontaktowego,
  - 3) numer polisy lub numer szkody lub numer sprawy jeżeli taki został nadany.

Sposób potwierdzenia wpływu reklamacji i skargi

§ 94

Na żądanie Klienta TUZ TUW potwierdza fakt otrzymania reklamacji albo skargi w formie pisemnej lub w inny sposób uzgodniony z Klientem.

Termin rozpatrzenia reklamacji i skarg

§ 95

1. Odpowiedź na reklamację albo skargę, powinna być udzielona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji albo skargi. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
2. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji albo skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 1, TUZ TUW powinien przekazać Klientowi, który wystąpił z reklamacją albo skargą, informację w której:
  - 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia,
  - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy,
  - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji albo skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

Sposób powiadomienia o rozpatrzeniu reklamacji i skarg

§ 96

1. Odpowiedź na reklamację albo skargę wniesioną przez Klienta powinna być udzielona w formie pisemnej (w postaci papierowej) lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
2. Odpowiedź udzielona w formie pisemnej powinna być wysłana przesyłką pocztową lub listem poleconym wysłanym na adres wskazany przez Klienta.
3. Na wyłączny wniosek Klienta odpowiedź może być dostarczona pocztą elektroniczną.

Informacje dodatkowe

§ 97

1. TUZ TUW podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. W przypadku nieuwzględnienia roszczeń wynikających z reklamacji albo skargi Klient ma możliwość:
  - 1) wystąpienia z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy do Rzecznika Finansowego lub w przypadku Klientów będących konsumentami także możliwość zwrócenia się o pomoc do właściwego miejscowo Powiatowego (Miejskiego) Rzecznika Konsumenta,
  - 2) wystąpienia z powództwem przeciwko TUZ TUW do sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy.

ROZDZIAŁ IX

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 98

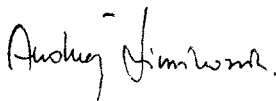
1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie, lub w inny uzgodniony przez strony umowy sposób.
2. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
3. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU jest prawo polskie.
5. W przypadku sporu pomiędzy stronami ubezpieczenia ochrony prawnej, TUZ TUW i ubezpieczony mogą zawrzeć umowę o poddanie sporu między nimi pod rozstrzygnięcie sądu polubownego. Ubezpieczonemu

przysługuje prawo do złożenia wniosku do Rzecznika Finansowego o przeprowadzenie postępowania w sprawie rozwiązania sporu między ubezpieczonym a TUZ TUW.

6. Zmiana adresu Ubezpieczonego musi być zgłoszona TUZ TUW w jednej z form wskazanych w ust. 1.

§ 99

1. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUZ TUW z dnia 20 lipca 2016 r. Jednocześnie tracą moc OWU domów jednorodzinnych i mieszkań zatwierdzone Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/11/2014 z dnia 27 lutego 2014 r.
2. Niniejsze OWU wchodzi w życie z dniem 29 lipca 2016 r.

Andrzej Liminowicz
Wiceprezes Zarządu

Elżbieta Chojnowska
Członek Zarządu

Aneks nr 1

do Ogólnych warunków ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań, zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUZ TUW z dnia 20 lipca 2016 r.

§ 1

W ogólnych warunkach ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań, zwanych dalej OWU, wprowadza się następujące zmiany:

1) dotychczasowe postanowienia § 8 ust. 1 pkt 10 otrzymują brzmienie:

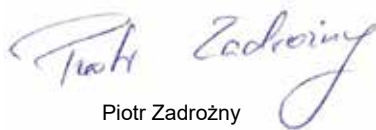
„w szklarniach, namiotach, tunelach foliowych, garażach blaszanych, domkach letniskowych, budynkach i budowlach wchodzących w skład gospodarstwa rolnego (nie dotyczy budynków mieszkalnych) oraz obiektach o charakterze tymczasowym”,

2) dotychczasowe postanowienia § 57 ust. 7 otrzymują brzmienie:

„Umowa ubezpieczenia w Wariantcie Podstawowym określonym w ust. 5 pkt 1 może zostać zawarta pod warunkiem jednoczesnego ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych.”

§ 2

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/146/2016 z dnia 30 listopada 2016 r. i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 30 listopada 2016 r.

Piotr Zadrożny
Prezes Zarządu

Radosław Różański
Członek Zarządu

Aneks nr 1

do Ogólnych warunków ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań zatwierdzonych Uchwałą Zarządu TUZ Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z dnia 20 lipca 2016 r.

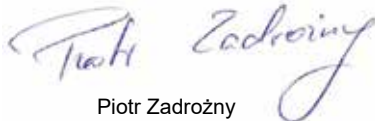
§ 1

W ogólnych warunkach ubezpieczenia domów jednorodzinnych i mieszkań, w § 1 po ust. 7 dodaje się ust. 8 i 9 w brzmieniu:

- „8. Spór między Klientem a TUZ TUW może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między Klientem a TUZ TUW, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego: adres strony internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl.
9. Przez Klienta, o którym mowa w ust. 8, rozumie się:
- 1) konsumenta - osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową,
  - 2) przedsiębiorcę - osobę fizyczną, osobę prawną i jednostka organizacyjną, o której mowa w art. 331 § 1 kodeksu cywilnego, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową, będącego ubezpieczającym, ubezpieczonym,
  - 3) uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.”

§ 2

Niniejszy Aneks został zatwierdzony Uchwałą Zarządu TUZ TUW nr U/8/2017 z dnia 4 stycznia 2017 r. i ma zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10.01.2017 r.

Piotr Zadrożny
Prezes Zarządu

Radosław Różański
Członek Zarządu